שבועון
לבית ולמשפחה
יום ד'
י"ב בשבט תשמ"ז
11.2.1987
גליון מס' 140

השער:
סטפני מצאה גבר?

גילה והצי הששי...

הוסטל לנערות במצוקה

קבורים בדירה

אימפריה של שידוכים

גוף זוגי

ישראכרט

כל טלויזיה אחרת מחווירה לעומתה

שים לב!
שים את דדו הדיגיטלית ליד כל טלויזיה אחרת ולא תוכל להתעלם מההבדלים.
שים לב לצבעים החדים והטבעיים, לתמונה הברורה והיציבה ולקליטה הסטריאופונית הנקיה.

מיטב החידושים
טלויזיה דדו הדיגיטלית מוצעת לך עם מיטב החידושים האחרונים בעולם האלקטרוניקה.

טלטקסט
* טלטקסט BUILT IN.
* 99 ערוצים ממוחשבים.
* מרקע שטוח בגודל עד 28 אינטש.
* 8 דרגות חדות.

סטריאופונית
טלויזיה סטריאופונית בעלת רמקולים 40 ואט היפרסוניק.

המעולים של דדו
טלויזיות, וידאו ומערכות סטריאו עכשיו בתנאי רכישה מיוחדים:
עד 12 תשלומים חודשיים (באמצעות "ויזה" ו-"ישראכרט").
האספקה מיידית.

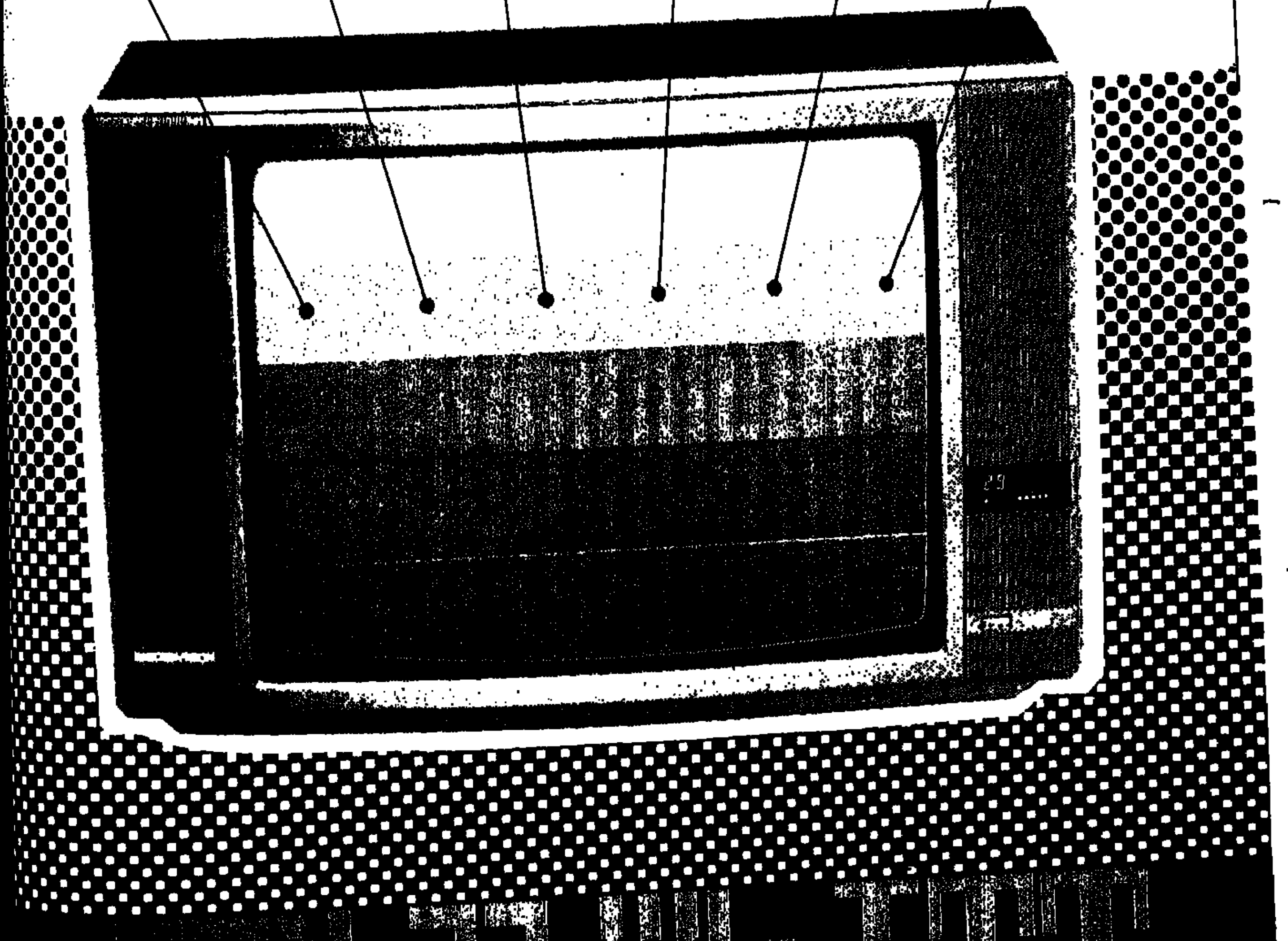

ל.ת.ר. בע"מ תל אביב: שד' יהודית 35, טל' 03-255302. חיפה: קרית אליעזר, כבר מאירהוף, טל' 04-514615

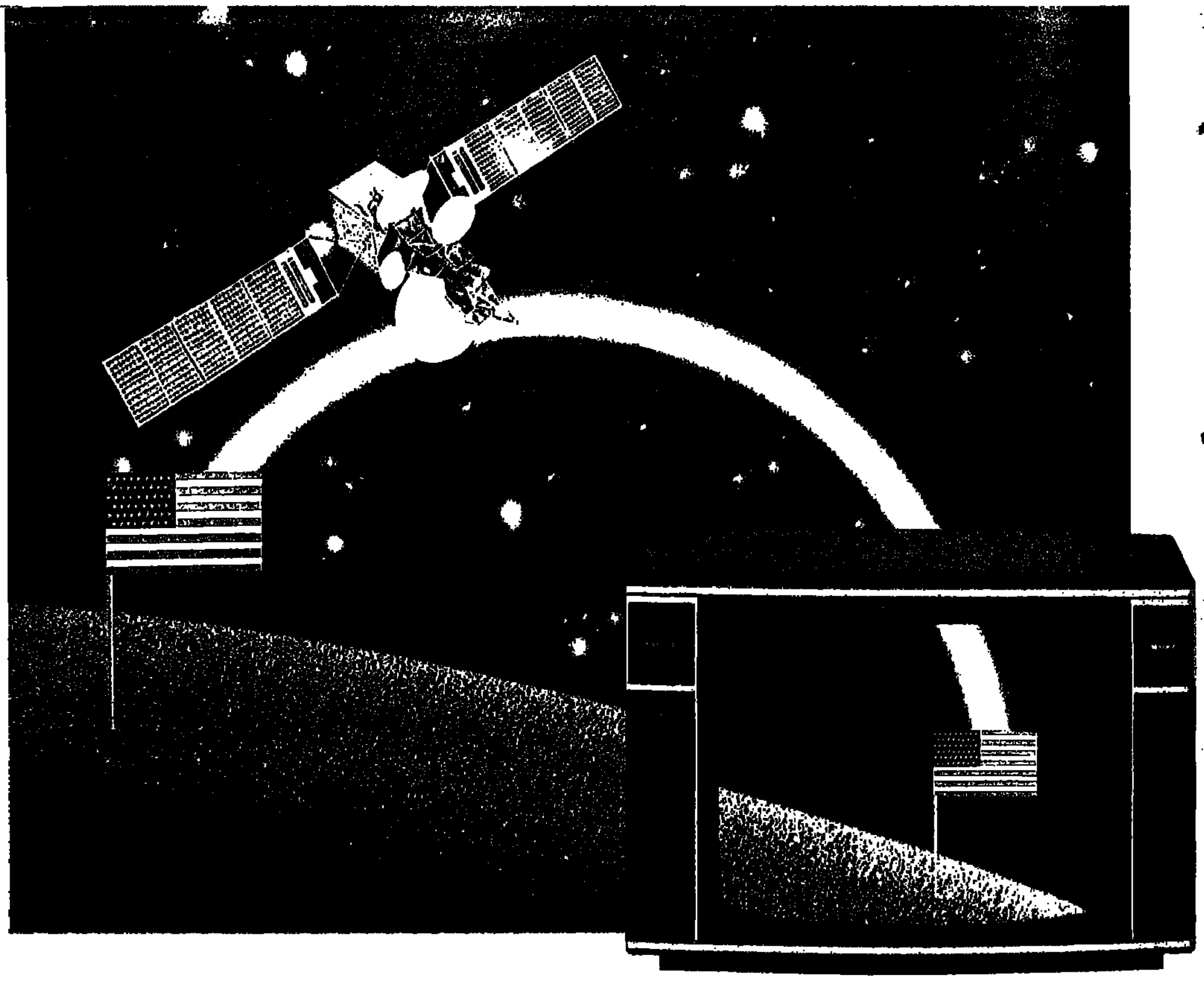

סילורה תופסת אמריקה

למה כולם רוצים תמיד לתפוס אמריקה ולא שידורי טלויזיה מארצות אחרות? פשוט מאד.
מי יכול להתחרות בג'וני קארסון, בברברה סטרייסנד, ב־NBA בשידור ישיר וכמובן... איך קריסטל נראית היום.
עכשיו, אתה יכול לשבת בנחת בכורסא, בסלון שלך ו..לתפוס אמריקה!
עם סילורה J, מקלט הטלויזיה החדשני של סילורה, ניתן לקלוט בעזרת אנטנה מתאימה ללווינים, שידורי טלויזיה אמריקאים המשודרים בשיטת ה־NTSC, לצד שידורי לווין מתחנות אירופאיות ורוסיות.

בסילורה J הושקעה טכנולוגיה מתקדמת ביותר, המבטיחה לך יתרונות רבים:

קליטה בכל שיטות הצבע - PAL, SECAM, NTSC.

טיונר רב תחומי - מכיל בנוסף לשלושת התחומים (בנדים) הרגילים: I, II ו־UEF, את תחום S, המאפשר קליטה של עד 100 תחנות שונות (תוספת לתחנות השידור הרגילות, כבלים ולווינים).

זכרון ממוחשב מורחב - עד 59 תחנות נשמרות בזכרון המקלט. 27 תחנות־בתכנות אנלוגי AES (מנגנון המאפשר שמירה על הכיוון הראשוני גם במעבר מתחנה לתחנה).

וידיאוטקסט - וטלטקסט - במקלט J אופציית חיבור למחשב מרכזי דרך קו הטלפון ואפשרות לטלטקסט.

מנתח תדרים (סינטיסייזר) וסטריאו - אפשרות לקליטת שידורי סטריאו ר־2 שפות.

בעתיד הלא רחוק שידורי הטלויזיה בעולם ייקלטו מלווינים, מתחנות שידור ארציות וממערכות כבלים מקומיות.
כשאתה בוחר בטלויזיה, אתה צריך להביא את כל זה בחשבון!

עם סילורה J - אתה תופס היום את העתיד של מחר!

המפעל: קיבוץ כפר מסריק, ד.נ. אשרת.
המפיץ: מוצרי תכן בע"מ, רח' ארבעת 8, ת"א.

סילורה

ניתוס מערכות תדמית

אם הייתי יכול לדבר הייתי אומר:

סופטקר

אני לא אוהב אמבטיות.
מה זה לא אוהב? שונא!
השמפו נכנס לי לעיניים וזה שורף.
הסבון לא מתאים לעור וזה מגרד אחר כך...
ובגלל שאני עוד לא יודע לדבר, אני בוכה.

עכשיו, נקה פיתחה סידרת מוצרים חדשה בדיוק בשבילי - סופטקר.
אל-סבון נוזלי ושמפו שכולם בריאות. סופטקר לא צורב בעיניים (אבא קרא על האריזה שזה שמפו "אל דמע" ואמר שזאת עובדה שהוכחה בניסויים מדעיים).
יש בו בושם היפו-אלרגי בריח עדין שנשאר על הגוף. סופטקר מכיל 6 צמחי מרפא שונים (כמו מרווה וקמומיל) ויותר לא מגרד ולא אדום לי בטוסיק.

ו... רוצים לשמוע דבר מצחיק? ראיתי את אמא משתמשת בסופטקר בעצמה.
ממתי מבוגרים משתמשים בדברים של תינוקות?

אם תינוקות היו יכולים לדבר...

Softcare

נקה

סדרת רחצה חדשה, עדינה
מכילה 6 צמחי מרפא וויטמין E

כותבים לנו

עוד 40 שנה...

יש לי תוספת לרשימתו של אריה יאס על גיל ה־40 („סגנון" מס' 134):

גיל ה־40 הוא הגיל שבו סוף־סוף יש לך אומץ להרים ראש ולהגיד "זה אני". שמן, רזה, גבוה, נמוך, קמטים, שיבה, קצת קרחת – זה אני.

גיל ה־40 הוא הגיל שבו אתה יודע שכל הקשים והמרים של הקיום, החרדות, הספקות וההתלבטויות של גיל הטיפש־עשרה, טרום־נישואין, טרום־ילדים, טרום־קריירה – הם מאחוריך. גיל שבו אתה יודע שמה שעשית – עשית, ואין צורך להתנצל, להתבייש.

גיל ה־40 הוא הגיל שבו אתה עושה, בפעם הראשונה, חשבון נפש נוקב עם עצמך בלבד. זה הגיל שבו, אחרי ריצה פרועה של שנים, אתה מתפנה לאהוב את עצמך, ללמוד מה טוב לך.

גיל ה־40 הוא הגיל שבו אתה מסתכל בבני/ות 16 ו־20 וחושב כמה הם נחמדים וכמה מכשולים עוד מצפים להם בדרך, עד שיגיעו לגילך. בגיל ה־40 אתה יודע שלמרות הפרסומת הקובעת כי העולם שייך לצעירים, "מי ששולטים בו הם בני ה־40", וזה נותן לך תחושת שייכות וכח. בגיל ה־40 אתה יודע שבין היום והתחנה הבאה יהיו אין־ספור רגעים של חסר. ואם לא יתפוש אותך השד, יהיו לך עוד 40 שנים יפות יותר.

תל־אביב — אינה וינר

שובה של הראומה

עם שובה של ראומה אלדר לרדיו („סגנון" 137) נזכרים בהצלחה הרבה שהיתה לנשים ברדיו הישראלי בצעירותו. לא רק ראומה אלדר, גם רבקה מיכאלי היתה מקובלת או במידה לא רגילה על מאזיני הרדיו, אולי אף רכשה בשנות ה־50 את תואר „המקובלת ביותר" מכל קרייני וקרייניות הרדיו בכל קורותיו.

כיום רווחת הגירסה הפמיניסטית, כי לפני בוא המשחררות שאבו הנשים מים וחטבו עצים בעולם של גברים עריצים. הנה תזכורת שהצלחתן של נשים הוא כעץ אלון ששורשיו בכל קורות הארץ, ולא קיקיון כדעת אחרים.

חיפה — אריה בר

בלי בחינות

שולמית שמיר מצוטטת ב„סגנון" מס' 137 כמי שמוכנה ללמוד באוניברסיטת בר־אילן „אבל בלי בחינות". והרי זה כמו להיות תופרת בלי מחט. לדעתי, מהות הבחינות חלק מהחוויה של הלימודים, שגם בגיל 40 פלוס מתאפשר להתמודד עם הנושא, לצאת ממנו בשלום ואפילו לקבל תואר ב.א.

והכי כיף, זו ההרגשה שאחרי – ממש כמו אחרי לידה.

ראשון לציון — אטי יעקובסון

גם אצלנו...

אני מסכימה עם כל מלה בכתבתה של תחיה בת־אורן, („סגנון" 137) „מורל לחבר כנסת", אלא שמשפט אחד רק מקפיץ אותי ומעלה את לחץ דמי: „שיריו של איב מונטאן מגמדים עד להביך את רדידות הפזמונאות הישראלית דעכשיו". ומה עם הפזמונאות הכלל־עולמית דעכשיו? האם אין אצלנו שירים יפים לפחות כאלה שאיב מונטאן שר? מדוע, מה השנאה העצמית הזאת?

ירושלים — צפורה קסל

דעה אחרת
צריך גבר בחיים

זר פרחים לרס"ר זועבי מונג'ד ולרס"ל נוח ארביב מיחידת סיור מספר אחד של משטרת יפו, שעזרו לי – לא בגלל שאני עיתונאית (כשהציעו את עזרתם המיידית, עדיין לא ידעו), אלא כי הייתי אשה בצרה, לבדה ביפו באמצע הלילה. חזרנו מאירוע, נאוה שמש הצלמת ואני. באחת מסימטאות יפו, עלינו על עב"מ כלשהו. המכונית שלי ביצעה קפיצה פתאומית ומאד משונה באוויר. רגע אחרי זה נשמעו קולות שחיקה על הכביש והרכב קיבל נטיה מוזרה לצד ימין. עצרנו בשביל לגלות שהאוויר באחד מהגלגלים הקדמיים אזל ואנחנו – מה שנקרא בלשון החבר'ה – על הג'אנט.

רס"ל נוח ארביב (מימין) ורס"ר זועבי מונג'ד. יפו, חושך, אדיבות. צילום: נאוה שמש

לילה. חושך. יפו. אני צועדת לחפש עזרה. נאוה נשארת לשמור על הרכוש. עוברת ניידת, אני עוצרת אותה. השוטרים מזמינים אותי לעלות, שומעים את סיפורי העגום ויישר מתנדבים לעזור. אני מגיעה לרכב הפצוע עם הניידת, השוטרים מתחילים לעבוד. נאוה מנציחה את המעמד. זה לוקח להם בערך שעה: להביא ג'ק מהמכונית של אחד מהם; להביא אחרי־זה משאבת אוויר בשביל לנפח את הצמיג הרזרבי שלי שלא היה במצב כל־כך טוב; להשיג מאיפשהו מין אינסטרומנט כזה שפותח את הברגים של הגלגל; להחליף את המפונצ'ר ברזרבי – שלאור מצבו הלא משמח במיוחד, הם גם שואלים אותי אם אני רוצה שליתר בטחון יסעו אחרי עם הניידת. יפה, לאו מה הייתי עושה בלעדיהם?

או מי צריך בכלל שוויון בין המינים? ושיסלחו לי כל הפמיניסטיות ובירבורי הקרב שלהן, כל אותן אמזונות גיבורות, שלא מעט בגללן חל פיחות רציני באותה תכונה גברית נהדרת, שהאמהות שלנו קראו לה פשוט „ג'נטלמניות". בשבוע שעבר שמחתי לפגוש שני ג'נטלמנים במדים ומצידי שכל פמיניסטית תלמד להחליף צמיג מפונצ'ר בעצמה. אני מסרבת.

אירית רותם

סגנון

19—18 אריה יאס: גילה והמלחים

19 אביבה מץ: מרים מלץ, לא רק אשתו של

23—22 נטע שדמי: הוסטל לסיכוי

33 400 שנים בלי המלכה מרי

34 מאיר בלייך, לונדון: אימפריה של שידוכים

47 שפי גבאי: קבורים בדירה

עורכות: תמר אבידר וליאורה עיני

עיצוב ועריכה גרפית: כרמית אדלר, רותי בנאי

מודעות: גילה שניידר, סימה בללי טלפון 439474 (03)

מזכירת הפקה: בתיה אבישי טלפון 439276 (03)

כל הזכויות שמורות ל"מעריב" ©

סיפור השער:

לבלונדיני החתיכי הזה, שצמוד כל כך לנסיכה סטפני ממונקו, קוראים מריו אוליבר. הוא טוען שהוא דלוק עליה. האם גם היא משתגעת אחריו בזמן האחרון מצליחה הנסיכה היפהפיה לעשות כותרות בעתונים. אבא שלה היה רוצה לראות אותה נשואה. ובשקט.
צילום: גאמא

את מי הכנסת הביתה?
לתיקונים ביתיים קראי רק לאנשים שאפשר לסמוך עליהם
* אינסטלציה - פיצוצי צנרת, נזילות, סתימות
* פוליש * נגרות וזגגות * צביעה ושיפוצים * חשמל
תל־אביב וגוש דן - טל. 289827, 201039, 284739 • ירושלים טל. 1־527740 •
חיפה והקריות טל. 2־337951 • באר־שבע 32030, 33229
מחלקה מיוחדת לטיפול במשרדים ועסקים.
מקצועיות, מהירות, אמינות.
ידי זהב

מבצע "אֲלמֶקס פי 3"

טוס עם אֲלמֶקס ללונדון*

3 טיסות ללונדון
13 מכשירי Water Jet לטיפול בחניכיים Trisa
13 מברשות שיניים חשמליות Trisa
33 תיקי "מודן"
133 חבילות שי של "טבע"
333 מברשות שיניים אלמקס

מתחשק לך לטוס חינם ללונדון ובחזרה? 2 צעדים למטרה!
מתחשק לך לטוס חינם ללונדון ובחזרה ולהנות משחות שיניים אלמקס ותיהנה ממשחת השיניים שלה...

1. קנה אריזת מבצע של 3 משחות שיניים אלמקס ותיהנה ממשחת השיניים הבריאה והיעילה פי 3 במניעת עששת.
2. מלא את ההוראות על התוית המצורפת לכל אריזת מבצע ושלח לטבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ת.ד. 3190 פתח תקוה 49131 עבור "מבצע אלמקס פי 3".

ואתה בהגרלה הגדולה!
זה הכל. זה הכל! זה הכל! טיסה נעימה.

קול המפרסם

אֲלמֶקס® יעילה פי 3 במניעת עששת
עם אמין פלואוריד

*לא כולל מיסים. ההגרלה ב-29.4.87. תקנון המבצע במשרדי "טבע". השתתפות אסורה על עובדי "טבע" ו"קול המפרסם".
משחת השיניים אֲלמֶקס מאושרת ע"י הסתדרות רופאי השיניים בישראל
מיוצרת ע"י טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ברשיון GABA, שוויץ.

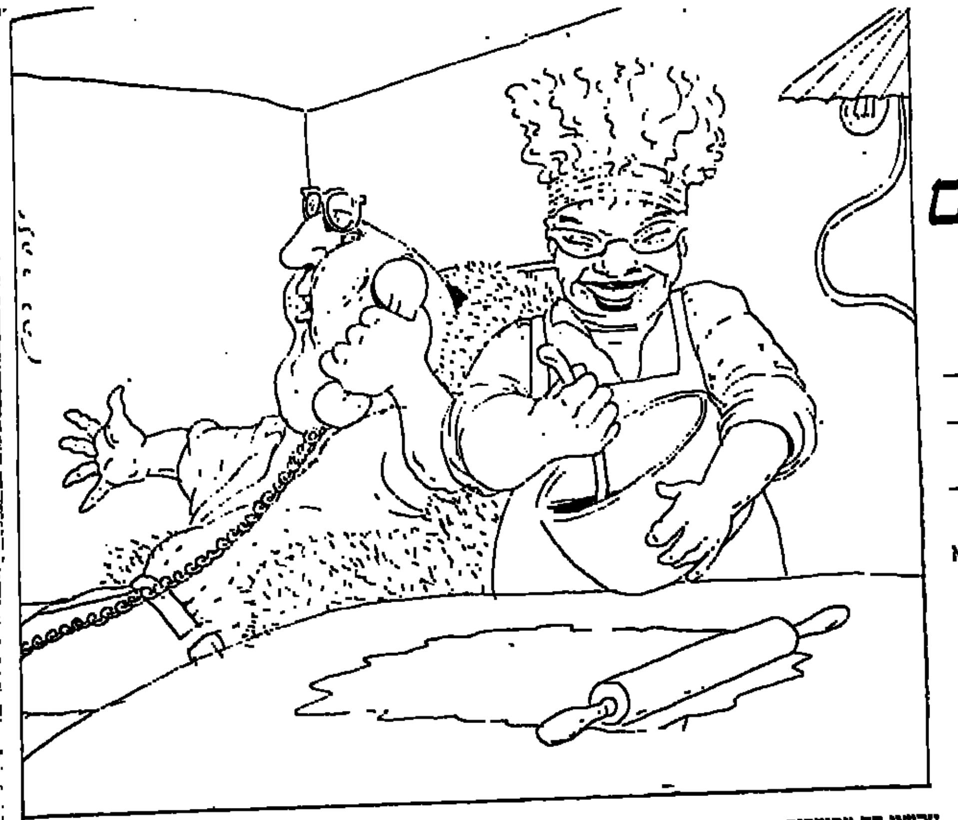

רגע, חושבים

מיכאלה איתן

רומן זעיר

הוא עבר כל השנים והגיע לעמדה מקצועית בכירה ותפקיד מפתח. עכשו הוא בגימלאות וגם כבר לא כל כך בריא.

היא ניהלה את משק הבית כל השנים, גידלה את הילדים, פינקה את הבעל והנחת האמיתית שלה היו הישגים המקצועיים של בניה ובעלה וההבטחה שמגלים נכדיה המוצלחים. מועד גיוסו של הבכור ביניהם כבר אינו רחוק. היא בישלה ואפתה וניקתה. היא התעניינה ודאגה וטיפלה. וגם כשהוא פרש לגימלאות ועיתותיו בידו, המשיכה לטפל ולפנק, לדאוג ולטרוח. והיא היתה מרוצה ממה שהיא עושה ועשתה זאת היטב. היא לא ידעה לעשות זאת אחרת.

יום אחד חלתה ונזקקה לניתוח. דחוף. היא השאירה לו סירים מלאים מזון מוכן, שצריך רק לחמם. גם מנות עיקריות וגם תוספות. היא דאגה למישהו שילון בביתם, כדי שהוא לא יישאר לבדו, כי אינו בריא כל כך. אחר־כך התאשפזה, נותחה ושוחררה לביתה.

מזל, שהאוכל שהכינה מראש הספיק לעוד כמה ימים. עדיין קשה לה והיא צריכה גם ללכת לפיזיותרפיה, ולסחוב סלים כבר אינה יכולה. היא יכלה לצפות למעט פינוק והקלה. אבל הוא לא יודע איך. בזה אינו מתורגל. כששואלים אותו בטלפון מה נשמע, הוא מספר על שלומו. הוא לא מעלה על הדעת שאפשר כי רוצים לשאול לשלומה.

הוא אוהב אותה, תמיד אהב, יש להם נישואין אידיליים כמו בספרים. של סופר־גברים. ■

אבי דר

ליל חניה

עוד בגן שולה היו לנו טיפוסים כמו משפחת אורן. כולם מקבלים דף ציור אחד, הם רוצים יותר. נותנים תפוח לארוחת עשר, הם צריכים עוד אחד בכיס. מחלקים את עוגת היומולדת לפרוסות כמניין ילדי הגן – האחרון לא קיבל, כי מישהו בהתחלה כיסה מנה כפולה.

שכנים שלא התבגרו. בית דירות עם 16 משפחות הנוהגות כל בוקר לעבודה. מגרש חניה עם 16 מקומות שהכין הקבלן; בונה דירות מעולה, אך מבין קטן מאוד בנפש לקוחותיו. הקבלן שרצה להיות נחמד עם הקונים ולא גבה מהם תשלום נוסף עבור מקומות החניה – כך אמר: תסתדרו לבד, המקומות לא מסומנים, יש מספיק לכולם.

אם בגן־שולה ידעה גם עוזרת הגננת כי אין להשאיר את חלוקת העוגה בידי הסטודנטים הצעירים, מחשש למעילות ועושק החלשים – אבותנו השכנים בדרך הקשה כי תמיד, משום מה, נשארים כמה מהם תונים בחוץ. זה לא נעים לחזור בלילה ולמצוא מגרש חניה נעול.

כל נסיון לחלק את מקומות החניה בין השכנים נידון מראש לכישלון: בתמימותו הכין הקבלן גם ארבעה מקומות חניה מקורים – פצצת זמן עם השהייה ארוכה ביחסי השכנים בבית הדירות. דיירים משנים תוכניות יציאה ונשארים בבית, כדי לא להוציא את רכבם מהחניה המקורה. יושבים בחלון בציפיה לשכן שיאלץ להשתמש ברכבו, איזה פראייר, והפו הנה הם כבר מונקים ומכניסים את מכוניתם לתא המוצל והמוגן.

עכשיו הם מסודרים. שהשכנים יתפוצצו, האוטו לא יזוז עכשיו יומיים מהחניה.

כל השכנים הסכימו באסיפת הדיירים הכללית שכל משפחה זכאית להכניס רק רכב אחד למגרש החניה. אז מה? גברת אורן קנתה לאחרונה מכונית חדשה, קטנה וחמודה, "אויש, איזה מאמוש", ממש רחמים להשאירה ככה סתם מיותמת בחוץ. אך לארון אורן שחוזר עייף מהעבודה אין זמן להתעסק בקטנות: "מה יש לכם? תיכף אנחנו יוצאים העירה ונזיז את המכונית השניה, אהה?"

החליטו בוועד הבית לקחת את העסק בידיים. פעולת סינדול נמרצת לא נקטו, אך לעומת זאת לא התעצלו וללא רחמים הוציאו אוויר משני צמיגי מכונית בלתי מוכרת שחנתה במגרש החניה. בדיעבד התברר שמשפחת בן־ארי מקומה ב' קנתה סוף סוף מכונית... אופס, טעות!

קריזה, שבע שנים שהבניין עומד ובכל ליל ששי אותו סיפור. אורחים חצופים שפולשים לרחבה, מישהו שהחנה את רכבו כשטח של חניה כפולה, וכמובן – צי הרכב של משפחת אורן ערוך בשורה, רחוץ וממורק. עצבים!

אנחנו אנשים די מסודרים ורוצים להחנות את רכבנו במגרש חניה. סביב לבנין שלנו עדיין לא בנו בתים נוספים והרחוב שומם. אז, בעצם, למה לא להחנות את המכונית שלנו בכביש שממול? ■

ארט בוכוואלד

מאהבים וזרים

היתה לנו שיחה מלבבת בשעת ארוחת הערב בבית משפחת הרקורטס באחד מערבי השבוע החולף. היא עסקה במאהבים ובמה שמבדיל בינם לבין אנשים אחרים.

ברברה טומאלה פתחה בשיחה. "מדוע כותבי ביוגרפיות מקדישים תמיד ששה פרקים ל'אשה האחרת' ורק שני פרקים לאשה החוקית? ולמה כל סיפורי האהבה הגדולים קשורים באנשים, שצריכים לחמוק בסמטאות עקלקלות כדי להתמסר לאהובי לבם? ואיך יכול להיות שנשים מקדישות 30 או 40 שנה מחייהן לבעליהן וכולם מוצאים לנכון להתפעל כמה יפות היו פילגשיהם?

"יש לך בעיות בבית?" שאלה אותה סאלי טרימבל.

ברברה הסמיקה מכעס. "לא, אין לי. אני פשוט רותחת, כי האשה האחרת זוכה בדימוי כל־כך חיובי ואנחנו הנשים הנשואות מתוארות באופן עלוב. מה יש לפילגשים שאין לנו?"

"פנאי...", אמר הרמן ווטן, "המרכיב החשוב ביותר בפרשת אהבים. האשה האחרת תמיד מוכנה לעשות כל מה שהגבר רוצה: היא תתלבש יפה כדי לצאת לבילוי, או לא תתלבש ותישאר בבית, הכל בהתאם לרצונו. היא תרקוד כל הלילה, או תשליך גזרי עץ אל האח, לפי מה שמתבקש קודם. אבל מה שחשוב יותר מכל, לקול שלה יש תמיד צליל ערב כמו שירה".

סאלי אמרה: "שטויות. האשה האחרת תמיד מוכנה לצאת רק בגלל שהיא לא צריכה להגיש לילדים ארוחת־ערב, להאכיל את הכלב, למלא דלק במכונית או לגהץ את הבגד שלה בשבע בערב".

"צריך לזכור", אמר הרמן, "שלדבר על נשים נשואות ועל פילגשים בנשימה אחת זה כמו לערבב מין בשאינו מינו".

אירמה ווטן אמרה: "ידעתי שיגיד משהו טפשי כזה", ומרחה חמאה על כל כף ידו.

הרמן המשיך: "לאשה יש הרבה תפקידים, לפילגש רק תפקיד אחד, אולי שניים. אם היא יודעת להקשיב. האשה האחרת מתוארת בצורה כל־כך מכובדת בספרות, מפני שאופפת אותה הילה של מסתוריות, מעוררת בהתרגשות ובסקרנות, שגורמים ללב לנתר ממקומו ולדם לרתוח. איש לא בא בטענות לאשה החוקית על תאוות החיים המוגבלת שלה. אבל בואו נהיה גלויים, מה רומנטי יותר – שני אוהבים לוגמים יין בגן, או זוג נשוי במיטה, צופים בתוכנית טלויזיה של ג'וני קארסון?"

"למה", שאלה מרתה אולאן, "אנחנו מדברים רק על יחסים בין בעלים ופילגשיהם ולא על נשים והמאהבים שלהן? נדמה לי שהמאהבים של נשים מעניינים לא פחות מן הפילגשים של הבעלים".

"לא בהכרח", אמר אליוט גומבה. "אשה לא יכולה להקדיש תשומת־לב לפרשת אהבה סוערת כי היא תמיד דואגת, אולי זה היום שבו צריך לבוא לתקן את מדיח הכלים שלה".

"האשה היא לא ארון לזמנה," אמרתי.

"המצב מחמיר", הוא הוסיף, "אם תורה להסיע את הילדים לבית־ספר".

הרמן ווטן אמר: "אני אומר לכם מה מייחד את האשה האחרת: היא תמיד נראית מגונדרת, ואף פעם לא תגלה לך כמה הבגדים עולים. ויש לה שיר בלב".

ניסיתי לצבור כמה נקודות לזכותי. "אני לא מבין את כל המהומה סביב האשה האחרת. כולם יודעים שהיסטוריונים מגזימים ומנפחים את התפקיד שלה, כדי להפוך את הכתוב לחומר קריאה מסעיר יותר ועוצר נשימה עבור תלמידות בית־ספר".

ראיתי שאשתי מניחה את ידיה סביב צלחת המרק שלה.

"רגע," אמרתי, "אני מאמין שאם יש לך אפשרות, ואני לא אומר שיש לך, כדאי לכבד את האשה, כי ברוב המקרים היא זאת שעומדת מאחורי הגבר".

אם לא הייתי מתחמק בזמן, היתה צלחת המרק פוגעת בי בדיוק בין העיניים. ■

קורים דברים

יוסי ידין, שעמד בראש קבוצת מטיילים של המועדון ללונדון – קבוצה שחזתה שם בין היתר בהצגה „אני לא רפפורט" – אירח השבוע ב„אני לא רפפורט" בתיאטרון הקאמרי 150 ממשתתפי הטיולים האחרונים שבביצוע „מועדון מטיילי מעריב" ו„גאות הכיכר", וכן קבוצת סוכני נסיעות שהיתה אורחת חברות „ואריג" ו„אל־על" בסיור בברזיל. **צילום: ישראל מלובני.** ■

אירית רותם

סביב לכמה מהשולחנות ישבו יוצאי רוסיה, בתוך כל הקהל שישב שם אפשר היה לזהות אותם בקלות: לפי בקבוקי הוודקה שהתרוקנו בקצב מסחרר, לפי ערימות המזון שחוסלו בהנאה. יודעים לבלות יוצאי רוסיה, אוכלים שותים, שמחים.

עכשיו יש להם מקום חדש להעביר בו את הלילה בחגיגה רבתי. „רטרו־קברט", הוא שמו של המקום שנמצא בטריטוריה של רפי נצחון, מול נמל תל־אביב הישן, ומנהלים אותו שני רוסים, **בוריס איבשן** שעלה לארץ לפני חמש וחצי שנים ו**שמעון שומר** שנמצא כאן כבר 13 שנה.

שומר עבד בייצור לפני שפנה לעסקי השעשועים. בוריס הוא איש תיאטרון, במאי של דראמות שעבד במשך 10 שנים אינטנסיביות בתיאטרון נסיוני בוילנה שבליטא. החלום של בוריס: להקים קברט עברי במקום החדש שלו שיהיה כהגדרתו, „מסעדה־תיאטרון". הוא ראיין כבר עשרות מועמדים ישראלים, חיפש כאלה שיודעים לשיר ולרקוד אבל בעיקר לשחק. כי קברט, הוא אומר „זה אחד הכיוונים של התיאטרון. אני מחפש שחקנים ושחקן צריך לדעת גם לשיר ולרקוד".

„שחקן צריך לדעת גם לשיר ולרקוד". צילום: אירית רותם

ובינתיים, עד שיקום הקברט הישראלי, שיתבסס בין היתר, על מוסיקה יהודית, מופיעה במקום בימי חמישי, ששי ושבת בלילה, להקת קברט מאמשטרדם שבהולנד ושמה „per4mers".

הלהקה מונה שתי נשים ושני גברים, ששרים, רוקדים, מחליפים תלבושות ונותנים שאו נחמד וצבעוני. המנהיג שלהם הוא **קווין פוגטי**, אנגלי דווקא, שהיה בעבר גיטריסט וחרש את העולם כשליווה כל מיני אמנים בסיבובי הופעות, ביניהם את שארל אזנבור איתו עבד שנתיים. שלושת האחרים הולנדים. הם כבר הופיעו במועדונים בכל אירופה וגם בדרום־אפריקה ובשנה שעברה הופיעו במשך חודשיים בבתי־המלון שבאילת. הביקור הנוכחי שלהם בישראל ימשך 5 חודשים ובימים שהם לא ב„רטרו־קברט", הם נותנים את השאו שלהם בכל מיני מקומות אחרים בארץ.

ב„רטרו־קברט" הם מופיעים במה שנקרא „דינר־שאו". אנשים באים, אוכלים ארוחת ערב ומקבלים גם הופעה, שכוללת חוץ מאשר את ההולנדים: תזמורת ושמה „מצב רוח", ובימי ששי גם את הכנר **מידל רזניק** וזמר רוסי בשם **אורי אברמוביץ**. החל מהשבוע הבא יהיה המקום פתוח לא רק לארוחות ומופעי ערב. בכל יום (חוץ מימי ראשון) אפשר יהיה לאכול שם ארוחות צהריים וערב בסגנון רוסי־צרפתי. כי החל מהשבוע, חולשים על המטבח צמד אשפים עטורי דיפלומות, **יעקב ולב תם**, אב ובן שלפני 13 שנה היגרו מרוסיה לצרפת וזה עתה עלו לישראל – היישר למסעדה־תיאטרון של בוריס ושמעון. ■

אירית רותם

דוד קשטן (מימין), מוטל'ה שפיגלר והשגריר הצרפתי, אלן פיירה. צילום: נאוה שמש.

בתילבושת אחידה ואלגנטית: מכנסיים אפורים, חולצת פסים כחול־לבן, עניבת פסים כחול־אדום וז'אקט כחול, התייצבו כדורגלני אלופת צרפת, פאריס סן־ז'רמן, במסיבת קבלת הפנים שערך לכבודם בשבוע שעבר, השגריר הצרפתי, **אלן פיירה**.

בדברי הברכה שלו לכדורגלנים הצרפתים, שבאו לשחק בנתניה (במסגרת הבת"ריאדה) עם בית"ר ישראל שניצחה אותם, הזכיר השגריר הצרפתי את **מוטל'ה שפיגלר**, ששיחק במשך חצי שנה בקבוצת פאריס סן־ז'רמן. „השחקן הישראלי הראשון ששיחק בצרפת", אמר השגריר על שפיגלר. אם שפיגלר היה הראשון, אז **גיורא שפיגל** שהגיע לצרפת שנה אחריו, היה השני. ושניהם השתתפו במסיבה בבית השגריר בה נכחו, בין היתר, ראשי ההתאחדות לכדורגל, ראשי בית"ר, **יגאל גריפל** מ"מ ראש העיר תל־אביב שמשמש גם כיו"ר מרכז בית"ר; **משה סיני** מהפועל תל־אביב וכל מיני מאמנים כמו **דוביד שוויצר, צביקה רוזן, דדוד קשטן ויוסל'ה מרימוביץ** מאמן „המחוננים"; ואפילו **פנינה רוזנבלום** שפלירטטה בחדווה עם המתולתלים הצעירים מצרפת, במיוחד עם היהודי היחיד שבקבוצה, **ויליאם אייאש**.

שפיגלר שדיבר עם האורחים בשפת אימם, סיפר שלמד צרפתית בשנים בהן שיחק בצרפת. איש צנוע שפיגלר שאמר: „שיחקתי בפאריס סן־ז'רמן חצי שנה, התשובה ביותר. הם עלו אז לליגה הראשונה. כשרוחי טובה עלי אני אומר שהעליתי אותם ליגה, אבל רק כשמבינים את ההומור שלי. איך שלא יהיה תרמתי להם הרבה. נשארתי בידידות עם המנהלים של הקבוצה. כנראה שהשארתי איזשהו רושם אם השגריר הזכיר אותי". מה שנכון, נכון. ■

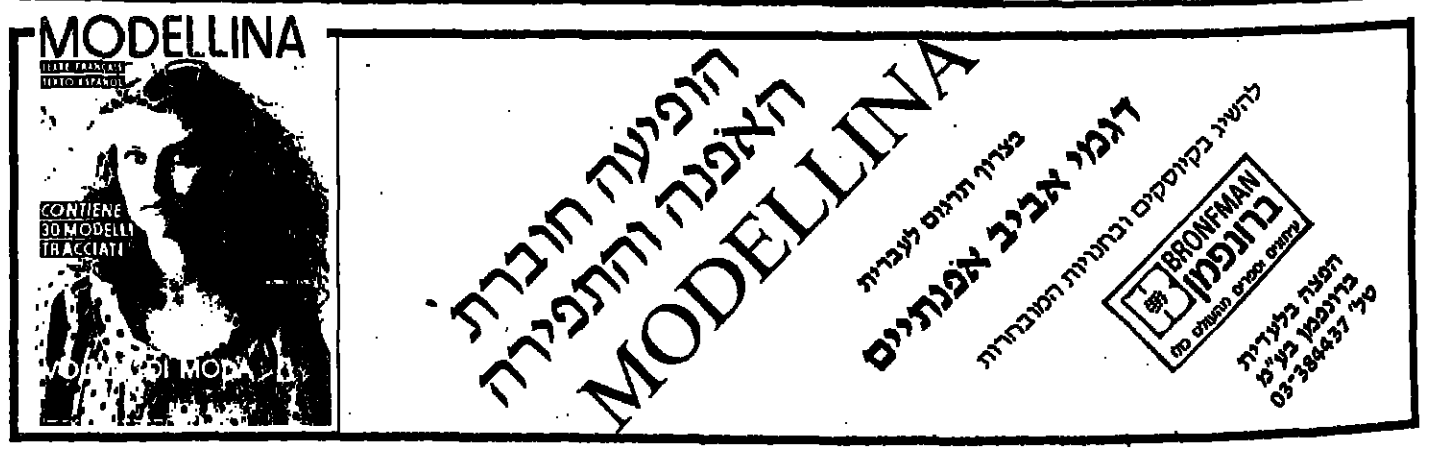

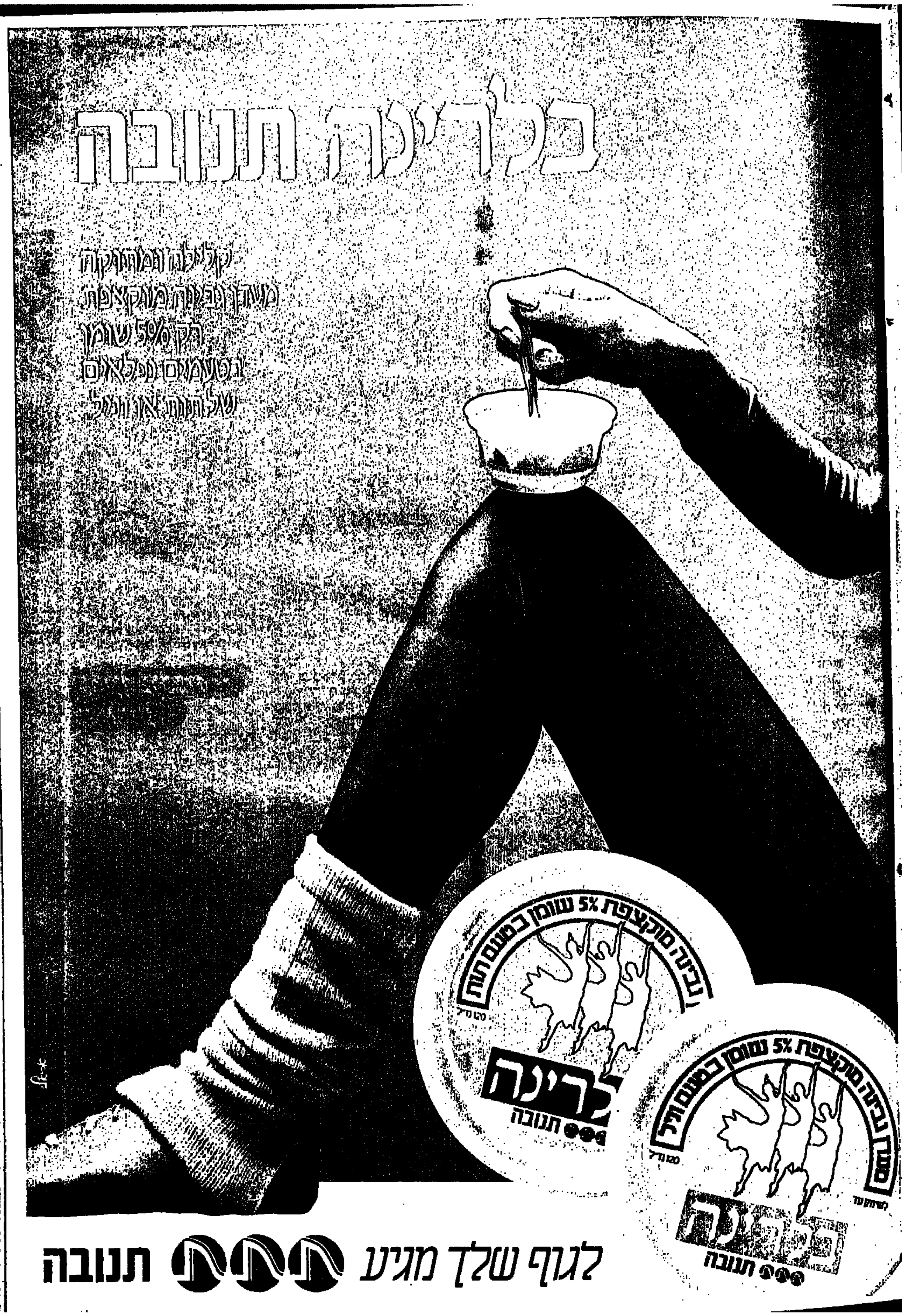

קורים דברים

ג'ין טירני. סערת רגשות אצל גברים.

עדיין כוכבת – בפאריס

בשנות ה־40 היא היתה כוכבת גדולה בהוליווד: מבט תמים של ילדה, פה חושני, פנים מושלמים והבעה שברירית – ג'ין טירני. גילו אותה כשהיתה בת 18. מאותו רגע, במשך 20 שנה, היא לא ירדה מהמסך הגדול, גרמה שם לסערת רגשות אצל הרבה גברים תחת שרביטם של גדולי הבימאים. והיום – היום היא בת 63. בלבד, מדגישים אוהביה. לא איבדה שום אחד מקסמיה הרבים.

הקיץ היא עברה בפאריס, בדרך לפסטיבאל הסרטים הרומנטיים שנערך בקאבורג. כמה הולם. היא מספרת שהיא אוהבת את השחקניות מריל סטריפ וג'ולי כריסטי, שהסרט „זכרונות מאפריקה" מצא חן בעיניה, שהיא מעדיפה לבלות בפאריס בחברת בתה ונכדיה במקום להיות נרדפת על־ידי עיתונאים. וחוץ מזה, אמרה את כל שהיה לה לומר באוטוביוגרפיה שלה.

לתמונה שצולמה כאן היא התכוננה לבד, הכל – חוץ מהריסים המלאכותיים והשימלה שעוצבה עבורה על־ידי מדאם רושה ב־1953, איתם סייע לה אמן האיפור שזומן למקום. הכוכבת רק ביקשה שהצלם יסיים מלאכתו בזריזות, כי אור ורעש מעייפים אותה. הזמן לא עצר מלכת לכבוד התמונה, אבל בהחלט יש למקום להערצה לאשה שבגיל 63 נכנסת לשימלה שהיתה שלה 33 שנים קודם לכן.

שרות גאמא

לקוטב ובחזרה

מה שחוקר הקוטב הנורווגי רונלד אמונדסן הצליח לעשות ב־23 יממות בלבד בשנת 1911 – לא עלה בידיה של מוניקה קרסטנסן, חוקרת קוטב נורווגית בת 33, שניסתה להתחקות על עקבות אמונדסן אך 440 קילומטרים בלבד לפני כיבוש היעד שבה על עקבותיה.

75 שנים אחרי אמונדסן יצאה משלחת דנית נורווגית בראשותה של מוניקה קרסטנסן מנקודת המוצא הוואלבוגטן בקוטב הצפוני. אנשי המשלחת, אשה ושלושה גברים על מזחלות רתומות ל־22 כלבים גרינלאנדיים, היו משוכנעים כי יעברו את 2300 הקילומטרים עד הקוטב הדרומי לפני ה־14 בפברואר, טרם יפקוד החורף את הקוטב.

מזג האוויר היה „קיצי" אמנם, אך קשה מהמקובל. סערות שלגים וקור של 35 מעלות מתחת לאפס הערימו קשיים ב־44 ימי המסע והם החלו לאבד קילומטרים. חששות משרדי החוץ האמריקאנים והנורווגים גברו כי המשלחת לא תגיע לקוטב הדרומי במועד הנקוב.

אניית הקוטב האמריקאנית „אורורה" שסייעה למשלחת לאורך הדרך – היתה אמורה לעזוב את היבשת הדרומית לא יאוחר מסוף חודש ינואר, לפני שתיתקע ללא מוצא בקרח החורפי של הקוטב. משרד החוץ הנורווגי, שמימן את המבצע, היפנה בקשה לחברי המשלחת לקטוע את המבצע, שעלה עשרים מיליון כתרים, ומומן על ידי משרד החוץ הנורווגי ומפרסמים פרטיים. רק לאחר שמפקד הבסיס האנטארקטי האמריקאני איים כי לא יתיר ל־22 כלבי המשלחת לעלות למטוס וכי הכלבים הגרינלאנדים יקרי הערך יירו – נכנעה מוניקה קרסטנסן וקטעה את המסע. המשלחת שבה בימים אלו לבסיס בהאולבוגטן. ■

אסתר אדלשטין,
סופרת „מעריב" בקופנהאגן

יורשת מיליונים

ג'ניפר, סטודנטית בת 20, בתו היחידה של קרי גראנט (מרעייתו הרביעית דיאן קנון), תירש את חלק הארי של רכושו של אביה שנפטר לא מכבר: 40 מיליון דולר. כאן -- בתמונות ארכיון משנת 1984. ■

שרות גאמא

מוריס צוראל וה„צוראלה" שלו

מוריס צוראל, יהודי תושב הולנד בן 75, „משוגע־לפרחים". לאחר שעבר את השואה השתקע בהולנד, החל לעסוק בגידול פרחים. בנו ממשיך בכך עד יום, ובגדול.

לפני כמה שנים נקשר הקשר הראשון בין מוריס צוראל לבין חיפה. מאז הלכו היחסים והתהדקו ובשנה שעברה העניק האיש לעיר שי מיוחד ומקורי: 30 אלף פקעות צבעונים. פקעות אלו נשתלו בכיכרות העיר, הפכו אותה לגן־פורח והפכו לשם דבר אצל התושבים. אף לא צבעוני אחד לא נפגע מידי אדם. השנה ממשיך צוראל בחיבתו לחיפה וכבר נמצאים בדרך עוד 25 אלף פקעות שיושתלו בבוא העת ברחבי העיר.

לקראת תערוכת הפרחים הבינלאומית שתתקיים בחיפה בחודש אפריל, לאחר הפסקה של שבע שנים, הודיע צוראל כי הוא יציג -- בתצוגת בכורה עולמית – פרח חדש שגידל מזן הורדים, והמכונה, כמובן, „צוראלה". פרח חדש זה, יחד עם תצוגה מרהיבה נוספת משל גידולי הפרחים שלו, יוצג במיוחד במסגרת הביתן ההולנדי, תחת השם „ביתן־צוראל". בשל יחסו הלבבי החם והמתמיד לחיפה, הוחלט להעניק לו בעת התערוכה את אזרחות הכבוד של העיר, שתוענק בהזדמנות זו גם לנשיא „אינטרפלורה" העולמי, שישתתף בעצמו בתערוכה.

משפחת צוראל הצליחה להיכלל פעמיים בספר השיאים של גינס: פעם עבור סידור פרחים אמנותי שכלל 1027 זני פרחים שונים, ופעם עבור סידור פרחים מעשרות אלפי פרחים מאותו זן, שהוצג לראווה בבנין העיריה של אמסטרדם. ■

ראובן בן־צבי

המאניאק

מי שנכנס אל מאחורי הקלעים של „הבימה" במטרה לברך שחקן אחרי ההצגה בחדר האיפור שלו – עלול להיתקל בקשיים בלתי צפויים באיתור מבוקשו. וזאת בגלל יד נעלמה המסירה, חוזרת ומסירה, את שמות השחקנים אשר נקבעו על דלת חדרם. לאחר פעמים רבות של הסרת השמות כנראה בידי מישהו הסובל ממאניה מסויימת – אמרה הנהלת „הבימה" נואש ולוחיות השם נותרו ריקות. ■

תלמה הדר

מעריצים קנאים מאד

ליפה ירקוני יש גדוד של מעריצים, שהולך אחריה לכל מקום בו היא מופיעה. בתצלום – שניים מהם: רבקה מנתניה ורפאל בינדר מבאר שבע. בשבוע שעבר, בבית לסין בתל־אביב, טרח רפאל ומצא את התקליט הראשון שהוציאה יפה בראשית שנות החמישים – תקליט שאול, ואפילו באוסף של יפה הוא חסר. יפה, בחוש ההומור האופייני לה, הציעה לרפאל תמורת התקליט הנדיר הזה 4 תקליטים שלה + תקליט אחד של שושנה דמארי... רפאל, כמובן, סרב להצעה. ■

זוהר אהליאב

דליקט סנדלר –

„קח אותי" גם בט"ו בשבט

כל סוגי הפירות היבשים, בהם גם פירות אקזוטיים כמו מנגו, תפוח סיני ופאפאיה ופיצוחים מצופים לקום ומרמלדה משווקים ע"י חברת דליקט־סנדלר בע"מ. המבחר – ענק. הטעם – מתוק מתוק, משהו מיוחד. האריזה – נאה ומפתה: צלחות הגשה שימושית או סלסלת קש, עטופים הרמטית בניילון. „קח אותי" קוראים לסדרה, ואם בכל השנה זה בריא וטעים איך לא ניקח בט"ו בשבט?! אפשר להשיג ברשת השופרסל, בכל־בו שלום ובמעדניות המובחרות. לרגל החג תמצאו אותם גם בקניון אילון. יהיו שם כל הדברים הטעימים וגם ליצנים שיבדרו ויעשו שמח. חגיגה משפחתית.

ט"ו בשבט הוא חג האילנות, אבל בשנים האחרונות הוא מאופיין בנוהג של אכילת הפירות היבשים והפיצוחים, אפילו יותר מאשר בנטיעת השתילים. הפירות הללו, הטובים והמתוקים, אכן ראויים לחג משלהם, ודומה שהשנה הם ואנחנו נזכה בחגיגה אמיתית, בזכות דליקט־סנדלר בע"מ – יצרנית מוצרי „קח אותי".

חגיגת המוצרים

את „קח אותי" באמת מתחשק לקחת: הפירות מגרים את בלוטות הריר בשלל הצורות, הצבעים והטעמים המתגלים מבעד לעטיפת הניילות השקופה. זו עוטפת את הסלסלות וצלחות ההגשה בהן ישובים הפירות.

המגוון עצום ורב: כל הפירות המסורתיים המבוססים על תנובת הארץ: שקדים וצימוקים, תמרים ותאנים, חרובים ושזיפים. גם מקומם של המישמש ושל התפוזים המסוכרים לא נפקד, כמובן. יש גם פלחי אפרסקים, אגסים ותפוחי עץ יבשים והחפתעה הנעימה והטעימה של פירות טרופיים ואקזוטיים יבשים: פפאיה, מנגו, תפוחים סיניים, אננס ובננה. גם שני זני דובדבן, קורצים מהאריזות, באדום ובשחור: „קח אותי". ויש כמובן, גם אגוזים לסוגיהם: אגוזי המלך (עם הקליפה או בלעדיה), פקאן, לוז (קלוף ולא קלוף) ובוטנים מצופים.

למי שהמבחר מבלבל את דעתו מוצעות צלחות מעורבות במבחר פירות. כשלעצמי, אני אוהבת דווקא לבחור בעצמי סוגים

אחדים לפי החשק. מה שלא אקנה הפעם. אקנה, מן הסתם, בפעם הבאה.

חגיגה בקניון

חברת דליקט־סנדלר משווקת את

הפירות לרשתות שיווק ולחנויות קמעונאיות בכל רחבי הארץ. עם לקוחותיה הגדולים נמנים רשת השופר־סל, כל בו שלום, חנויות מזון ומעדניות מובחרות. בחנויות ניתן למצוא את המוצרים על המדפים או על מעמדים מיוחדים של החברה. היתרון הגדול: האריזה האוטומטית בשיטת ה„שרינק" שמבטיחה שמירה על הטריות ועל הנקיון.

בימים אלה נערכים בחברה לחגיגת ט"ו בשבט שאין לה תקדים בארצנו: 6 דוכנים מעוצבים במיוחד באוירת החג, יוצבו בקניון אילון, ובהם יוצעו כל „הדברים הטובים" כולם. יהיו שם, לצד המוכרים (והקונים...) גם ליצנים שיעשו שמח, ומבטיחים לנו הפתעות שאת טיבן לא מוכנים, כמובן, לגלות מראש. למי שהורגל לכך שאת ט"ו בשבט חוגגים עם שתילים בבית הספר ועם פירות יבשים בבית נותנת עתה דליקט־סנדלר אפשרות חדשה: חגיגה משפחתית באווירת החג, מחוץ לבית. „ההחלטה נפלה על קניון אילון הן משום שהמקום מתאים ונוח והן משום שקהל המבקרים במקום גדול ומגוון" - הוסבר לי.

אני ממליצה, אם כן, לקפוץ ולראות. יש כל הסיכויים לאווירה וכיף, ובכל מקרה מובטח לכם שלא תצאו משם בידיים ריקות, ואת חגיגת הטעמים תוכלו להמשיך גם בבית.

דליקט־סנדלר בע"מ מרכז השיווק:
רח' קיבוץ גלויות 26 תל־אביב
טל' 826115; 812872; 812052 (03).

קורים דברים

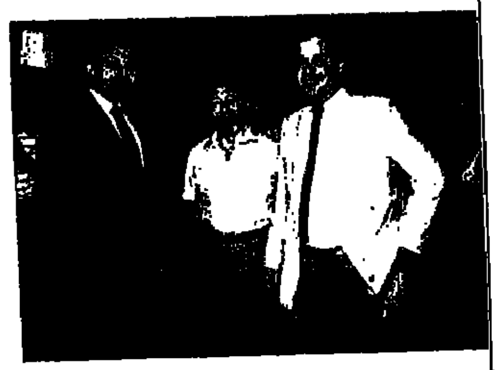

המלונאי דוויד לואיס, (באמצע), פוגש את קונסול מצרים באילת, אחמד אל מסרי, (משמאל). מימין: מיקי שונן, מנהל מלון „לגונה" באילת.

[illegible]

דבר לא יעצור את המלונאי דוויד לואיס במרוץ אחר האימפריה. את אילת כבש זה מכבר וזכה לתואר מכיר המלונאים. לאחר שפתח עידן חדש בענף התיירות עם בתי מלון בסגנון „המלך שלמה", „לגונה", ו„ספורט", חנך לפני כחודש ימים את מלון סט' טרופז המשופץ. ועוד ידו נטויה. על כוונות הרכישות החדשות ובעיצומו של משא ומתן, מצויים עתה 3 בתי מלון נוספים בשליטתו של הקבלן יונה מרדכי, בירושלים, בנתניה וכמובן באילת.

בשבוע שעבר חגגה האימפריה של דויד לואיס, המכונה רשת „ישרוטל", את סיום שיפוץ מלון „לגונה" באילת. 3 מליוני דולרים הושקעו שם בהחלפת ריצוף, ריהוט, צנרת, מינהל ובעיקר אווירה. את הפתיחה המחודשת של המלון חגגה הפעם הרשת בסגנון אחר: „פסטיוואל התגות". כך קראו לחגיגת העין והחך שהתקיימה בלובי המלון. היו שם, כמובן, דויד לואיס עצמו, שהגיע במטוסו הפרטי מלונדון הקפואה, בכירי רשת „ישרוטל", מוזמנים ואנשי תקשורת, ואורח אחד נדיר באירועים האילתיים: קונסול מצרים באילת, אחמד אל מסרי, אשר שלא כקודמו, חסן עיסא, אינו מרבה בהופעות פומביות. ■

יהודית זילברשטיין

[illegible]

באחד מימי השבוע שעבר טילפן מוטי גלעדי למכון היופי של אשתו אורנה וביקש ממנה להגיע דחוף הביתה. אורנה עזבה את המכון שבצפון תל־אביב, נכנסה למכונית הרנו 5 שלה משנת 82' ונסעה לכיוון הבית שבנאות אפקה. קצת לפני שהגיעה, לא רחוק מגני התערוכה, עצר אותה מחסום משטרתי.

השוטרת שהורידה אותה מהרכב הסבירה שיש בעיות עם הגלגלים. אחרי שהסתכלה ברשיונות הודיעה בקול חמור שיש בעיות גם איתם, ואי־לכך על אורנה גלעדי לעבור טסט על המקום. הכניסו אותה למכונית סובארו חדשה אדומה ונוצצת, שהאות „למד" מחוברת לאחוריה ופנס משטרתי כחול מהבהב על גבה, וביקשו שתדגים את כישורי הנהיגה שלה. אורנה גלעדי נהגה, השוטרים לא היו מרוצים, לקחו לה את הרשיונות. גלעדי המטורטרת ביקשה לנסוע משם במונית. הסבירו לה שהיא במצב נפשי לא טוב

לקחו לה את האוטו, לקחו את הרשיונות וגם במונית לא נתנו לה לנסוע, אורנה שלא הבינה מה היא עושה בתוך הקטע הקפקאי הזה שנמשך קרוב לשעה, התחילה לבכות בהיסטריה. לא הפסיקה גם כשבעלה מוטי והילדים הגיחו מאחורי השיחים. לקח למשפחה די הרבה זמן להרגיע אותה, להסביר שהמחסום המשטרתי מבוים והסובארו החדשה והאדומה שייכת לה. כי זאת היתה, אם לא הבנתם עד עכשיו, הדרך המאד מקורית של מוטי גלעדי להפתיע את אשתו ביום הולדתה ה־40.

נראה שבני הזוג גלעדי פשוט מתחרים ביניהם בהפתעות. לא מכבר חגג מוטי יומולדת ואורנה הפתיעה אותו בשבוע נופש באיטליה. היא קנתה כרטיסים וארזה מזוודות מבלי שידע, בישרה לו שנוסעים לשדה התעופה לקבל פני חברים שהגיעו מחו"ל ורק בטרמינל התברר לו שהוא בדרך לחו"ל. על המטוס עלה מוטי גלעדי אותו יום, כשהוא לבוש בטרנינג. אין מה לדבר, לא משעמם להם לבני הזוג גלעדי ואם פעם ירצו להיזכר איך קיבלה אורנה את המכונית ליומולדתה ה־40, פשוט יקרינו את סרט הוידאו שהנציח את כל הסיפור המדהים הזה בשיטת „המצלמה הנסתרת". יש להניח שיהודה ברקן היה מאד שמח לשבץ קטע כזה באחד מהסרטים שלו. ■

אירית רותם

שאנסל עם עופרה חזה, לפני הנפילה.

[illegible]

עבדו עליו קשה, על ז'אק שאנסל, אחד הסטארים הגדולים של רשת הטלוויזיה „אנטן 2" בצרפת, בעל התוכנית „השחמט הגדול", המוערכת בכ־40 מליון צופים: ביקר בארץ שלוש יממות ולא נח רגע – הוא הגיע ארצה במטוסו הפרטי של הזוג מרקוס: הוא מיליונר שוויצרי ממוצא מצרי הנשוי לנסיכה גולה, בת אחותו של השאח הפרסי ריזה פהלאווי.

בלילה הראשון ארחו לו לחברה, בסוויטה במלון „המלך דוד" בירושלים, יו"ר הכנסת שלמה הלל ושר החוץ שמעון פרס. השמועה אומרת כי האווירה שם היתה חמה מאד, ואחרי שהסבירו לשאנסל את סוד קסמו של הפאלפל הלל ופרס שרו לכבודו את „לנו יש פלאפל".

בערב השני נערך לכבודם משתה בביתם של הזוג זיבנברג ברובע היהודי. מבין האורחים שנראו שם היו: האלוף אביגדור קהלני, ואלוף (מיל') אברשה תמיר ממשרד ראש הממשלה.

הערב השלישי כלל קוקטייל וארוחת ערב במלון. סביב שולחן אחד ישבו המלחין נעם שריף ואשתו, בת־שבע שריף ובעלה מרדוך סגל, נעמי שמר ובעלה מוטקה הורביץ. בשולחנם של ז'אק שאנסל וסטיבן מרקוס ישבו גם ארנון גפני ואברשה תמיר. הארוחה החגיגית הוגשה על צלחות מכסף ויין „ירדן" זרם בכוסות. לאחר שהאורחים שבעו והותירו הופיעה בפניהם הזמרת עפרה חזה (יום לפני שנפצעה). כששרה חזה את „על הדבש ועל העוקץ" הסכימה נעמי שמר לשיר יחד עמה. שאנסל התלהב, מחא כפיים, עלה על הבמה אמר יפה מרסי־בוקו והבטיח כי „בשנה הבאה הוא חוזר לירושלים" ובאופן מעשי פרושו של דבר כי הוא אכן יעשה תוכנית על ירושלים לכבוד יום העצמאות ה־40 לישראל. ■

אילונה באום

[illegible]

הדוגמנית וסגנית מלכת היופי קלרה רון קיבלה תפקיד ראשי, לצידו של טוביה צפיר, בסרט חדש בבימויו של מיקי בהגן. באחת הסצינות עוסק צפיר בבישולים במטבח, בעוד קלרה משתכשכת בג'קוזי וצופה בסרט וידיאו: „פסיכו" של היצ'קוק. כדי לברר משהו נכנס צפיר לחדר האמבט וסכין ארוכה בידו. קלרה רואה את הסכין – רואה את הסרט – וצורחת. מקווים שהקהל יצחק. ■

זוהר אחליש

קלרה רון. הצרחה.

[illegible]

ליאה קניג, הממלאת לחילופין עם מרים זוהר את תפקידי מירלה אפרת ומחלה בשלאגר של הבימה "מירלה אפרת", מודה כי זה מזמן לא עבדה כל כך קשה: חוזרת בוקר על מחזהו החדש של ניל סיימון והצגה אחת או שתיים של מירלה אפרת. „שמואליק (עומר) היה מוכן, אילו רק ניתן היה, לתת 60 הצגות בחודש... את התלהבותו של הקהל, שהיא מעל ומעבר למצופה בין כל החוגים, הגילים, והעדות, ניתן להסביר בכך שהצופה בתיאטרון אולי כבר התעייף ממחזות פרובלמטיים מתוסבכים. כאן יש לנו מחזה עם שורשים וסיפור פשוט ומסר ברור". המודד הראשון להצלחת מירלה אפרת הן... המלבישות שהן ממוצא מזרחי. „כאשר הן אמרו לי שזו הצגה נהדרת ועלי לא לשים לב למה שהביקורת תכתוב, ידעתי שיש לנו הצלחה ביד". ■

תלמה הדר

אורנה גלעדי והרנו 5 שלה, לא כל כך מבינה מה נטפלו אליה השוטרים... מקבלת סוברו ו...הסברים ממוטי. צילום: אליצור ראובני.

פולטן – פריצת דרך במאבק בנשירת השיער

נשירת שיער הינה בעיה אוניברסלית, ולא פחות ממנה היתה אוניברסלית עד כה גם התחושה שאין מה לעשות נגדה, ושכל המוצרים שנועדו להילחם בה אינם משפיעים כחוט השערה... התקרחות אמנם אינה מחלה, אך יש לה בהחלט השפעה פסיכולוגית – לעתים משמעותית – על הדימוי העצמי, ובעקבותיה גם על הקשרים החברתיים.

בשנים האחרונות פותח התכשיר "פולטן", ששורה ארוכה של מחקרים ונסיון מצטבר של מאות אלפי משתמשים ברחבי העולם הוכיחו את יעילותו בטיפול בבעיות התקרחות העיקריות. אין הוא יכול אמנם להצמיח בלורית על ראש קרח לחלוטין (שכן התנוונות מוחלטת של זקיקי השיער הינה מצב בלתי הפיך), אך כאשר מדובר במצב של התקרחות בו נותרו בזקיקים חיות כלשהי יכולה להיות לו השפעה הדרגתית עם תוצאות סופיות משמעותיות: הוא יעכב ויאט את תהליך הנשירה, יעורר את צמיחת השיער מחדש ויעודד צמיחה של שיער עבה, בריא וחזק יותר. אין ספק שמבחינה זו מהווה הפולטן פריצת דרך אמיתית, הנושאת עימה בשורה אמיתית.

הפולטן מהו

מבלי להיכנס להסברים מדעיים מפורטים, כדאי לציין כי הפולטן מכיל חומרים ביולוגים טבעיים המצויים באופן נורמלי בגופנו, וממלאים בו פונקציות שונות, בהן כאלו הקשורות ישירות לצמיחת השיער. תערובת החומרים שפותחה ע"י יצרנית התרופות האיטלקית הידועה "קריניס" נרשמה כפטנט בינלאומי תחת השם "טריכוסכריד". במקרים רבים אחרים, בא הגילוי באופן מקרי, כאשר במהלך ניסויים שנערכו בתכשיר אשר נועד ומשמש לטיפול בהסתיידות העורקים, הסתבר שיש לו השפעה גם על צמיחת השיער.

החומרים בהם מדובר מצויים ברקמת החיבור התת־עורית. הם קשורים בתהליך חילוף החומרים של תאי השיער, ותורמים לפטמיות ההזנה שבבסיס שורשי השערות. בניסויים שונים התגלה כי כמותם של אלה ברקמות גדולה בשלבי צמיחת השיער, וקטנה משמעותית בשלבי נשירתו. ניסויים אלה והתצפיות המקריות שהראו צמיחת שיער מוזרת אצל בעלי חיים להם הוזרק החומר, עוררו את חברת קריניס למחקר האינטנסיבי שבמהלכו פותח הפולטן.

הוכחות בשטח

שורה ארוכה של ניסויים קליניים מבוקרים, שנערכו בארצות שונות, הוכיחו בעליל את סגולותיו של התכשיר. הדיווחים מצביעים על שיעורי הצלחה מרשימים לאחר טיפול במשך 1–4 חודשים. על פי אחד הדיווחים המעניינים – זה של פרופ' א. רובורה מאוניברסיטת מילנו – מסתבר שבניסוייו הושג שיפור אצל כל המטופלים, אך השיפור הניכר ביותר חל דווקא בקרב המקרים הקשים ביותר – אלה שנשירת השיער שלהם עלתה על 500 שערות ביום. הפולטן נמצא בשימוש ברוב מדינות אירופה ובמדינות רבות אחרות, וזכה להצלחה רבה. בצרפת הוא הפך במהירות לתכשיר המוביל בתחומו והיה הראשון שזכה לאישור משרד הבריאות הצרפתי כ"טיפול בנשירת שיער המעורר ועוזר לצמיחתו מחדש". אישורים דומים ניתנו ע"י משרדי הבריאות בארצות רבות. בסוף התודש יוחל בשיווק הפולטן בארה"ב וכבר עתה מצויות בידי היצרן הזמנות ל־2 מיליון יחידות. בישראל הוחל לשווקו לפני כשלושה חודשים. עד היום נרשמה מכירה של יותר מ־100 אלף יחידות, ולדברי יורם בן־טובים, מנהל החטיבה הפרמצבטית בחברת "אביק" (המייבאת ומשווקת את ה"פולטן" באמצעות חברת הבת – "סורתי"), קיימת שביעות רצון רבה בקרב המשתמשים. "למעשה" – מודה בן־טובים – "הצלחת התכשיר, הן מבחינת המכירות, והן מבחינת תגובת הלקוחות, עולה על התחזיות המוקדמות".

"פולטן" משווק באריזות בנות 10 בקבוקונים ועל מנת להגיע לתוצאות אופטימליות יש לבצע טיפול מלא, המורכב משימוש ב־5 אריזות. ניתן להשיג בכל בתי המרקחת ברחבי הארץ. המחיר לצרכן: 29 ש"ח.

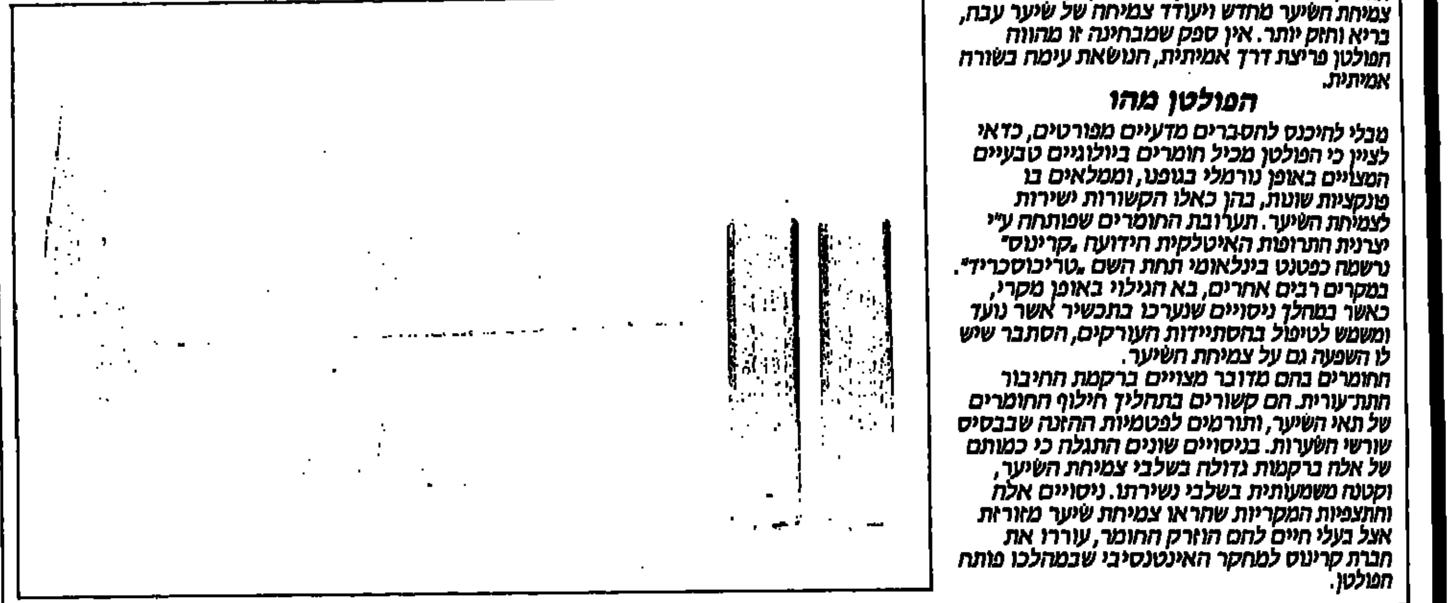

השקד – אימפריה של שקדים

האגודה החקלאית השיתופית "השקד" נמנית עם אותם ארגונים שאינם עוסקים במאה עיסוקים או מוצרים, אלא מתמקדים בתחום אחד, מתמחים בו ועושים אותו עד הסוף, כמו שצריך. "השקד" עוסקת בשקדים, ובשקדים בלבד. למעשה הוקמה האגודה למטרה זו, ע"י מגדלי השקדים בישראל. האגודה החלה את דרכה לפני 25 שנים כהתארגנות של כמה מגדלים פרטיים, ומאז הלכה והתפתחה עד שהפכה ל"אימפריה של שקדים". כיום חברים בה 70% מהמגדלים בכל רחבי הארץ: חקלאים פרטיים, מושבים ובעיקר, קבוצים, אשר משווקים את פרי מטעיהם באמצעותה.

לגדל, לעבד ולמכור

חברי האגודה מטפלים במטעיהם באופן פרטי עד, וכולל, שלב הקטיף, ושולחים את הפרי למפעלי האגודה, המפעלים האחד בצפון הארץ (ליד ביה"ס כדורי) והשני בברכיה (צריפין). לשקד שתי קליפות: קליפה פנימית קשה וקליפה עוטפת ירוקה, אשר נפתחת חלקית כשהפרי מבשיל. הטיפול שלאחר הקטיף כולל את הסרת הקליפה הירוקה ותהליך ייבוש, לאחר הייבוש נשלחים השקדים לאחסנה. חלקם נמכרים עם קליפתם (הפנימית) והאחרים כגלעין בלבד – לאחר פיצוח מלא.

לעומת שקדים מיובאים שטריותם מוטלת בספק, הפיצוח והמיון מתבצעים אך ורק בהתאם להזמנות, מה שמבטיח אספקת שקדים טריים בכל עונות השנה.

השקדים עם הקליפה משווקים באריזות בנות 200 גרם ו־500 גרם וכן בתפזורת, בשקים בני 30 ק"ג. שקדים קלופים (גלעינים) משווקים באריזות קטנות בנות 100 גרם ו־500 גרם ובשקים בני 20 גרם ו־40 ק"ג. כמו כן משווקת "השקד" שקדים טחונים (המיועדים לאפיה) באריזות של 100 גרם וכמו כן השקדים השבורים משווקים לקונדיטוריות גם בתפזורת.

כל המוצרים כשרים למהדרין וניתן למוצאם בכל שווקי הפירות היבשים בארץ ועל מדפי כל רשתות השיווק האחרים (תנובה, המשביר המרכזי, שק"ם, שופרסל וקו־אופ) ומעתה גם בחנויות "עליתי".

עוד יצויין כי שקדים מתוצרת הארץ מיוצאים ע"י האגודה גם לחו"ל, וזוכים להצלחה רבה.

"השקד" – אגודה חקלאית שיתופית בע"מ, בית הדר־דפנה, רח' שאול המלך 41 תל־אביב, טל. 03-256051.

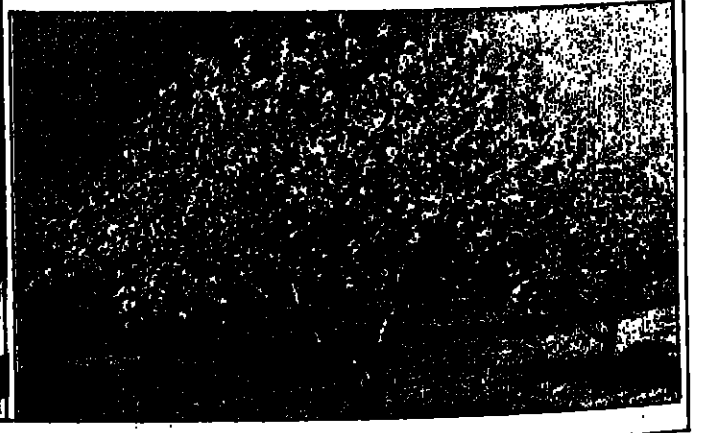

ה"שקדיה" פורחת בקבוצת גבע

מפעל "שקדיה" בקבוצת גבע הפך את הטיפול בשקדים לאומנות של ממש: שקדים קלויים, שקדים מטוגנים, שקדים מומלחים ושקדים מסוכרים. יש גם שקדים בציפוי שוקולד וגם שוקולד ממולא בשקדים. מי שיכול להישאר אדיש – שיקום!

"שקדיה" הוא מפעל חדיש ומודרני, עם מכונת קילוף אוטומטית, תהליך מיון אלקטרוני מכונות קלייה משוכללות, מחלקת אריזה ממוכנת וחדרי קירור לאחסון. כל זה חשוב באמת; תהליכי ייצור בלא מגע יד אדם מוסיפים בריאות. אבל מה שבעיני חשוב יותר הוא השפע הבלתי נדלה של מה שיוצא מן המכונות הללו: שקדים קלויים ומטוגנים, עם מלח ובלי מלח. שקדים כחטיף בפני עצמו ושקדים כחטיף במגוון ציפויים וטעמים שונים, השוקולדים שהזכרנו, והיוגורט שאמרנו ובטח עוד הרבה דברים טובים ששכחנו אולי להזכיר, אך שטעמם עדיין בפינו...

ניתן להשיג את השקדים באריזות עממיות (שקיות פלסטיק) בגדלי־משקל שונים, באריזות אלומיניום (המיועדות לשמירתם לפרקי זמן ארוכים יותר ובאריזות יוקרתיות כשהם נתונים בקופסאות קרטון.

גם למשתמשים בשקדים לבישול ולאפיה מציע המפעל שורה ארוכה שקדים משובבים מולבנים, שקדים של מוצרים. אפשר להשיג שקיות של שקדים שלמים, של שקדים טחונים – טבעיים או מולבנים, שקדים משובבים, מולבנים, שקדים פרוסים ושקדים חצויים. עכשיו אתם יכולים להחליט...

מוצרים חדשים הם חלק מהשיגרה של מפעל "שקדיה". המעדן האחרון: שוקולד־יוגורט ממולא בחרובים, שקדים אגוזים וכד'. כל טוב הארץ.

חלק נכבד מכל הטוב הזה תמצאו על מדפי החנויות והמרכולים, אך אם תרצו לטעום מכולם אני מציע לכם לסור לאחת מחנויות המפעל. לנוחות הקהל באזור חיפה והקריות: "השקדיה" – דרך חיים 3 במרכז הכרמל. לרשות תושבי ירושלים "השקדיה" - מגדל העיר. לתושבי תל־אביב והאזור "השקדיה" - החשמונאים 95 ולרשות תושבי גוש דן "השקדיה" הממוקמת בקניון איילון רמת־גן. לכבוד ט"ו בשבט תוכלו לקנות שם גם אריזות שי מיוחדות המכילות מגוון מן המוצרים. חבילות שי לוועדי עובדים משווקות באופן קבוע בתקופות החגים.

"שקדיה" מקבוצת גבע
מרכז השיווק: רח' היצירה 2, אור יהודה.
חנויות המפעל: קניון איילון, רמת־גן.
תל־אביב – רח' החשמונאים 95
חיפה – דרך חים 3, מרכז הכרמל
ירושלים – מגדל העיר
וכן במפעל, בקיבוץ גבע.

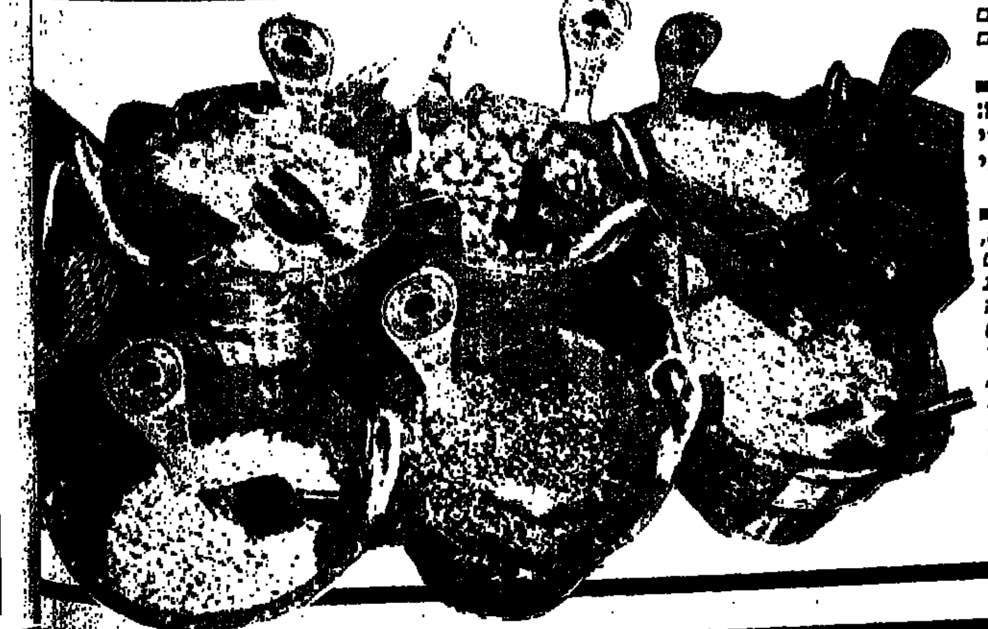

כמה צורות תכנה של שקדים אתם מכירים. ספרתם? – יש לי הפתעה בשבילכם: יש הרבה יותר, ואם אוהבי שקדים אתם (ומי אינו אוהב שקדים...) אני מפנה אותכם בזאת למוצרי "שקדיה" מקבוצת גבע. מפעל זה, שהוקם במטרה לעבד את השקדים ממטעי הקיבוץ למוצרים סופיים (קלופים, קלויים וכד') הפך, במשך השנים הספורות שחלפו מאז, את הטיפול בשקדים לאומנות של ממש.

מי שחושב ששקדים זה שקדים וזהו טועה: בקבוצת גבע מייצרים שקדים ומוצרי שקדים בעשרות צורות תכנה וציפוי. מי שלא טועם – טועה עוד יותר...

היום מציע מפעל "שדיה" שורה של מוצרים, הכוללת, לצד שקדים בצורות תכנה שונות, גם שקדים מצופים (בסוכר, בשוקולד ועוד), פירות יבשים מצופים בתהליכים שונים, אגוזי אדמה (בוטנים) בצורות העיבוד השונות, בוטנים מצופים בשוקולד, וגם מבחר גדול של "החיפף": שוקולד ממולא בשקדים ובאגוזים. נראה, איפוא, שהחבר'ה הטובים בקיבוץ גבע (כל עובדי המפעל הם חברי הקיבוץ) שוקדים שם כל היום על השקדים – להמציא לנו מהם מטעמים ופטנטים... המוצר האחרון: "שוקולד־יוגורט" ממולא בחרובים, שקדים, אגוזים וכד'. מי שיכול להישאר אדיש למעדן כזה שיאכל לחם עם לבן...

בגטים שנחטפים כמו לחמניות חמות

הגעת לפאריס. אתה קם בבוקר. מה הדבר הראשון שמתחשק לך? בגט חם וטרי או לפחות קרואסון, עם הקפה של הבוקר. היום כבר לא צריך לטוס לצרפת בשביל זה. בגטים וקרואסונים צרפתיים אמיתיים, של „לה ג'באנז" מחכים לך, חמים מהתנור, ב־70 נקודות מכירה בארץ, כולל רשתות השיווק.

כשאתה נוגס בבגט פריך וטעים, או בקרואסון מעלה ניחוח, מתוצרת „לה־ג'באנז" – כדאי שתדע כי מאחורי דברי מאפה משובחים אלה, מסתתר אחד הסיפורים האנושיים המעניינים ביותר. וכמו בכל סיפור אנושי טוב, גם כאן אפשר למצוא את האיש, שסיפור חייו קשור לחדירתם של הבגטים והקרואסונים לשוק הישראלי, כמו שג'ורג' בראסאנס קשור לחדירת השנסון למוסיקה הצרפתית.

האמת היא שמיקי אימן, לא חשב מעולם להכנס לעסקי האפייה והממתקים של אביו. בניגוד לשלושת אחיו האחרים, שעבדו כולם במאפייה של האב, למד מיקי מיקרוביולוגיה, ומצא את סיפוקו בתחום המדע. בינתיים הלכו עסקי המשפחה ושיגשגו, ולא היה אדם בטוניס, שלא הכיר את דברי המתיקה והמאפה של „לה ג'באנז".

„לאבי היו מטעי קקאו באי יאווה, והוא קרא לעסק שלו „לה ג'באנז", שפירושו בצרפתית, „הנשים מיאווה", מסביר מיקי. כבעל תודעה ציונית ופוליטית חזקה, בחר מיקי לצאת את טוניס ועלה ארצה. הוא הקים בירושלים מעבדה מיקרוביולוגית ומצא את פרנסתו בשפע. עד שיום אחד קיבל צלצול טלפון, ששינה את כל מהלך חייו.

„מישהו מהמשפחה הודיע לי, שהממשלה הטוניסית הלאימה את המאפייה שלנו, והמשפחה נותרה מחוסרת פרנסה", הוא מספר. „באותו רגע גמלה ההחלטה בליבי, להקים העתק של המאפייה בירושלים.

רציתי להראות בזה לערבים שאי אפשר למחוק את העסק המשפחתי שלנו, ושמה שנלקח בטוניס, יוקם עכשיו בירושלים".

קפה „לה ג'באנז" הראשון נפתח בירושלים, וכמה שנים לאחר מכן נפתח בית הקפה השני ברשת, ברחוב אבן גבירול בתל־אביב. ברחוב אילת פתח מיקי אימן בית חרושת לממתקים באותו שם, ולפני כשש שנים חנך את מאפיית הבגטים הראשונה בישראל, באיזור התעשייה של הרצליה. אולם כפי שאופייני למיקי אימן, גם פה היה סיפור מעניין.

„יום אחד", הוא מספר, „נסעתי לתערוכת ממתקים בפאריס ובין המציגים ראיתי חברה שייצרה ציוד למאפיות בגטים. אני כבר חשבתי זמן רב מקודם על אפיית בגטים בארץ, אבל תמיד אמרו לי שזה לא יצליח. אמרו שהקמח לא מתאים כאן, שהשמרים זה לא בדיוק מה שצריך. שאפילו המים לא טובים לבגט. ואז, מול הביתן של החברה הצרפתית, בא לי רעיון. אמרתי למנהל החברה; אני חוזר לישראל. אביא לך משם מים, שמרים וקמח, אם תצליח לאפות לי בגט טעים – אני חותם אתכם על חוזה להקמת המאפייה".

עוד באותו יום חזר מיקי ארצה, מילא ג'ריקן מים, קנה כמות שמרים ושק קמח ולמחרת כבר היה על טיסת הבוקר בחזרה לפאריס. הוא מסר את חומרי הגלם לאנשי החברה והתוצאה: הבגט עלה בטעמו אפילו על זה שמיוצר בצרפת! בו במקום מסר מיקי למנהל החברה צ'ק מקדמה על סך 5000 דולאר, והסכם הקמת המאפייה נחתם.

השאר הוא כבר היסטוריה המוכרת ליותר ויותר אנשים בישראל. אורחי קפה „לה ג'באנז" בתל אביב, היו הראשונים שהתכבדו בטעימות מהבגטים שיצאו מהמאפייה בהרצליה. אחר כך החלו מתארכים תורים של צרכנים, שביקשו לרכוש בגטים מדי בוקר. כיום, לאחר שמאפיית הבגטים עברה לבניין חדש, המשתרע על 3000 ממ"ר באיזור התעשייה של יבנה – יוצאים מתנוריו כמיליון בגטים בחודש!) שלא לדבר על הקרואסונים, הבורקס ומבחר של עוגות שמרים.

את הבגטים משווקת המאפייה לרשת חנויות הקשורות עם „לה ג'באנז" ולרשתות השיווק, בהן יש פינות אפייה מיוחדות לכך. הבגטים מגיעים לנקודות המכירה קפואים, וכל מה שיש לעשות הוא להפשיר אותם, להניח להם לתפוח ולהכניס לתנור. ריחו של הבגט הנאפה בתנור, ממלא את חלל החנות או הסופר־מרקט, עד שקשה לעמוד בפני הפתוי והרעב.

התלונה היחידה שיש למיקי – המנהל את העסק יחד עם אשתו גילה ובנו גסטון – היא שהוא... לא מספיק לייצר את דרישת השוק. זאת, למרות שהתפוקה של מפעל הבגטים שלו, עולה על כל מאפייה אחרת בצרפת. „בקרוב עומדת לצאת לשוק גירסה משופרת של הבגט, שבמקום הכנה של שלוש שעות בנקודת המכירה, ניתן יהיה להביא את הלחם הצר והארוך, ממצב של בצק למצב של מאפה מעורר תיאבון, תוך עשר דקות", מגלה מנהל השיווק, מנחם גפן.

כיום עדיין מעסיק מיקי שלושה אופים צרפתיים, המומחים לאפיית בגטים. לא יהיה זה מפליא כלל וכלל, אם בקרוב יזמינו הצרפתיים ידע לייצור בגטים בשיטה שלו.

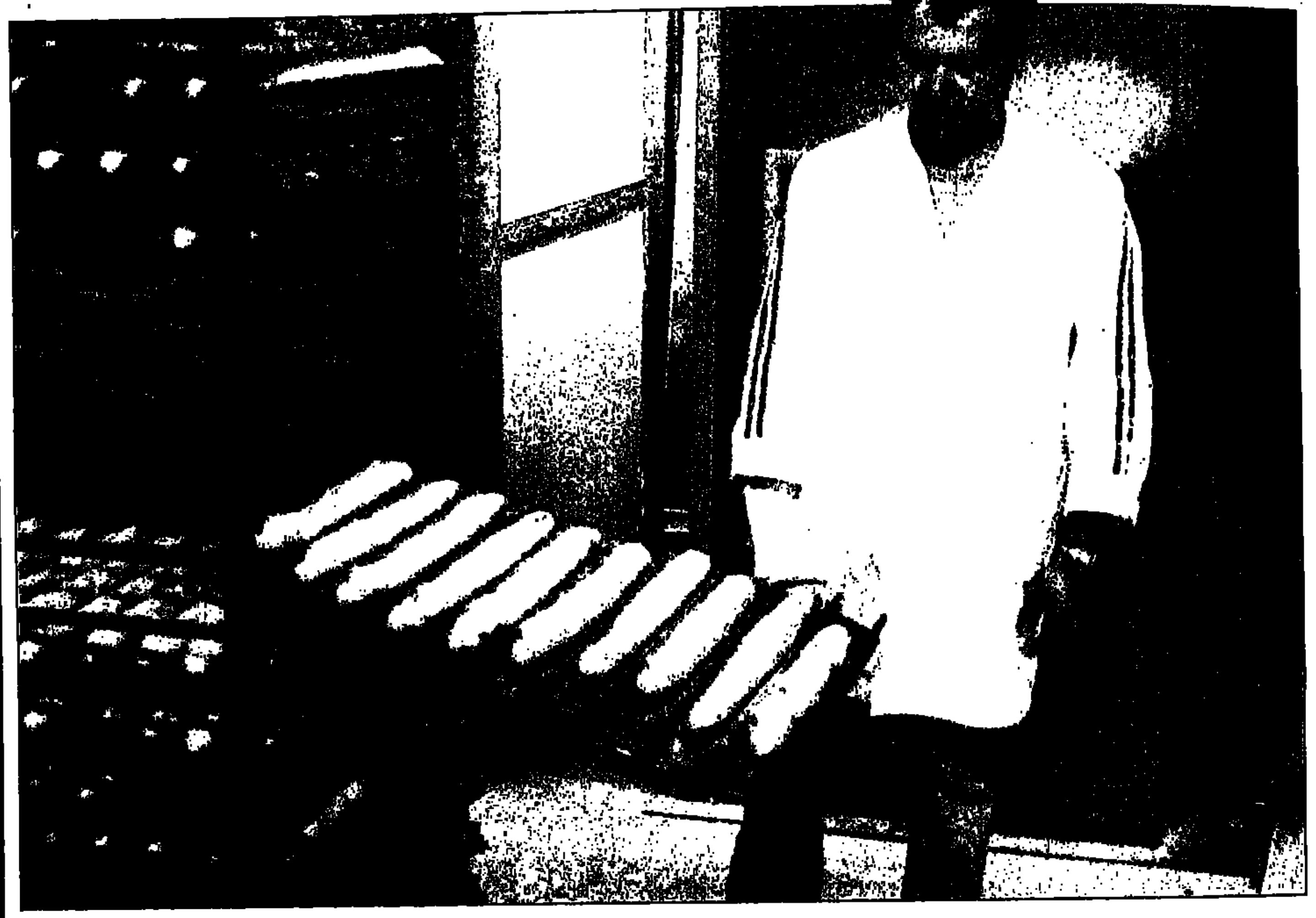

קצת אחרת

אריה יאס

צילום: שלמה נוסקוביץ

גילה גרזון. „יא, הוא בחור יפה..."

גילה והמלחים

גילה גרזון היא המארחת של הצי השישי בחיפה. לא מה שעלולים לחשוב. היא קצינת קישור, נציגת תרבות, אמא יהודיה. מה מסתתר מאחורי החיוך שלה?

מן התואר שהדביקו לה, „המארחת של הצי", נודף ריח מפולפל של בתי מרזח בנמל אמסטרדאם ובתי תענוגות במסרין הונג־קונג. אבל גילה גרזון, אשה צעירה, נאה ומטופחת, העובדת כקצינת הקישור של הצי השישי בחיפה, לא מתרגשת מניחוחות אירוטיים. „אני אשה משוחררת", היא אומרת בעיניים בורקות וחיוך קורן סימפטיה, „אבל עם המלחים שלי אני מנסה להתנהג בלי מתח מיני. הם קוראים לי ה'ג'ואיש־מאמא' שלהם, מאמא־גילה־צ'יקו־סופ'. וחוץ מזה, לא שואלים גבר איפה הוא מבלה את הלילה, לא?" ושוב החיוך הקורן הזה בתוספת צחוק מתגלגל.

הצגה מושלמת. כל־כך מושלמת, עד שאינך יכול שלא לראות את הכאב שמאחוריה, את הקוים המרים המתעקשים לבצבץ מדי פעם בזויות הפה. רק בעקיפין מודה גילה גרזון שהכל מראה עיניים. הכל הצגה. היא קוראת לזה „ייצוגיות", כמעט ערך עליון בשבילה: לא חשוב מה לוחץ לך בפנים – כלפי חוץ אתה חייב להיראות טיפ־טופ. חומה בנויה לתלפיות. „אני מאמינה שאשה צריכה להיראות במיטבה, במיוחד אשה בתפקיד כמו שלי. ותדע לך שיש כ־160 נשים בכל מיני מקומות בעולם המשמשות קצינות קשר של הצי האמריקאי עם המדינה בה הצי מבקר. אחרי הכל, אני מייצגת כלפי מלחי הצי השישי את מדינת ישראל, ולכן, כשאני עולה לאניה, אני לבושה ייצוגית. אפילו בפיקניק, אני לבושה בצורה ייצוגית".

אותה לא תתפסו בלבוש זרוק. „אבל אם היית בא קודם, היית רואה אותי שוטפת רצפה, כאן בבית". ואני מנסה לתאר לעצמי את התמונה: האשה האלגנטית הזו, ז'אקט שחור עם ריקמת זהב עדינה, חולצה לבנה בוהקת כדי להדגיש את הכהה, ותלתלים שובבים שאינם מתפרעים לעולם, האשה הנמרצת הזו – עם דלי מים ביד וסמרטוט רצפה.

להציג תדמית

טוב. הכל יכול לקרות בעולם. אחרי הכל, גילה גרזון גדלה בקיבוץ יד־מרדכי והתחנכה בתנועת „השומר הצעיר". ובכל זאת, המראה המטופח והייצוגי בו היא מקבלת אותנו נראה לה „לא מספיק" לצורך הצילום לעיתון. „הרי המאמר הזה, וכל מה שנכתב עלי, הולך לוושינגטון. האמריקאים מאד מעודכנים בנושא הזה. אז רק רגע, אני רק אשים קצת אודם להיראות כמו שצריך". וכעבור דקות מעטות, היא שבה לחדר, זוהרת וייצוגית „כמו שצריך". החצאית והז'אקט הוחלפו בזריזות בחליפה כהה עם פסים בהירים ועניבה ארומה באה במקום שרשרות הזהב על הצוואר. היא מסדרת בזריזות כמה כריות צבעוניות על ספת העור הכבדה, „שיהיה יותר צבע בתמונה", ויושבת קפואה בידיים שלובות, מקפידה שלא להתנועע, אולי שעין המצלמה האכזרית לא תחדור ותחשוף את מה שגילה לא רוצה לחשוף.

לא שמסתתרים שם מי־יודע־מה סודות אפלים. אבל גילה גרזון מרגישה צורך להציג תדמית של אשה חזקה. אשה ששום דבר לא ישבור אותה. לא העבודה ולא מכת גורל אכזרית, שפגעה לפני 15 שנה בבתה, הבכירה משלוש בנותיה, בצורת דלקת פרקים חריפה, שכתוצאה ממנה נגזר על משפחת גרזון אורח־חיים מתעתע ונדודים בין בתי־חולים שונים בעולם.

גילה, אי־לכך, מציגה לעולם חומה בצורה, חייכנית וצחקנית ושופעת טוב־לב, כאילו היא מוריקה לכל כיוון זריקות חיסון נגד הפחד והחדלון. את החומה הזאת לא יכופפו. היא מסוגלת לעבוד ברציפות עד שתיפול מהרגלים, אבל גילה לא תיפול ולא תתמוטט. הדלתות בביתה שבשכונת דניה היוקרתית במרומי הכרמל („דירה שכורה, בסך הכל...") במקום הנשקף אל נוף מרהיב, תמיד פתוחות לכל אחד, ומיד בכניסה גילה מתקיפה אותך ב„תאכל משהו? – לא? חבל. אתה מפסיד אוכל מצויין. בטח שאני מבשלת. אלא מה חשבת?" לאחר מכן היא תעשה הכל כדי לתת לך הרגשה שאתה בבית שבו אוהבים אותך. היא תפנק אותך במחמאות – „יא, הוא בחור יפה...", היא תגיד לחברה הנמצאת שם, ותמיד יש שם חברים וחברות – ותניח יד על כתפך כדי לשאול: „אתה שותה עם הרבה סוכר את הקפה שלך?"

גם הבית מיועד להעניק לך הרגשה של חמימות,

נון־שאלנטיות. לא בית מסודר וסטרילי, אלא בית שחיים בו בתזוזה מתמדת, כמו ספינה שהטילה עוגן זמני בנמל מסויים. אין מקום קבוע לכל חפץ והכל יכול להשתנות.

על הקירות, בין פוסטרים אירוטיים של תחילת המאה, תלויים גם ציורים מעשה ידיה. גילה גרזון מציירת בסגנון המצלמה. מדוייק ונקי. לא מה שיש לאמן בבטן ובנשמה, אלא אך ורק מה שהעיניים רואות: החזות החיצונית, „הייצוגית". בחדר נתקל מבטך בשני ראשי פרעונים מצריים מגולפים („אה, זה קניתי בלוס־אנג'לס, סתם כי זה מצא חן בעיני"), בפסלון של אשה בעירום, במנורות יהודיות מעל האח („את זה קיבלנו במתנה לפני שחזרנו ארצה"), וכמובן, בטלוויזיה ומערכת סטריאו, כמו בכל בית. ויש גם פסנתר („בעלי, ישראל, הוא מוסיקאי, חוץ מזה שהוא ארכיטקט, ויש לי גם בת שמנגנת בו") ויש רדיו ישן וגדול ובובת תנין בנוסח „החבובות", ושעון קיר עתיק מטקטק ומורד את הזמן בקצב המרגיע של המאה שעברה.

גילה גרזון נולדה ב... „במקום נורא מצחיק. ההורים שלי ממוצא קוקזי, אבל אני נולדתי דווקא באירן...", היא אומרת כמו חוששת מן ההערה, שאינה מאחרת לבוא מן הנוכחים בחדר, „נו, זהו, עכשיו אנחנו מבינים הכל. את פרסית..."

המשפחה התגוררה בחולון, ואביה, יונה רוזנפור, תירגם ספרים מרוסית. „אני הייתי הלפני־אחרונה מבין 7 אחים ואחיות". בגיל 12 עברה לקיבוץ יד־מרדכי. „מין הרגשה כזאת של שחרור, כי אמא שלי היא טיפוס כזה שחונק אותך מרוב אהבה. תאר לעצמך, היא אפילו היתה שוכבת במיטה שלי בחורף, כדי לחמם אותה, לפני שאני נכנסת לתוכה..."

בעת שירותה הצבאי הכירה את ישראל גרזון, סטודנט בטכניון. „ותרשום שכבר 19 אנחנו אוהבים ומתגרשים... לא, לא, ל־א. שלא תעז לכתוב את זה בעיתון. אני סתם מתבדחת, אבל אתה יודע שלא לכולם יש חוש הומור..."

בעקבות מחלתה של הבת הבכורה החלה גילה נוסעת ברחבי העולם עם הילדה, אז תינוקת בת שנתיים ומשהו, בחיפוש אחר רופאים ובתי חולים מתאימים. מלונדון לניו־יורק („שם הכרתי את החב"דניקים") וללוס־אנג'לס, שם החלה להתמקם, כיוון שנמצא לילדה סידור בבית־חולים. „בעלי הצטרף, והתחלנו לנסות ולהתפרנס. ישראל צייר שלטים לפארקינג, ואני ציירתי על המדרכות..."

שמונה שנים שהתה הבת בבתי חולים, ובזמן הזה, לא בחורה כמו גילה תרים ידיים. בסופה של התקופה היתה לה סוכנות נסיעות משגשגת למדי, ולכן, כשהחליט ישראל שהגיע הזמן לחזור ארצה, למרות חששותיה של גילה לגבי מצב בתם, לא התקשתה למצוא עבודה בארץ. אחד ממנהלי רשת מלונות „דן", אליהם שלחה גילה תיירים מלוס־אנג'לס, הציע לה להיות אשת יחסי־הציבור של מלון „דן־כרמל" החיפני.

כאן נזדמן לה גם לטפל בקציני הצי השישי, שהתארחו במלון, עם משפחותיהם, במסגרת חופשות החוף שלהם, וכך נוצר הקשר עם הצי האמריקאי. „אדמירל אדוארד מרטין החליט לפתוח משרד קישור של ה־U.S.O, משהו כמו שירותי רווחה למלחים בחופשה, וגשר בין התרבות האמריקאית לתרבות המקומית, והציעו לי להיות קצינת הקישור שלהם.

וכך הפכה גילה גרזון להיות „המארחת של הצי", „הג'ואיש מאמא" ושאר הירקות. היא מארגנת סיורים ברחבי הארץ, ביקורים בקיבוצים, משפחות מאמצות, הצגות וקונצרטים של תלמידים בבתי־הספר ואלף ואחד מפגשים וחגיגות וארוחות. אפילו עברית בסיסית מלמדים את המלחים האמריקאים. „ותתפלא לשמוע שכל אחד מהם יודע לפחות לכתוב את השם שלו בעברית ואת המילה 'שלום'..."

מבין הקשרים שנרקמו עם החבר'ה מהצי, מרגש אותה במיוחד הקשר עם בחור בן 19, אוליבר, שהחבר'ה מכנים פראנצ'י, כיוון שהוא צרפתי במוצאו. גילה ומשפחתה אימצו את הבחור כבן משפחה כמעט. „עכשיו הוא פיתח כלפי רגשות אבהיים... קיבלתי ממנו מכתב שבו הוא ממש דואג לי... 'הרי ממילא לא כולם זוכרים ויזכרו את מה שאת עושה למענם', כתב פראנצ'י, 'או תרגעי קצת. תאיטי את הקצב. תישני טוב, תאכלי טוב ותנוחי'..." ■

צמרת

אביבה מץ

מרים מלץ, העזר שכנגד יעקב מלץ, מבקר המדינה החדש. סיפור אהבה.

מרים מלץ. „אני תמיד בדרך לארץ ישראל". צילום: ראובן קסטרו.

לא רק אשתו של

ביום חמישי האחרון היא התייעצה במשרד, מה ללבוש לטקס, באיזה בגד לעמוד לצד בעלה בבית הנשיא, כשיושבע. הוא שופט לשעבר, ידוע לחוג מצומצם של בעלי עניין. היא מארגנת תערוכות מקצועית, מפורסמת למדי. מעכשיו יקראו לה אשתו של מבקר המדינה. הוא עלה בבת אחת לכותרות, היא העזר כנגדו.

האמת שלא חשוב מה תלבש, היא פשוט נראית טוב. מרים מלץ, בת 55, רעננה ומטופחת, עם גיזרה של בת עשרים, אשה מרשימה.

מרים היא פליטת שואה, נולדה בעיירת גבול צ'כית שעברה במהלך המלחמה לשטח הונגריה. בת למשפחה יוצאת דופן שהמושג כניעה והרכנת ראש לא היו כלולים בלקסיקון שלהם. עם ספורים מרתקים כמו בריחה מרכבת שהובילה את בני העיירה למוות והתחזות לילדה נוצריה. במפגש כואב עם מי שהיה ראש הקהילה היהודית בבודפשט, היא רואה את תמצית חוסר האונים של העם היהודי: „אתם, תושבי הגבול", אמר ראש הקהילה לאביה, „מהווים בעיה לרייך השלישי, אנחנו בני התרבות, פה מדורי דורות, לא יגעו בנו לרעה".

„האמת היא שאפשר היה לברוח", אומרת מרים, „איש לא חשב אז, שצריך לברוח, יהודי הונגריה ישבו לבטח וחשבו שיהנו מחסינות הצוויליזציה".

עם חינוך יהודי ציוני, עם עברית תנ"כית, הרגישה מרים שייכות וקשר בל ינתק לארץ ישראל. „מהיום שאני מכירה את עצמי אני בדרך לארץ ישראל. העובדה שעד 1950 לא הייתי כאן לא משנה דבר. בשבילי ארץ ישראל זה מצב נפשי, לא פיזי. אני נולדתי לתוך הידיעה הברורה, שגולה זה רק מעבר".

אחרי המלחמה המשפחה שלה המשיכה לגור בבודפשט, שוב מצב זמני. „חזרתי לבקר עם אבי בכפר מולדתי ונחרדתי לראות איך מארבעים אלף יהודים לא נשאר שם איש, פרט למוכרת מקברית אחת – הגויות התהדרו באופנה חדשה, חצאיות צמר לבנות עם פסים שחורים, אלה היו הטליתות של היהודים, שהיו עשויות או מצמר אמיתי".

השכלתה של מרים צנועה. בין התלאות למדה קצת פה ושם, אחרי השחרור הצטרפה לסמינר לרבנים אבל גם שם לא התמידה. העיסוק העיקרי לא היה קשור ללמודים. היא עבדה בשביל המוסד, עזרה באירגון יהודי הונגריה לעליה ב' הבלתי לגאלית. „לפעמים אני חושבת איך נתנו לי בגילי הצעיר או לטפל בדברים כאלה חשובים ואני לא תופסת את זה".

המשטרה החשאית ההונגרית עלתה על עקבותיה. „ביליתי בכמה בתי סוהר הונגריים בגלל הפעילות הציונית שלי ונשפטתי. ניצלתי בנס, אמרתי לשופט שאני קטינה והצלחתי להוליך אותו שולל בגלל המראה הצעיר שלי. שלחו אותי למוסד לעבריינים צעירים. שם פתחתי בשביתת רעב, אמרתי שאני אוכלת רק כשר, הם לא ידעו איך להפטר ממני ולבסוף שלחו אותי למשפחה יהודיה שתשגיח עלי. הייתי אמורה להתייצב פעמיים ביום בתחנת המשטרה. בינתיים המוסד לעליה הכין לי דרכון מזוייף לברוח לארץ. ברחתי משם והשארתי במקומי נערה אחרת, דומה לי, שהתייצבה במקומי פעמיים ביום במשטרה".

– איך הכרת את בעלך?

„זה סיפור אהבה אמיתי. הייתי ברומא בדרך לארץ, שם דאגו לי אנשי המוסד ואירחו אותי שבוע על חשבונם. הצמידו אלי בחורה מן הארץ, מאחד הקיבוצים ושתינו טיילנו באיטליה. באי קאפרי באחד האוטובוסים, התיישבנו על־יד בחור צעיר. הוא היה שוטר מארץ ישראל, שהיה פעם ראשונה באירופה. זה היה יעקב מלץ, בעלי".

גינוני הנימוסים המשונים של מרים, הצחיקו אותו בהתחלה. הליידי מאירופה הפגינה איפוק וריחוק שהיו זרים ל"ילידים" אבל זה לא החזיק מעמד לאורך ימים.

בארץ היתה מרים מגוייסת למשרד הבטחון למטה המבצעים של הש.ב. אבל הקריירה נקטעה אחרי שנתיים. „התחתנתי ועזבתי את עיסקי הש.ב.", היא אומרת.

היום מרים מנהלת משרד גדול לארגון תערוכות מקצועיות, בעיקר לקניינים מחו"ל, שבאים לכאן. על האב הרוחני שלה, זה שבזכותו היא עושה היום את כל זה, היא מספרת בחיבה ובהערכה: „בומה שביט. הוא קיבל אותי לעבוד אצלו בקונגרס הראשון שהוא אירגן בארץ. הוא היה קשור אז לצעירים של ארגון המסחר והתעשיה העולמי. בראיון הוא שאל אותי מה אני יודעת לעשות, אמרתי לא שאין לי השכלה ואני לא יודעת הרבה. 'אז בשביל מה באת?' הוא שאל אותי. עניתי לו שאני מוכשרת. רק בשביל החוצפה הוא נתן לי לנסות".

מרים ויעקב מלץ מנהלים בית מסורתי ובתוכו גידלו שתי בנות, שתיהן נשואות היום.

– הן חזרו בתשובה?

„זה לא מדויק. הן תמיד היו מאד דתיות, עוד בבית. למדו בבתי ספר דתיים ואחר־כך הן עשו את כל הדרך, עד הסוף, מה שאנחנו לא עשינו. זה נכון שהן הרבה יותר דתיות מאתנו, מקפידות על כל החוקים".

ועל הבחירה של בעלה לתפקיד היא אומרת: „יעקב הוא מן האנשים המאוזנים ביותר שאני מכירה, הוא נראה לי אדם בעל תכונות מתאימות לתפקיד, שיכול להביא לסדר ונורמליזציה בדברים". ■

את חושבת שתמצאי נפט בגינה?

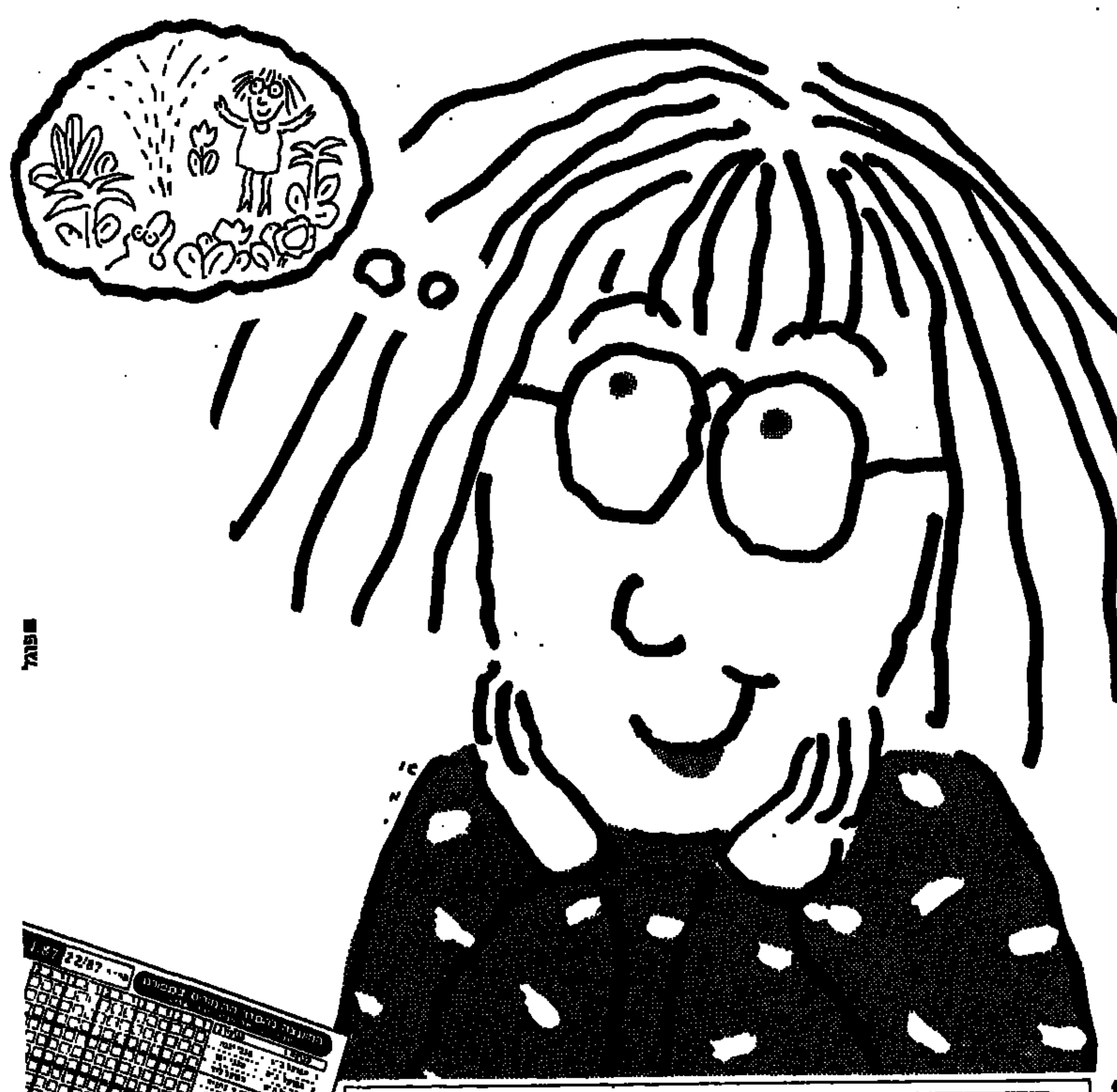

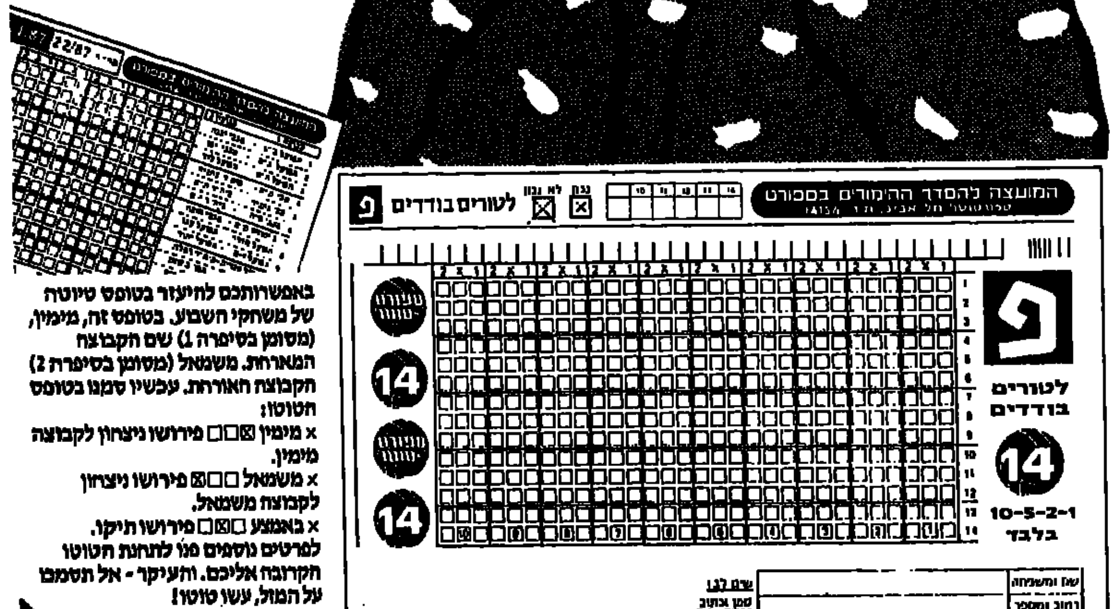

יש עדיין אנשים שאינם יודעים למלא טוטו? זה פשוט מאוד!

קחו טופס רגיל (מסומן באות "פ"). זהו טופס הטוטו הפשוט שאפשר למלא בו 10 טורים. בכל טור יש 14 ניחושים (על משחקי הכדורגל באותו שבוע). מול כל ניחוש יש 3 משבצות ריקות: ☐☐☐. קחו עט וסמנו x באחת, ורק באחת, מ־3 המשבצות שמול הניחוש הראשון. המשיכו כך, מלמעלה למטה, עד הניחוש ה־14. למעשה, גמרתם למלא את הטור הראשון. עכשיו אתם כבר יכולים לשלוח ולזכות. באם תרצו, תוכלו למלא באותו טופס גם 2, 15־10 טורים. בכל טור תוכלו כמובן לסמן את האיקסים בסדר שונה.

באפשרותכם להיעזר בטופס טיוטה של משחקי השבוע. בטופס זה, מימין, (מסומן בסיפרה 1) שם הקבוצה המארחת. משמאל (מסומן בסיפרה 2) הקבוצה האורחת. עכשיו סמנו בטופס הטוטו:

x מימין ☒☐☐ פירושו ניצחון לקבוצה מימין.

x משמאל ☐☐☒ פירושו ניצחון לקבוצה משמאל.

x באמצע ☐☒☐ פירושו תיקו.

לפרטים נוספים פנו לתחנת הטוטו הקרובה אליכם. והעיקר - אל תסמכו על המזל, עשו טוטו!

אל תסמכי על המזל- עשי טוטו!

השבוע בטוטו מינימום הפרס הראשון: 800,000 ש"ח* מינימום כל הפרסים: 1,800,000 ש"ח* *הפרסים כוללים העברה

בטוטו הסיכוי גדול יותר!

תלמה ארמון

סטפה

סטפניה וילצ'נסקה. מעין־חרוד לפולין.

קורצ'אק לא ישן בבית היתומים. סטפה היא שישנה עם הילדים, היתה מרגיעה פחדי לילה. והיא החמירה מאד עם אלה שהפרו את החוקים. והיא הלכה עם קורצ'אק והילדים לטרבלינקה

קבר מרומה יש בבית הקברות היהודי בוורשה. על המצבה כתוב: סטפניה וילצ'נסקה 1886–1942. "היא לא זכתה להכרה, לא בחייה ולא במותה", אומרת רונית פלוטניק. לפני כמה שנים כתבה עבודה סמינריונית על סטפה, שהיתה שותפתו של יאנוש קורצ'אק בניהול בית היתומים, ואף רחוב בארץ לא קרוי על שמה. עתה הוציא פרופ' שמעון זקס את הדברים לאור, בספר הנושא את השם "סטפה, האשה מאחורי קורצ'אק" (הוצאת פפירוס).

למרות הכותרת הסוגסטיבית לא מדובר כאן ברומן, בסיפור. זוהי עבודת מחקר על אשה שהיתה נעלמת עד כה. פה ושם ניזכרה בכמה מלים כשהודלק נר לזיכרה, אבל מקומה האמיתי בהיסטוריה של החינוך היהודי בגולה ובארץ, נפקד.

"אני זוכרת שהוזמנתי להצגה 'יומן מן הגיטו' בתיאטרון חיפה", אומרת פלוטניק, "המחזה התבסס על פרקים מתוך כתבי קורצ'אק. באחד מהקטעים מסופר שם איך קורצ'אק ישן בבית היתומים. היו בקהל חניכים של בית היתומים. אף אחד לא קם להגיד שקורצ'אק מעולם לא ישן בבית היתומים. בכל אופן, לא בזמנים כתיקונם, בשנים הארוכות שלפני הגיטו. סטפה, היא שישנה עם הילדים. היא שהיתה מרגיעה פחדי לילה ומלטפת מצח של ילד משתעל. מי שגידל את הילדים האלה לא היה קורצ'אק, זאת היתה סטפה. אף אחד לא מספר על זה".

איש לא יודע שסטפה, היא שהקימה את בית היתומים הנודע והיא שצירפה אליה את קורצ'אק כרופא. סטפה היתה המחנכת, המנהלת, האם. סטפה הלכה עם קורצ'אק והילדים לטרבלינקה באוגוסט '42. קורצ'אק צעד בראש ואחריו קבוצה של ילדים. סטפה צעדה בראש הקבוצה השניה. קודם שיצאו את בית היתומים של הגיטו דאגה לצייד כל ילד בחבילה עם בגדיו הטובים.

פלוטניק, בת משמר השרון, פסיכולוגית חינוכית הטורחת כבר על עבודת הדוקטורט שלה, נתקלה בשמה של סטפה בסמינריון שקיים פרופ' זקס על הסוציאל־פדגוגים. היא יכלה לבחור כנושא לעבודתה בכל אחד מן השמות הגדולים, אפילו בקורצ'אק עצמו. היא נמשכה לדמות חסרת ההילה של סטפה וילצ'נסקה. היום היא מבינה שהקירבה שחשה אל סטפה נגעה בשורשיה. "זאת היתה הפעם היחידה בעיסוק האקדמאי שלי, שבה התקרבתי לאמא שלי. היה לנו נושא משותף. אמא היא ניצולת אושוויץ, המרחק בין טרבלינקה לאושוויץ קטן מאד. אנחנו חולמות לנסוע ביחד לפולין. להגיע לוורשה, לראות את הקבר של סטפה, את מקומו של בית היתומים ברחוב קרוכמלנה, ואת העיירה של אמא, בנדין".

החניכים של קורצ'אק מרבים לספר עליו כדרך שאנשים חוזרים ומדברים בימי השמחה והחג בחייהם. סטפה היתה החול, היומיומיות. היא שהקפידה במשמעת, דאגה שהכל יכינו את שעורי הבית שלהם, יתרחצו ויסתרקו. היחס כלפיה, עד היום, מורכב. היא ליטפה וסעדה ילד חולה, אבל היתה חמורה מאד כשמישהו הפר את החוקים הקפדניים של בית היתומים. אם קורצ'אק היה האב הבא לבקר מדי פעם כדי להביט בחיבה בילדים ולגעת בשערם, סטפה היתה האם המקיימת את הבית ואת סידרי החיים. קל יותר לזכור את קורצ'אק, דמות נאצלת, קסומה, ספרותית. סטפה היתה אשה גדולה וכעורה, אפרורית בעיסוקיה, לאקונית בניסוחים שלה. קורצ'אק היה התיאורטיקן, החולם, סטפה היתה הרשות המבצעת, שתי רגליה נטועות על קרקע המציאות הלא נעימה.

לא מדובר באשה פשוטה. היא היתה בת המעמד הבינוני, משכילה ששהתה בערי התרבות השונות באירופה. היא יכלה לבחור בחיים נוחים של ריכוי שמלות וסטפוטים, נישואים שיגרתיים ואולי הוראת מדעי הטבע בגימנסיה הפולנית הסמוכה למקום מגוריה. כל הבחירות שלה במהלך חייה מצביעות על אישיות מיוחדת, בעלת עוצמה פנימית נדירה. "אני לא הייתי יכולה לחיות כמוה", אומרת פלוטניק. "ואני מרגישה שאני דומה לה מכמה בחינות. היא ויתרה על חיים פרטיים כאשה. היא לא נישאה, לא היו לה ילדים, את כל מאודה השקיעה ביתומים. וזה נימשך יותר משלושים שנים. כל אשה אחרת היתה לוקחת חופש מזה מדי פעם, מוכרחה להתאוורר, לברוח מעט מן האחריות הכבדה הזאת".

לא סטפה. חניכיה לשעבר אינם מדברים ביחסים שבינה לבין קורצ'אק. הנושא הוא בבחינת טאבו. חרדת קודש אופפת את האהבה הניכזבת שהאשה החזקה הזאת חשה כלפי המחנך הדגול. הוא גזר על עצמו שלא להקים משפחה, כיוון שחשש מן התורשה. אביו היה, כנראה, חולה נפש. היו לו ניסוחים ראציונאליים להינזרות הזאת, שנגעו בעיקר להתמסרות המוחלטת ליתומים. אבל ההתמסרות הזאת היתה שייכת לסטפה. וממנה גם נידרש המחיר הגבוה של ויתור על משאת נפש – ילד משלה.

כשאימצה אחת היתומות ונתנה בה את כל אהבתה, היה קורצ'אק מעיר על כך. ואסתרק'ה המאומצת מתה כנערה ממחלת הטיפוס. רק אשה שמאגרים פנימיים מחזקים אותה מחדש מדי בוקר, היתה יכולה לעמוד בקושי העצום שבאיסור להשפיע אהבה. אולי מכאן החומרה החיצונית שבהתנהגותה. לא היו היוונים חוזרים מדי יום. והיא לא שכחה.

שלוש פעמים ביקרה סטפה בישראל. בפעם האחרונה, באה ב־1938 כעולה חדשה. אבל היא שבה לפולין כדי להיכנס לגיטו עם היתומים וקורצ'אק. בעין־חרוד, הקיבוץ שבו שהתה, הספיקה להשאיר חותם על החינוך המשותף. סטפה היתה ממביעות העמדה. היא ראתה את הפגמים בחינוך הקיבוצי והתריעה עליהם. "הקיבוצניקים לא תמיד אהבו את זה", אומרת פלוטניק. "היא אמרה להם: אתם בוחרים את העובדים לרפת ולשדה. לחינוך אתם שולחים כל נקבה באשר היא נקבה". לחינוך הקיבוצי חסרה, על־פי סטפה, שיטה, מחשבה תחילה. האשה הזאת התעניינה במאקרו ובמיקרו. בעיקרי המוסר המוענקים לילדים, בבחירת עובדים מיומנים, בנקיון המסרקים. "עד היום אפשר למצוא את עקרונותיה בחינוך המשותף בקיבוץ", אומרת פלוטניק.

"קורצ'אקים", היא אומרת, "אפשר למצוא גם היום. סטפה – אני לא יודעת. נדמה לי שסטפה כזאת אי אפשר למצוא היום. היא היתה בת התקופה שלה. אי אפשר להפריד את אישיותה ופועלה מן התנאים שבהם תיפקדה. אבל אילו חיתה בישראל של היום הייתי רואה אותה כמנהלת למוסד בעייתי מאד. היו קוראים לה להציל מצבים אקוטיים. והיא היתה מארגנת הכל עד אחרון הפרטים. הכפופים לה אולי לא היו אוהבים אותה, אבל היו רוחשים לה הערכה, כבוד ויראה". ■

נטע שרמי
צילום: ראובן קסטרו

רעבות לפינוק

אוכלוסיית סיכון הופכת כאן לאוכלוסיית סיכוי. נערות שהיו במצוקה נפשית בביתן, מקבלות בהוסטל אהבה, תשומת לב ועידוד. לפעמים הן מארחות לקפה את אבא או אמא, מנסות לחדש קשרים.

עוד תיק בארכיון רשות חסות הנוער במשרד העבודה והרווחה: סמדר ב. ההורים התגרשו כשהייתה בת שנתיים וחצי. מאז התגלגלה ממוסד למוסד ונכשלו גם נסיונותיה להקלט בקיבוץ ובמשפחות אומנות. הקשרים עם האם, הנשואה בשנית, רופפים. הקשרים עם האב, שאיננו מתפקד לאחר פגיעה בתאונה - מנותקים לחלוטין.

כרוניקה של ילדה בת 16.

לכאורה אפשר היה לציין על התיק „אוכלוסיית סיכון", הגדרה שביטוייה במציאות: פיתוח סימפטומים של שוטטות, הפקרות מינית, תפיסת עולם מוחצנת ופטליזם. אבל בא קוצו של יוד ועושה את ההבדל הגדול. סמדר ושמונה חברותיה להוסטל, שבחייהן הקצרים חיו במשפחות נגועות שכול, גרושין, אלכוהוליזם נרקוטיות ואלימות, מוערכות למרות הכל כ„אוכלוסיית סיכוי". בלשון מקצועית יגדירו אותן „בעלות כוחות אני". תמי לדרר, מנהלת ההוסטל, מקפידה על ההבדלים, מנתצת סטיגמות כוללניות, שאינן מבחינות בין מצוקה לעזובה: „מצוקת הנערות כאן נובעת מבעיות בבית, ולא בהכרח כלכליות, שגרמו לחוסר יכולתן לתפקד שם בדרך חיובית ופורה. הן שרדו מבלי להדרדר, בזכות האינטליגנציה הטובה, היצירתיות והסימפטיות שלהן, ואולי גם מהכוח ששאבו משלהבת אהבה קטנה, שטופחה למענן בעבר על ידי דמות כלשהי". ואכן כשנשאלות הבנות לאן ברחתן מהקשיים במוסדות, או מהגיהנום בבית, תצביע כל אחת מהן על סבתא, דוד, או שכנה, שהשכילו להציע להן מקלט חמים לרגע, ששמר על השפיות.

חרף תוויות הדחייה והטלטול שגרמו לבנות קשיים ביצירת קשר וביכולת התמדה, נשתמר בתוכן מטען אנרגיה סמוי, הנותן להן סיכוי. ההוסטל, בו הן חיות היום, הוא בעצם זרקור לסיכוי.

הבית, שנמצא בבעלות ציבורית (בניהול שח"ל - שירותי חינוך וטיפול לנוער, עיריית תל־אביב ומשרד הרווחה) נתמך גם על ידי אלק"ן ומתמזג בחצוניותו בחזות המכוערת של הרחוב בו הוא ממוקם, בלב תל־אביב. בתוכו - מן הסתם רק מי שרואות בחדריהן את חלקת אלוהים הקטנה והיחידה שלהן, משקיעות כעזרת אמצעים מעטים כל כך תשומת לב ותבונת כפיים רבות כל כך. ולא רק בחדרים הפרטיים. כמשפחה מרובת בנות, שנתקבצו נטולות שורשים אל המקום הזה, שככל הנראה יהיה ביתן עד לגיוסן לצבא, הן צובעות אותו, מתקינות לו וילונות ואופות בו עוגה לשבת. לפעמים גם יארחו לקפה אבא, או אמא מזדמנים, נבוכים משהו, מנסים ליצור קשר או לחדש אותו.

בניגוד להוסטלים אחרים, בהם סיפור הצלחה פרושו בת שמתחתנת ובונה משפחה, הציפיות כאן הן אחרות. „אני אעשה בחיים דברים מעניינים יותר מאשר לחפוף ראשים במספרה, או לתקתק במכונה", מבטיחה יעל (15) תוך שהיא צובעת בוורוד שולחן נמוך באחת מפינות הישיבה הרבות הפזורות בבית. גם למנהלת שלה יש ציפיות והן מתמצות במלה אחת: „השקעה". „שילמדו להשקיע ולקחת אחריות על כשוריהן ויממשו אותם. לא רק הסתגרות מידית בחיי משפחה, אלא גם העשרת עולמן הפנימי והטבעת חותמן על חיי הקהילה".

עלות החזקתה של כל נערה בהוסטל - כ־1800 ש"ח בחודש.

זוהי אלק"ן

אלק"ן, אגודה לשיקום ולקידום נוער, נוסדה לפני 20 שנה ע"י אסתר מור כמפעל חיים. בסיועה הוקמו הוסטל לבנות, שרות יעוץ פסיכולוגי לנוער וניתנה עזרה לנזקקים. בתכניתה של אלק"ן להקים הוסטלים נוספים, מועדוניות לילדים וגוף שימנע הדרדרות חיילים - שגוייסו במסגרות מיוחדות - בזמן שירותם הצבאי או אחריו. ■

„אני מטפסת הלאה"

מיומנה של יפעת, בת 15.5:

„עמדתי מול רב קומות, את מספרן ידע רק מי שיגיע לקומה העליונה.

„ברחבה לפניו פגשתי משהו והתחלנו לעלות לקומה הראשונה. הטיפוס היה קשה. כשהגעתי אליה מצאתי אנשים ורבים מהם היו חברים שלי. לא רציתי להמשיך, אך כדי להרגיש טוב יותר מהם חייבתי את עצמי לטפס הלאה.

„באפיסת כוחות הגעתי לקומה השנייה, שם פגשתי פחות אנשים, אבל הם היו ברמה גבוהה יותר מקודמיהם. במשך הטיפוס לקומה השלישית לא היה לי כוח. בכיתי, ידעתי שצריכה להחליט למטה או למעלה. זה שהתלווה אלי מתחילת הדרך אומר לי בהצלחה ופונה לרדת.

„כשהגעתי לשלישית - הייתה ריקה כמעט מאנשים, והבודדים היו ברמה גבוהה עוד יותר, אחד ניסה להמשיך ולטפס הלאה ונפל.

„גם אני עוד לא הגעתי. הטיפוס קשה ומתמשך". ■

אין זכר לנעורים

כאותו בעל מכרה יהלומים, שמודע למעלותיהן של אבניו הגלמיות, נמסכים בדבריה של תמי לדרר אמונה וביטחון במעלותיהן הגלויות והחבויות של הבנות שלה. אלה - מבטן קשה, כמו חסום, ועל פניהן אין זכר לארשת נעורים. „אלה לא בשבילנו, הם ילדים ואנחנו קצת זקנות", יזכירו מצטחקות את חבריהם לכיתה בבית הספר שחלקן לומדות בהם.

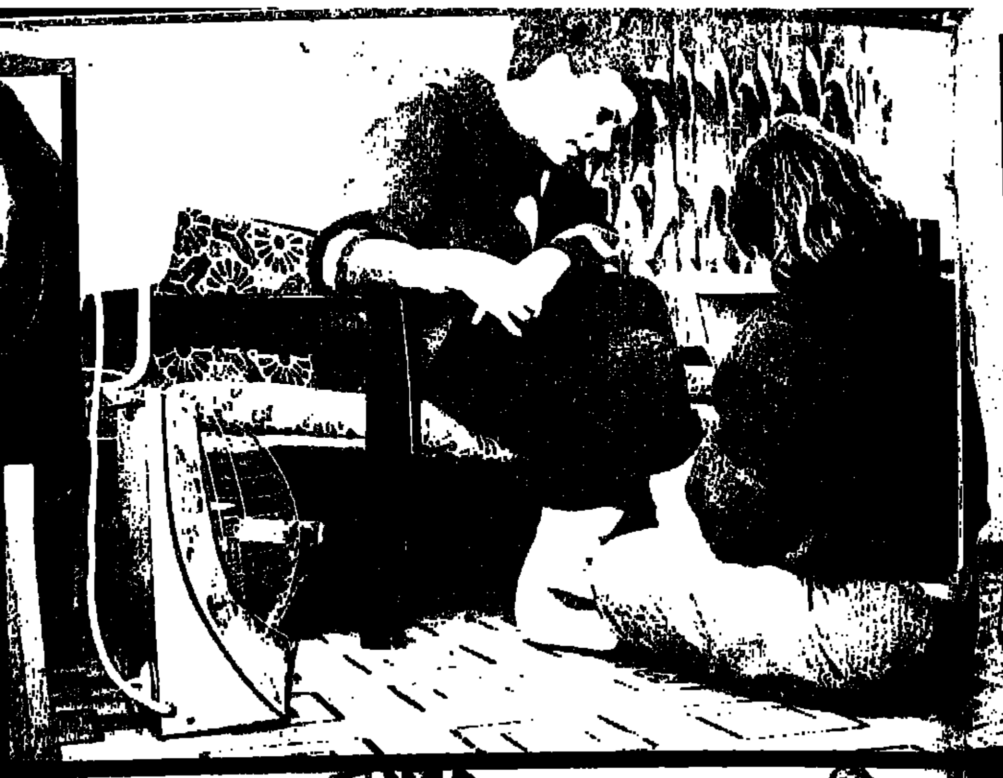

תמי לדרר, מנהלת ההוסטל (מימין): „יש כאן תשע נערות עם סיכוי". והנערות: „אנחנו קצת זקנות..."

הדימוי העצמי שלהן, גורסים אנשי חינוך, הוא חיובי, אבל מהלומות החיים שספגו חיבלו ביכולתן לממש אותו. את „הקביים" התומכים, להם הן זקוקות זמנית, מספק ההוסטל. הוא מציע להן טיפול אינדיווידואלי, שמסכל כל אפשרות להעלים דבר או להתלונן „אבל אתם לא מכירים אותי". הן מוצאות בו מודלים לפונקציות שונות, החל בקשרים בינן לבין עצמן ועד לקשר עם עובדת סוציאלית, אם בית אמהית וסלחנית ומדריכים הממוגים סמכויות וחברות. המדריכים, שמתקבלים לאחר מיון קפדני, נושאים איתם אל הבנות העשרה בתחומי הרפואה, הקרימינולוגיה והקולנוע. כן, קורה שאחד מהם משמש אוביקט להתאהבות, אבל מדובר כאן בעובדה מהחיים, הוא אומר, וחשוב שיחוו דחייה מהסוג הזה.

תמי לדרר והאחרות בצוות מרבות ללטף את הנערות, לחבק אותן: „דווקא הקשוחות והמרדניות צמאות בסתר ליבן צמאון אדיר לרוך ולפינוק", אפילו „ביוטי", כלבה חומה שמוטת זנב, זכתה באשרת שהייה במקום חרף הרגלי נקיון מגונים, מפני שרק אותה שרה (15) מוכנה לנשק.

מחפשות אתגרים

המודעות לכך, שהמעבר משולי החברה למרכזה כרוך בהשגים לימודיים, מגברת בחלל ההוסטל. „מפוטנציאל אי אפשר לחיות", מטיפה לדרר לבנות וגם למורים, שנוטים להקל בתביעות מאותן בנות שלומדות בבתי ספר ומסתייעות במורי עזר. „נוצרה כאן נורמה של לימודים ובנות שדיברו על עבודה נדבקו בחיידק". סמדר, למשל, הגיעה עם חלום חיים ללמוד תפירה: „זה לא זה, זה לא על רמה", תגיד בעת, מחפשת אתגר קשה יותר. וישנה גם אסתר (16), מוכשרת ביותר שהפסיקה למעשה ללמוד בכיתה ד', להושיב אותה היום בגיל 16 בין 40 תלמידים כחולצות תכלת מול לוח ירוק זו ברכה לבטלה, מה עושים? מצרפים אותה לסטודיו של אמן, שם היא מוכיחה כישורים אמנותיים ודואגים למערך שלם של מורים פרטיים, חלקם מתנדבים, בעזרתם היא מדביקה פערים.

הסיפור של יפה (17) יקר יותר. היא נחושה בהחלטתה ללמוד צרפתית, החלטה שמחייבת עבודה במלצרות.

לדרר בכאב: „נכון, יהיה מי שימשוך בכתפיו ויפטיר 'רוצה צרפתית, אז שתעבוד', אבל מצד שני רציתי כל כך שתספיק להנות משיירי הילדות שלא הייתה לה, היא באמת לא פונקה מספיק בחייה".

נמרצת מאוד מבלה לדרר שעות מתמשכות בהוסטל. אישה צעירה, נאה מאוד, מזיגה של אחות בוגרת ואם: „תמי תסדר לנו", הן בוטחות בה. „אם תעזרו לאחרים תעזרו לעצמכן", היא סונטת בהן בחיבה, ממריצה להתנדב למגן דוד אדום, מעודדת אותן להתמיד בחוגים לריקודי עם וכדורסל ומשנוררת מכל מקום אפשרי עוד כורסה ועוד שידה.

כמי שלמדה פסיכולוגיה חינוכית ותיאטרון ובמשך שנים ביימה בתיאטרון „הסימטה", בשלב מסוים היא אומרת, „בא לי לגעת בחיים האמיתיים". מקבילות רבות עוברות בין שני התחומים והעיקרית בינהן שילוב בין הארצי לרוחני. בהוסטל - בין ניהול תקציבי ואדמיניסטראטיבי לבין נגיעה רכה בנפש הבנות - אם יש צורך תהיה קצת קשה: „אני נגד שררה וכפייתיות, אך בעד משמעת".

מנצלת את קשריה היא מגייסת חברים לערבים תרבותיים בהוסטל, נאבקת על זכותן של הבנות להחליף ספרים בספרייה העירונית וטווה חלומות. חלומות ורודים על יציאתן לטיולים, להצגות, למוזיאון, לצד חלומות על טיפול שניים והתעמלות והחלפת צנרת רקובה בבית.

כשעל ראשה כובע שחור רחב תיתורה, עטור בחוט זהוב, היא משלחת מבט כחול מעבר לכרזה של הנדלר על קיר משרדה ומתוודה: „דווקא העובדה שיש כאן תשע נערות עם סיכוי נראה לעין, מקשה ומכבידה על תחושת האחריות. הפקידו בידי פוטנציאל טוב ועלי לעשות את 'הקסם'. עם זאת, לצד הלחצים והאחריות מזדמנות השמחות הקטנות, הפינות החמות בתוכן אנחנו חיים ומהן אנחנו מקבלים קרימה".

★ שמות הנערות בדויים ופרטיהן הוסוו, על מנת למנוע את זיהויין.

„לצאת מן החרה"

מונולוג של אסתר (16):

„אמא שלי גרושה, הייתי בת שש כשהורי התגרשו. מספיק גדולה כדי להבין, קטנה מדי שיקרה לי דבר כזה. נשארתי עם אמא, התנגדתי לאישיות של אבא ונתקתי איתו את הקשרים, הבעיות לא היו ביני לבינה, אלא שלה היו בעיות והיא התקשתה להתמודד עם שלי.

„עזבתי את הבית בכיתה ג', נדדתי מפנימיה לפנימיה, לא אהבתי להיות מחוץ לבית וחזרתי הביתה, ממשיכה להתגלגל מבית ספר אחד לשני. בממוצע בקרתי בו פעם בשבוע. ברחתי, הסתובבתי ונורא נהנתי בחוץ, על כיתה ח' קפצתי, ואחרי שכנוע הסכימו לקבל אותי למגמה לאמנות שימושית בתיכון מקיף. הברקתי שם וזכיתי לתשואות. מורים התפעלו מההישגים שלי, אבל בעצם הייתה זו טפיחה עצמית על שכמם ועשיית שם טוב לבית הספר. ברור שהחברה אוהבת הצלחות כאלה, גם אמא הייתה מרוצה, אבל מה זה נתן לי? ההצלחה לא תרמה להגדלת אושרי, חוץ מתעודה לאוניברסיטה היא איננה נותנת דבר. בכיתה י' התעייפתי, התחלתי לזייף ולשקוע בתוך החרה.

„מה זה חרה? חרה זה לקום מדוכאת בעשר בבוקר, לנסוע לתל־אביב, לבלות, לשתות קצת ולראות סרט טוב שלא ממלא את היום. למחרת ראיתי המון סרטים טובים ופגשתי אנשים מעניינים, אבל לא את האושר. כל כך הייתי מיואשת, לא האמנתי שמשהו יכול לעזור לי, הייתי בטוחה שהחיים שלי עמוק עמוק בתוך החרה.

„יום אחד מגיעה עובדת סוציאלית ומציעה לי לבוא לכאן ולא יודעת איך הצלחתי לקום על הרגליים. יש לי כוח לקום בבוקר ולהתמודד עד הערב בעבודה ולימודים. אני גומרת סחוטה ועייפה, אפילו להגיד לילה טוב לא מסוגלת.

„מה נותן לי את הכוחות המחודשים האלה? המקום הזה מלא חיים, לא נותנים לך לשקוע בעצמך ולהרקב. כאילו שתקחי מזרון ותניחי אותו באמצע דיזנגוף, תוכלי לישון שם? כל הזמן יש משהו שמגרה ומעורר אותך לעשות משהו עם עצמך.

„לא, זה יהיה לא אמיתי לומר שהמקום מושלם, אבל דווקא החסרונות תורמים לו להתקרב לשלמות, דרך ההתמודדות איתם ועם הבעיות מלמדת אותך, אם הכל מושלם אתה שוב נרקב. אני מאוד נהנית מהחוג לתיאטרון וניסיתי להתקבל גם לציור, אבל בינתיים די לי. אם חשבתי ששום דבר לא יוכל לעזור לי לצאת מהחרה, עכשיו חושבת שאשאר כאן עד הצבא.

„את יודעת אף פעם לא הכרתי ילדים שיש להם אבא שופט, רופא, בנאי, או מהנדס, ועכשיו יש לי מדריך אחד שעוסק ברפואה, שני בקולנוע ושלישי בפסיכולוגיה, טוב שיש המון אנשים מגוונים מסביב.

„כל שנה שמחתי לקראת יום הולדתי, השנה לקראת ה־16 אני פתאום מרגישה יותר התחייבות ויותר אחריות וזה מפחיד אותי קצת". ■

מרכז ההדרכה
לארוח ולתרבות המזון

תל-אביב: שד' בן גוריון 47, פינת דיזנגוף 166
מיקוד 64589, טלפון: 03-243157/8

תנובה אסם

החלה ההרשמה לקורסים ולהרצאות לחודש מרץ-אפריל 1987

קורסים בני שלוש פגישות במחיר - .20 שקל

בישול צמחוני (ללא תורת הטבעונות)
החל מה-1.3.87, מידי יום א', בשעה 16.30
בישול צרפתי
החל מה-9.3.87, מידי יום ב', בשעה 10.00
בישול סיני - ב'
החל מה-11.3.87, מידי יום ד', בשעה 16.30
קונדיטוריה ביתית
החל מה-17.3.87, מידי יום ג', בשעה 10.00
בישול סיני - א'
החל מה-19.3.87, מידי יום ה', בשעה 10.00

קורסים בני שתי פגישות במחיר - .15 שקל

הכנת פטיפורים (שני ימים צמודים)
ימים ג'-ד', 10-11.3.87 בשעה 10.00
בישול ללא כולסטרול
החל מה-10.3.87, מידי יום ג', בשעה 16.30
בישול במיקרוגל
החל מה-18.3.87, מידי יום ד', בשעה 10.00
בישול במיקרוגל
החל מה-24.3.87, מידי יום ג', בשעה 16.30
בישול במיקרוגל
החל מה-31.3.87, מידי יום ג', בשעה 20.00

הרצאות חד פעמיות במחיר - .15 שקל

עצוב דגמי מרציפן
יום ג', 3.3.87, בשעה 16.30
יום ב', 9.3.87, בשעה 09.00
יום ב', 23.3.87, בשעה 19.00

סדנא לקישוטי מזון
יום ב', 10.3.87, בשעה 09.00
יום ד', 18.3.87, בשעה 16.30
יום א', 29.3.87, בשעה 19.00
יום ד', 8.4.87, בשעה 09.00

4. **בישול דגים** יום ד', 4.3.87, בשעה 16.30
5. **אפיה לפורים** יום א', 8.3.87, בשעה 10.00
6. **אפיה לפורים** יום ג', 10.3.87, בשעה 16.30
7. **קשוטי פלטות** יום ד', 11.3.87, בשעה 20.00
8. **אפית עוגות גבינה** יום ב', 23.3.87, בשעה 16.30
9. **קישוטי עוגות חגיגיות** יום ב', 23.3.87, בשעה 20.00
10. **פשטידות בשריות** יום א', 29.3.87, בשעה 10.00
11. **מאפה בצק שמרים** יום א', 29.3.87, בשעה 16.30
12. **עצוב בשוקולד** יום ב', 30.3.87, בשעה 20.00
13. **ירקות ופירות ממולאים** יום ד', 1.4.87, בשעה 10.00
14. **קשוטי פלטות** יום ד', 1.4.87, בשעה 16.30
15. **אפיה לפסח** יום א', 5.4.87, בשעה 10.00
16. **ארוחת חגיגית לפסח** יום א', 5.4.87, בשעה 16.30
17. **בישול דגים** יום ב', 6.4.87, בשעה 10.00
18. **ארוחה חגיגית לפסח** יום ב', 6.4.87, בשעה 16.30
19. **ארוחה חגיגית לפסח** יום ג', 7.4.87, בשעה 10.00
20. **אפיה לפסח** יום ג', 7.4.87, בשעה 16.30

הרצאות חד פעמיות במחיר - .10 שקל

1. **משפי הכרובים** יום א', 1.3.87, בשעה 10.00
2. **משטידות צמחוניות א'** יום ג', 3.3.87, בשעה 16.30
3. **משטידות בשריות** יום ד', 4.3.87, בשעה 10.00

הרצאות חד פעמיות במחיר - .5 שקל

ארוח גבינות - מתכונות חדשות
1. יום ג', 17.3.87, בשעה 20.00
2. יום א', 22.3.87, בשעה 10.00
3. יום ב', 30.3.87, בשעה 16.30

כל הקורסים וההרצאות מלווים בהדגמות ובטעימות.

ההשתתפות בקורסים ובהרצאות מותנית בהרשמה ובתשלום מראש במרכז ההדרכה תנובה-אסם, שד' בן גוריון 47 ת"א, טלפון 243157/8 בין השעות 15.00-08.00 בלבד.

מרכז הדרכה נייד

קבוצות מאורגנות שלא בגוש דן והשרון המעונינות לקבל הרצאות בנושאי ארוח גבינות, בישול ואפיה יפנו טלפונית לגבי לאה לור טל' 052-28881.

אפשר לרכוש את הספרים מסדרת "מאכלי חלב ועוד", "תפוד ועוד", "הוד ועוד" במחיר - .5 שקל היחידה או את שלושת הספרים במחיר - .12 שקל.
כמו כן את ספר "הבישול הביתי" במחיר - .15 שקל.

פרטים על תוכניות הלימוד:
במרכז הדרכה בירושלים אשר עבר למעונו החדש: רח' סוקולוב 15, בנין מיטשל טל. 02-667536
ולבקש את מרכז ההדרכה או לתנובה מחוז ירושלים טל: 02-851333 מח' המגנון, לשולה
במרכז ההדרכה בחיפה: טל. 04-521501

„אקסודוס" – הספינה שניצחה

תאניות, כמוהן כבני אדם. סיפורה של אניה אחת הוא סיפור גורלם של אלפי פליטי השואה.

בלילה אפל, כשעל סיפונה יותר מ־4,500 פליטים, חמקה „יציאת אירופה" לדרכה, תחת אפם של פקידי הנמל הצרפתי. מפקד הספינה החליט להפליג למרות שהנווט לא הופיע. עם עלות השחר גישׁשה האניה את דרכה אל הים הפתוח. המשך המסע היה דרמטי לא פחות. לאחר מאבק עם 6 משחתות הצי הבריטי, כשהמעפילים הבלתי מזויינים עמדו כנגד חיילים בריטים, שהשתמשו בסילוני מים ופצצות גז מדמיע, נתפשה האניה בלב ים ונעצרו כל נוסעיה.

בנושך שבועות ארוכים עקבה דעת־הקהל בעולם כולו אחר מאבקם המוסרי של מעפילי „אקסודוס", ושל העם היהודי כולו.

לבסוף העזו שלטונות בריטניה, ללא בושה, להחזירם למחנות בגרמניה!

אך פרק עצוב והירואי זה בתולדות ההעפלה לא היה לשווא: אין ספק שנדודיהם וסבלם של המעפילים עשו רושם עמוק על דעת הקהל העולמית ועל נציגי האומות המאוחדות בשעת ההצבעה על הקמת מדינת ישראל, בכ"ט בנובמבר 1947!

„אקסודוס" ניצחה!

לקראת ציון 40 שנה ל„אודיסיאה", הנציחה החברה הממשלתית למדליות את פרשת אקסודוס, שהפכה לסמל, על גבי מדליה ממלכתית.

המדליה הונפקה בכמויות מוגבלות:
– בזהב – בקוטר 13 מ"מ (במחיר: –.73 ש"ח) ובקוטר 35 מ"מ (במחיר 1,250 ש"ח. בקוטר זה הכמות מוגבלת מאוד: 1,000 מדליות בלבד).
– בכסף בקוטר 37 מ"מ (במחיר –.45 ש"ח), ובארד 70 מ"מ (במחיר –.13 ש"ח). מדלית הזהב 13 מ"מ שובצה גם בעדיליון „צמה" לכל אלה שירצו לענוד על ליבם סמל ציוני שאין כמותו (מחיר עדיליון הזהב: –.170 ש"ח).

כדאי מאוד להזדרז ולרכוש את מדלית „אקסודוס" לפני אזילת כל ההנפקה.

להזכירכם, לאחרונה אזלו תוך חודש כל מדליות „בן־גוריון" שהונפקו בכמות מוגבלת ע"י החברה!

להשיג בחנויות החברה הממשלתית למדליות:
– רח' אחד העם 5, ירושלים. טל. 02-668105;
– רח' מנדלי 3, תל־אביב, טל. 03-227428, ואצל הסוחרים המורשים.

מנוי „שגריר" למבוטחי חברות הביטוח

חברת „שגריר" התקשרה לאחרונה עם חברות הביטוח: „הסנה", „רותם", „שמיר", „צור" ו„בידרמן" בהסכמים לפיהם יזכו מבוטחים בחברות אלה ממנוי „שגריר" לשרותי דרך וגרירה בתנאים מועדפים, בעת חידוש ביטוח הרכב.

עופר ליאור, מנהל השיווק של „שגריר", מסר כי הסדר זה נעשה על מנת לאפשר למבוטחים להרחיב את מכלול הכיסויים הביטוחיים, ובמסגרתם ליהנות ממגוון שרותי הדרך והגרירה ברחבי הארץ.

עוד נמסר כי מבוטחי חברת „הפניקס" כבר נהנים מהסדר דומה עם „שגריר", ואליהם הצטרפו לאחרונה גם מבוטחי חברות „חמגן" ו„ציון".

לאור הסדרים אלה, מרחיבה „שגריר" את פריסתה ברחבי הארץ, מתגברת את המוקדים המרחביים, ואף רכשה ניידות שרות חדשות.

עופר ליאור מעריך כי החברה תגדיל את שליטתה בתחום שרותי הדרך והגרירה בשנת 1987 לכדי 70% מצי הרכב המבוטח, לעומת כ־55% בשנת 1986.

(פרטים נוספים והבהרות ניתן לקבל אצל עופר ליאור, מנהל השיווק – „שגריר" טל: 03-7514450).

4 סוללות = 25 שעות האזנה ל־ווקמן?!
(כ־16 קסטות 90־C)

ALKALINE
UCAR
PROFESSIONAL
הסוללה ללא מתחרים!
מיוצרת בשוויץ, בטכנולוגיה חדשה.
להשיג בחנויות המובחרות בכל הגדלים לכל השימושים.

אופנה

יהודית חנוך

הבריטים שוב כוכבים

לאנגלים יש בעיה, הם עוד לא שכחו איך כיכבו בעולם האופנה בשנות השישים, כשמארי קוואנט המציאה את ה„מיני", ו„החיפושיות" יצרו לא רק סגנון חדש במוסיקה, גם עשו אופנה ואפילו קבעו את אורך השיער. מאז הם מנסים כל הזמן לחזור ולהיות קובעי־אופנה. בשנים האחרונות לא כל כך הלך להם. הנסיכה **דיאנה** קצת עזרה, **שרה פרגוסון** איכזבה. עד שגילו, שמקדמי־המכירות הכי טובים שלהם הם הוידיאו־קליפס של להקות הקצב. מה שהם לובשים, זה מה שבני־העשרה רצים לחנויות לקנות. כמה אנשים תפשו את הנוסחה הזאת ולהקות הקצב מעניקות זכיונות לייצור בגדים כמו שלהם.

עכשיו האנגלים מתחילים לחזור לככב באופנה, בעיקר בבגדים חדשניים שהצעירים אוהבים. לתצוגות האופנה הלונדוניות האחרונות באו אלפי קניינים ונציגי התקשורת. לאחרונה הקדיש ה„דיילי טלגרף" הלונדוני עמוד שלם לאנשים שקובעים את האופנה בבריטניה. כמה מהשמות הבולטים, בקבוצת ה„מעצבים עם השפעה", הם האנשים שמאחורי ה"english eccentrics", ו"workers for freedom" – אלה לא להקות רוק, אלא שמות של תויות על בגדים – ומעצבי־האופנה **ברוס אולפילד, קתרין המנט וג'ספר קונראדן**. ברשימת ה„בחורים עם כסף", שקובעים את האופנה, נמצא **סר ראלף הלפרין**, שמילא לאחרונה עמודי עתונים בסיפורי היכולת המינית שלו. בשעות הפנאי מאהבה, הלפרין מנהל את חנויות האופנה „דבנהם", „פרינציפלס" ו„טופ שופ". ■

התחתוניות ניילון מרשרשות עם סלסולים תחזורנה לככב מתחת לחצאיות. מי המציא אותן, האנגלים או הצרפתים? לא כל כך חשוב. הנערות תאהבנה אותן והאמהות והסבתות שזוכרות אותן עוד משנות החמישים, תאמרנה, למה לא שמרנו אותן.

התחתוניות עולות

בפאריס הציגו בשבוע שעבר את אופנת הקיץ החדשה. הלהיט הוא חצאיות תחתוניות ושמלות עם סלסולים. המעצבים הבריטיים כבר מוכרים אותן חצי שנה, אם הם ימשיכו בקצב הזה הצרפתים בצרות. ■

הנעליים של טלי

מאחורי תצלום הנעלים היפהפיות האלה, שהופיעו לאחרונה ב„ווג" האמריקאי, יש סיפור של שיתוף פעולה אמריקאי־ישראלי. היצרנים הם **ג'יין וסטיוארט וייצמן**, יהודים אמריקאים שמרבים לבקר בארץ ולתרום ל„שנקר". הצלמת היא **טלי קצורין**, צלמת אופנה צעירה שנסעה לארצות הברית להתאוור. יום אחד הצטרפה לחברה שהלכה לארוחת־צהריים במלון „פייר", שם אספו כספים ל„שנקר". „באמריקה", אומרת טלי, שבאה לביקור מולדת, „הבן אדם, אם הוא צלם, סוחב את הפורטפוליו שלו לכל מקום". ג'יין ראתה את התצלומים של טלי והציעה לה לעשות סדרת מודעות. השתיים, שתפשו ראש טוב, החליטו לצרף אמנות ואופנה: בכל חודש מופיע תצלום הנעלים על רקע יצירה פיסולית עכשווית. מפה לשם טלי כבר מאורגנת בהזמנות לצילומים גם אצל מעצבי־אופנה ישראלים ואחרים. אבל זה לא מה שהיא רוצה. בין צילום לצילום הכירה טלי בחור אמריקאי ונולד סיפור־אהבה. בחודש הבא תבוא שוב ארצה, כדי להינשא לחברה האמריקאי. עכשיו היא מקווה שתצליח לשכנע אותו גם להישאר בארץ. ■

שתוף פעולה אמריקאי־ישראלי: אביביות, צבעוניות, קלות.

רותי קינן

שנה טובה לאילנות

שוב ט"ו בשבט – ושוב בעיצומו של חורף סגרירי למדי מבשרים לנו שאחרי הגשמים – יבוא האביב. לפחות דבר אחד בטוח, שאפילו החזאים יכולים להבטיח בלי כל סיכוי להתבדות.

וכמו בכל שנה – חג של פירות, ובעיקר – פירות יבשים. וכאן כמובן גם המקום והזמן להזכיר, שהיבשים הללו אינם חובה. הם היו הכרח כשאבותינו שכנו בגלות רחוקה ומושלגת, ופרי הארץ למיניהו הגיע אליהם רק בצורתו היבשה. כאן, בארץ, אפשר להתענג מכל פרי עץ שהוא – ולצאת חובת החג. ועוד במאמר מוסגר – חוגגים את ט"ו בשבט לכבוד העצים – ולכן אבוקדו הגדל על עץ הוא פרי שנכלל בין רשימת המחותנים בחג ולעומתו תות השדה היפה והאדמוני – גדל על שיח ושייך, לכן לחג אחר.

אבל מצד שני, הרי זו הזדמנות פז לאכול דווקא מאותם פירות יבשים מתוקים ולא כל כך זולים, מבלי שהמצפון ייסר. ולכן, נכין הפעם מעדנים מפירות כאלה (וגם אחרים), מבלי להתחשב במחיר שנשלם.

פירות מזוגגים – דרך קצת אחרת להגשה חגיגית

פירות מזוגגים

דרך מעניינת ופשוטה מאין כמותה להגיש פירות במעטה חגיגי. אפשר לצפות כל פרי – בתנאי שמייבשים אותו תחילה עד כמה שניתן. מתאימים ביותר – פירות מיובשים. נסו אגוזים למיניהם טבולים אף הם בשזף הסוכר – מעדן אמיתי שאפשר להגיש על קיסמים כמו את הפירות האחרים או כקישוט לעוגות ולגלידות.

החומרים:
כ־½ ק"ג פירות, יבשים או טריים (שזיפים, מישמשים ותמרים מיובשים, אפרסקים, קוביות תפוחים ואגסים טריים, וכד')
50 ג' אגוזים
כוס סוכר
⅓ כוס מים
כף דבש

ההכנה:
מכינים את הפירות: את השזיפים היבשים יש לשרות תחילה במים למשך שעתיים (אלא אם כן הם מהסוג העסיסי, מזן קליפורניה). מגלענים את השזיפים והתמרים. חותכים את התפוחים והאגסים לקוביות, שעל כל אחת מהן קליפת הפרי. מרתיחים את המים, הסוכר והדבש על להבה גדולה. ממשיכים להרתיח עד שהתערובת מזהיבה. מסירים מהאש מיד כשהצבע הוא זהוב בהיר.

מניחים לוח אסבסט על להבת הכיריים. שוטחים יריעת רדיד אלומיניום על משטח השייש במטבח או משמנים לוח עץ.

בעזרת קיסם עץ או מזלג ארוך טובלים כל פיסת פרי (או פרי שלם) בשזף הסוכר. על הפירות להיות יבשים לחלוטין. את התפוחים והאגסים רצוי לטבול רק מצד הקליפה. מניחים את הפירות המצופים על רדיד האלומיניום או על המשטח המשומן. אם הסוכר מתקשה, מניחים אותו למספר שניות על לוח האסבסט, עד שהוא ניתך וממשיכים לצפות את כל הפירות.

מסדרים את הפירות המצופים על צלחת הגשה נאה. נועצים בהם קיסמים ומגישים סמוך לזמן ההכנה.

לפתן שזיפים ותות

אמרנו כבר שהתות, במקרה זה, אינו שייך לענייננו. נתייחס אליו כאל מוסיף צבע הכרחי ואילו השזיפים יהיו המסר החגיגי של המנה הטעימה הזאת.

החומרים (ל־6 מנות):
400 ג' שזיפים מיובשים
2 כפות סוכר
¾ כוס מים
½ כוס מיץ תפוזים
500 ג' תותים
4 כפות ליקר תפוזים (קואנטרו, קירסאו)

ההכנה:
שורים את השזיפים במים למשך שעתיים, או עד שהם מתרככים. (אפשר גם לאדותם במסננת, או בסיר אידוי במשך 15 דקות, עד שהם מתנפחים ומתרככים).

מבשלים סירופ מהמים והסוכר, מבלי לבחוש, במשך 5 דקות על להבה גבוהה. מסירים מהאש ובוחשים לתוכו את המיץ.

מנקים את התותים ומסירים את עוקציהם. חוצים לשניים. ◀

חדש!

מג'יק טאץ',
הוא קרם גוף עשיר לטיפוח עורך.
נספג בקלות, שומר על לחותו הטבעית של עורך ומעניק לך מגע רך ומלטף.

מג'יק טאץ',
מבשם את הגוף בניחוח נעים הנשמר לאורך זמן.

תמצית הבושם שבקרם מיוצרת ע"י "דיבודאן" – שוויץ, יצרני התמציות לכמה מן הבשמים הנודעים בעולם.

חדש!

מג'יק טאץ' באריזת מוס

מג'יק טאץ'
באריזת מוס חדשנית, נוחה וחסכונית או בבקבוק פלסטי באריזת קרטון.

מָג'יק טָאץ' מגע הקסם של גופך

magic touch

להשיג בפרפומריות המובחרות, בתי הכל־בו ורשתות השוק.
שווק: ש. שסטוביץ בע"מ.

מגלענים את השזיפים ומניחים אותם עם התותים בקערה גדולה. מוסיפים את הליקר לסירופ המצונן ויוצקים אותו על הפירות. מצננים במשך 3־4 שעות לפני ההגשה. אפשר להגיש עם קצפת.

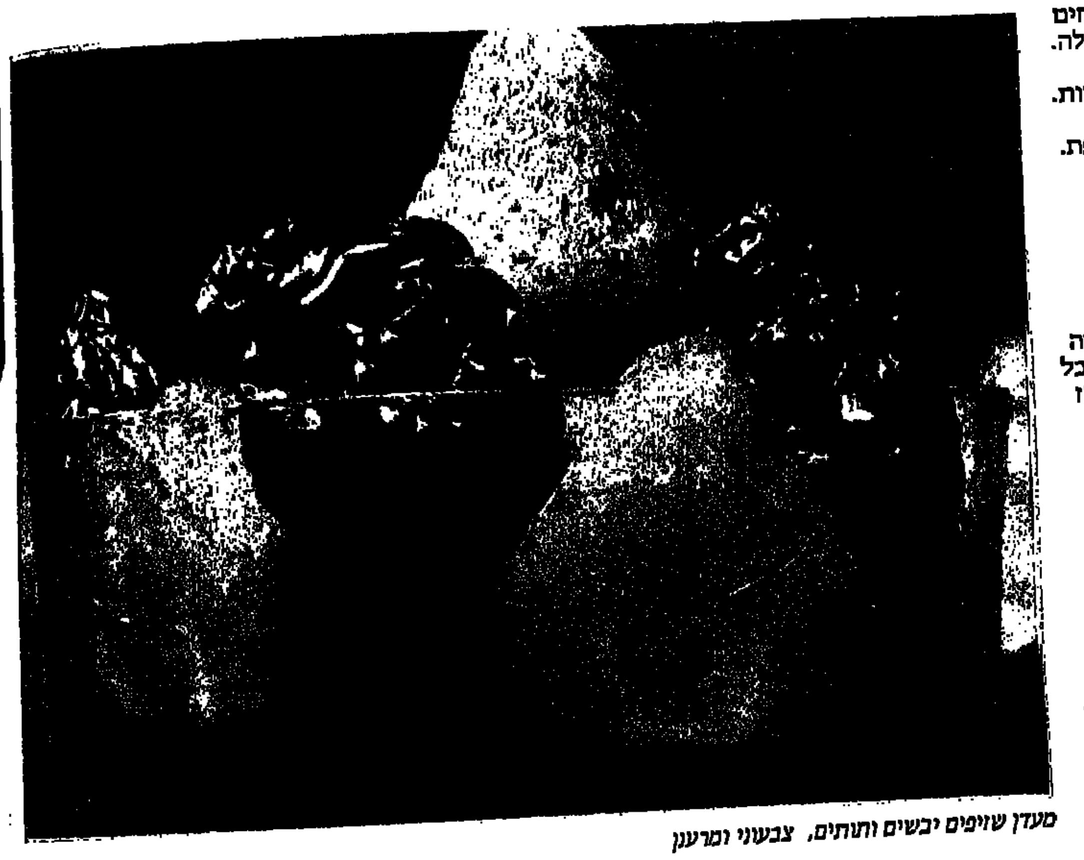
מעדן שזיפים יבשים ותותים, צבעוני ומרענן

תמרים במרצפן

דרך מקורית להגיש תמרים. העטיפה המרשימה אינה מסגירה את התוך התגיגי. אפשר להניח כל נומתק בעטורת נייר קטנה, לארוז בקופסה נאה ולהגיש כשי.

החומרים:
250 ג' תמרים יבשים
100 ג' שקדים שלמים, קלופים ומולבנים
250 ג' מרצפן גולמי
100 ג' שוקולד מריר
50 ג' חמאה או מרגרינה

ההכנה:
מגלענים את התמרים ומכניסים במקום הגלעין שקד.
קורצים מהמרצפן הגולמי כדורים בגודל אגוז קטן ומשטחים בכף היד לעלה דק ככל האפשר. מניחים במרכז העלה תמר ממולא ועוטפים אותו במרצפן מכל צידיו. מגלגלים בין כפות הידיים עד שנוצר גליל חלק.
ממיסים את השוקולד עם החמאה או המרגרינה מעל לסיר מים רותחים (או במיקרוגל). בוחשים היטב לתערובת אחידה.
טובלים כל תמר עטוף במרצפן עד למחציתו בשוקולד. מניחים על נייר פרגמנט או רדיד אלומיניום עד שהשוקולד מתקשה. אפשר להניחו בעטורות נייר.

בתוך המרצפן הטבול בשוקולד חבוי תמר ממולא בשקד

תאנים בגלימה

ציפוי פריך ומפתיע, לדבלים המוגשות חמות, ממולאות בתערובת של צימוקים ושקדים.

החומרים:
3 כפות צימוקים
2 כפות רום או ברנדי
כוס קמח
ביצה
2 חלמונים
כף שמן
⅔ כוס חלב או בירה
¾ כוס שקדים טחונים
קורט קינמון
מעט ציפורן
250 ג' דבלים
שמן לטיגון עמוק
2 חלבונים

ההכנה:
שורים את הצימוקים ברום או בברנדי למשך חצי שעה לפחות (אפשר גם למשך הלילה ויותר).
מערבבים את הקמח, הביצה, החלמונים השמן והחלב (או הבירה) לתערובת חלקה. מניחים לה לעמוד כ־20 דקות.
מוסיפים את השקדים, הקינמון והציפורן לצימוקים השרויים ומערבבים היטב. צרים חתך בצידה של כל דבלה ודוחסים לתוכה מעט מהמילוי. סוגרים וטובלים במעט קמח.
מחממים היטב את השמן בכלי לטיגון עמוק. מקציפים את החלבונים לקצף מוצק ומקפלים לתוך הבלילה. טובלים את הדבלים המצופות בקמח בבלילה ומטגנים בשמן החם. כשמזהיב מעט, מוציאים בעזרת כף מחוררת ומספיגים על מגבות נייר. מגישים חם.

עוגת צימוקים בטעם תפוז

עוגה המשלבת פירות יבשים וניחוח הדרים רענן. אפשר להעשירה מלבד בצימוקים, בחתיכות של תמרים יבשים, תאנים ואף באגוזים ובשקדים.

החומרים (ל־2 עוגות מאורכות):
200 ג' חמאה או מרגרינה, רכה
1½ כוסות סוכר
6 ביצים
½ כוס מיץ תפוזים
קליפה מגוררת מתפוז שלם
3 כוסות קמח
שקית (3 כפיות מחוקות) אבקת אפייה
100 ג' צימוקים

ההכנה:
טורפים את החמאה עם הסוכר (בעזרת מערבל חשמלי או במעבד מזון) לתערובת אחידה ואוורירית. מוסיפים את הביצים, אחת אחרי השניה ומערבלים היטב לאחר כל תוספת. מוסיפים את המיץ והקליפה המגוררת וממשיכים לערבל. מנפים את הקמח עם אבקת האפייה ומוסיפים לתערובת

הנוזלית. מערבלים עד שמתקבלת תערובת אחידה – אך אין להרבות בערבול.
מוסיפים את הצימוקים תוך בחישה בכף עץ. מחלקים את התערובת בין שתי תבניות מאורכות (של עוגה אנגלית). מיישרים. רצוי לרפד את התבנית בנייר אפייה, דבר המקל על שחרור העוגה מהתבנית לאחר שנאפתה. אופים בחום נמוך (כ־150 מעלות) במשך כ־20 דקות. מגבירים את החום לבינוני (180 מעלות) וממשיכים לאפות עוד כ־30 דקות, או עד שקיסם הננעץ במרכז העוגה יוצא נקי.
רצוי להגיש את העוגה רק לאחר יממה. היא נשמרת היטב מספר ימים.
אפשר להקפיא בשקיות ניילון או רדיד אלומיניום ולהפשיר בחום החדר מספר שעות לפני ההגשה.■

עוגת צימוקים בניחוח תפוזים.

חידושים ופטנטים

לאט יותר, מהר יותר

על פטנטים בעלי היגיון הפוך כמו זה הנראה בתמונה, יכול להיות אחראי, כנראה, רק הראש האמריקאי: אלה שהביאו לעולם את תנורי המיקרוגל לבישול מהיר ואת הסיר החשמלי לבישול איטי (סלאו קוקר), החליטו, כי טובים השניים מן האחד. ובמקום להתלבט אם אתם רוצים אוכל במהירות של גלי הקול או שאתם מעדיפים מזון שבושל בנחת במשך שעות רבות בטמפרטורה מתונה – הרי לכם יצר כלאיים. זה מגיח הישר מהפטנט החדיש: סיר לבישול איטי המיועד, ניחשתם, לתנורי המיקרוגל.
הסיר הזה הוצג במסגרת החידושים שהציע השוק האמריקאי הבלתי רווי כמתנות לקראת חג המולד. הוא יודע לעשות בדיוק מה שסיר הבישול האיטי החשמלי עושה בזמן ארוך כשהוא מחובר לחשמל – בזמן קצר יחסית, בתוך תנור המיקרוגל. למי שמוכן להתנסות בכל דבר – מחירו של הפטנט (בארצות הברית כמובן) 32 דולר בלבד.■

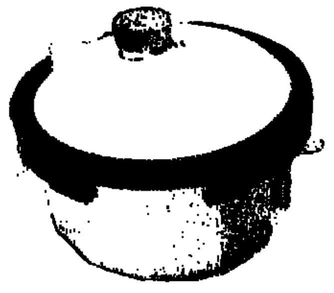

פטנט עולמי

קצוץ דק

אם אין ברשותכם סכין גדולה וחדה, שאפשר להניח את קצה להבה על קרש חיתוך ולקצוץ עשבי תיבול עד דק בתנועות זריזות, כשיד אחת על חלקו הקהה של הלהב – כמו אשפים דגולים – נסו את הפטנט הביתי הבא: קצצו את עלי השמיר, הפרטרוסלינון והגד (כוסברה) במספריים רגילים. זאת, כמובן, אם לא דאגתם למלאי קפוא של עשבי תיבול טריים, קצוצים במעבד מזון, ומונחים לשעת הצורך במקפיא, בשקיקי ניילון.

מגררת נקיה

כדי לא להיאבק עם חוריה הקטנים של המגררת לאחר גירור גבינה או בעיקר – קליפות הדרים, כדאי להרטיב אותה לפני הגירור במעט מים. מלאכת הניקוי תהיה, לאחר מכן, קלה בהרבה.■

גם אבוקדו

ציינו כבר, שהאבוקדו, למרות שהוא מוגש אצלנו בעיקר בין הסלטים, התוספות ומנות הירק, נחשב לפרי, שכן הוא גדל על עץ. אולי זוהי גם הסיבה שבעצם ימים אלה, מתקיים פסטיבל של הפרי הישראלי הזה במלון שרתון־פלאזה בירושלים.
המתכון המקורי המובא כאן מוגש במסגרת הפסטיבל, מידיהם האמונות של השף שלום קדוש ועוזרו האמן אלי פרידה. הוא מעביר את האבוקדו שוב אל מקומו המקורי, בין הפירות, למשפחת המתוקים.

מוס אבוקדו

החומרים ל־6 מנות:
6 כפות עמילן תירס (קורנפלור)
3 חלמונים
2 כוסות חלב (500 מ"ל) חלב
½ כוס סוכר
250 ג' אבוקדו רך
כפית מיץ לימון
מיכל שמנת מתוקה, מוקצפת

ההכנה:
בוחשים את עמילן התירס והחלמונים במעט מהחלב. מרתיחים את יתר החלב עם הסוכר. מוסיפים תוך בחישה את תערובת עמילן התירס וממשיכים לבשל, על להבה נמוכה ותוך בחישה מתמדת עד שהתערובת מסמיכה. מצננים את התערובת.
מועכים את האבוקדו למחית חלקה. מוסיפים את מיץ הלימון ומערבבים. מוסיפים את מחית האבוקדו ואת הקצפת בתנועות רחבות לדרפת עמילן התירס, מצננים ומגישים מעוטר בפירות.■

„שינה־נעימה"

"ספלנדיד אלסטיק"

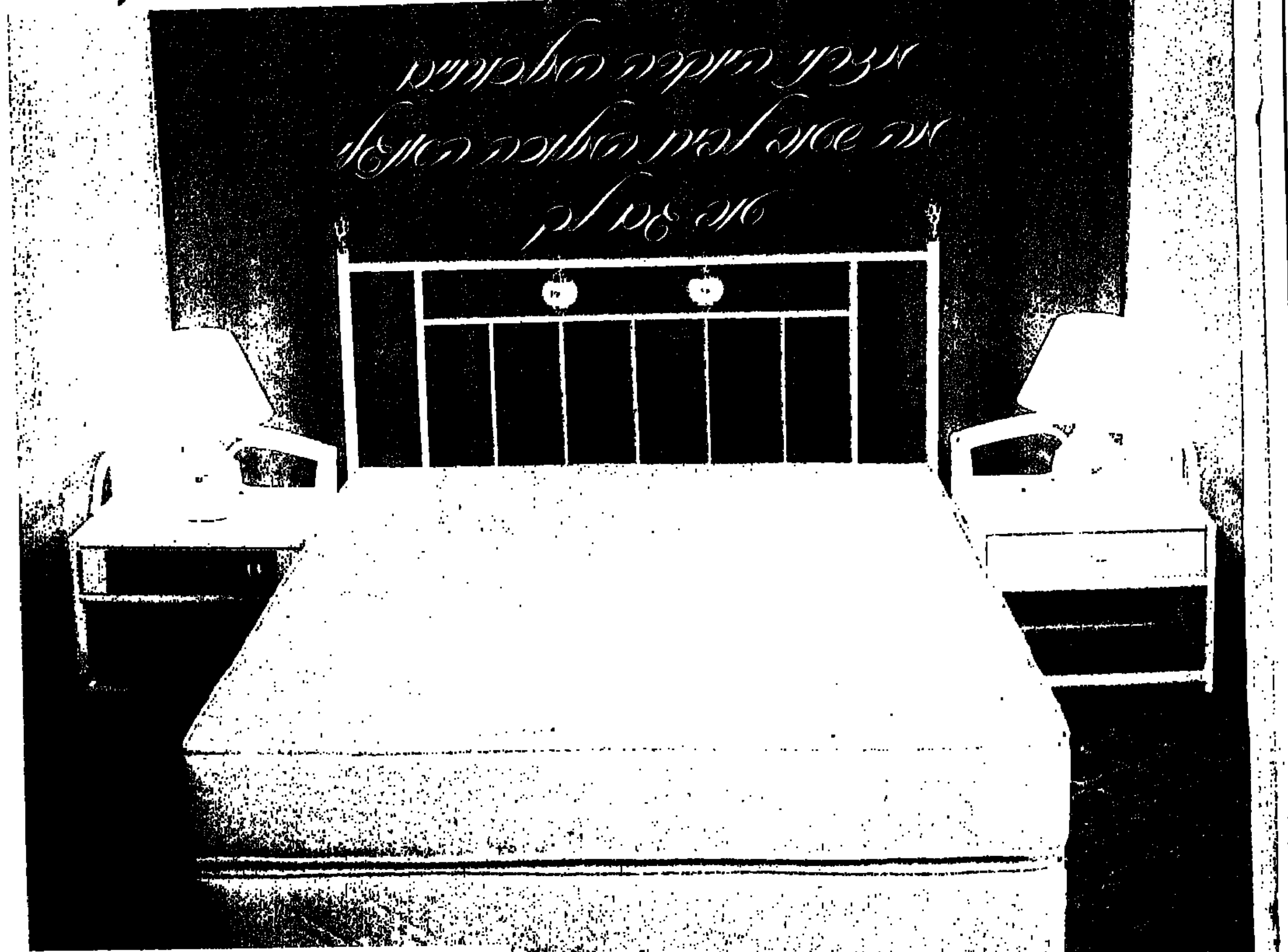

מזרן דגם – UK999
ה"רולס־רויס" של המזרנים

מזרן UK999 הוא פרי פיתוח ומחקר ארוך שנים, שיתוף פעולה אירופאי ישראלי, שהביא לתוצאה של מזרן מושלם – שיא של נוחות, יופי, איכות ובריאות. מזרן זה הוא היחיד בעל 999 קפיצים ובמושגי אורטופדיה ניתן להגדירו כ"מזרן שבא אל הגוף ולא להיפך". שהרי ידוע שאם הגוף צריך להתאים עצמו למזרן מתחילים כאבי הגב. המזרן מצטיין בקלות רבה וזאת על אף כמות הקפיצים והחומרים הרבים המצויים בו. עובדה מעניינת: המזרנים הנמצאים בשימוש בית המלוכה האנגלי עשויים מאותם החומרים המרכיבים את מזרן UK999 למזרן זה 15 שנות אחריות.

על ספלנדיד ישנות, בריאותך שמרת

מזרני ספלנדיד אלסטיק, מיטות בסיס ומיטות מתרוממות, ניתן להשיג בחנויות המובחרות

ירושלים: רהיטי יושקו בע"מ – רח' שלומציון המלכה 18, 02-226234 • "רהיט להיט" – רח' יד חרוצים 16 א. התעשיה תלפיות 02-711888 • רהיטי גרין – קרית יובל; תל־אביב – "רהיטי אחים שמי בע"מ – רח' פלורנטין 46, 03-823812 • מיטות נוי "מילר" – רח' הרצל 27, 03-824716 • "רהיטי צבר" – רח' הרצל 44, 03-839711 • גרשון בע"מ – רח' ולפסון 5, 03-812535 • המשביר המרכזי – יד אליהו • אלי שרות לכפר – רח' מטלון 53, 03-381545 • רהיטי מוטיוק – נחלת בנימין 122, 03-823362; יפו – מפעלי ריהוט "אגמי" – רח' שמעיה 4, 03-837865 • חבליצקי בע"מ, רח' 280 מס' 13, 03-658312; חיפה – רהיטי "שפיראי" – רח' הרצל 23 • תדהר – מפרץ חיפה צ'ק פוסט • בית חלומותי – שד' ההסתדרות 271, מפרץ חיפה; פתח־תקווה – סלון אירופה – רח' חובבי ציון 27, 03-905545 • חוות הרהיטים – קרית אריה, 03-9230138; רחובות – "שטרן את ברוך" – רח' טלר 26, 08-451223; ראשל"צ – "רהיטים מקוממים" – רח' פינסקר 1, 03-999513 • מקור המזרן – רח' רוטשילד 72; חולון – רהיטי "צחי" – רח' סוקולוב 86/א', 03-888695 • ריק עליזה – רח' סלרין 40, 03-884208 • גלרית אלון – רח' האורגים 1 א. התעשיה חולון, 03-5564942 • בכר – פלג בע"מ – רח' הבנאי 34 א. התעשיה חולון, 03-5564333; בת־ים – "גוויאר", שד' העצמאות 66; נתניה – רהיטי עילית בע"מ – כיכר העצמאות 1, 053-32925 • דיור איטוריוס – א. התעשיה הישן (בין בנק הבינלאומי) 053-37428; בני־ברק – "שטרן את ברוך" – רח' ירושלים 15, 03-791461 • רהיטי וייס – רבי עקיבא פינת חזון־איש; קרית גת – רהיטי לבושה עפולה – רהיטי ברג (שילב) – רח' הנשיא 17, 065-95143; בית שמש – רהיטי מרכז – מרכז מסחרי • נצרת: "רהיטי חכים" – 06-554489; רמת־השרון – "בית החלומות" – אוסישקין 26 03-480761 "בית־זוגי" רח' אוסישקין; אילת – "הוכמן והבנו" – מרכז מסחרי חדש, 059-72431; חנויות השק"ם בכל הארץ, המשביר המרכזי רשת חנויות "ברבי"

יצחק אלפנדרי ובניו
מזרני "ספלנדיד אלסטיק" בע"מ אזור התעשיה בת־ים, הצורפים 4, טל: 03-5516591

— 81 שנות נסיון

ביוטי סנטר – להיות יפה עם היפות באוירה נעימה ובסטייל אירופאי

מכון היופי הרמת־גני „ביוטי סנטר" מושך אליו את היפות שבחבורה. הדוגמנית שרי חן (הנראית בתמונה בעיצומו של טיפול) היא רק אחת מהן. אני מניחה שאחרי הסבר „על קצה המזלג" על מה שמושך אותה ואת חברותיה למכון זה, תימשכנה אליו גם אתן.

טיפולי פנים בעזרת שמנים אתריים הוא תחום התמחותה העיקרי של מרגנית, מנהלת „ביוטי סנטר". השמנים האתריים הנם תמציות המופקות מפרחים, עלים, גבעולים, זרעים וקליפות פרי. ורובם מיובאים מצרפת, מבולגריה ומארצות המזרח. לתמציות שונות תכונות מגוונות המיטיבות עם עורנו: מזינות אותו, שומרות על לחותו, מרפאות אותו, מחדשות את תאיו. מה שחשוב כאן במיוחד הוא התאמת התמצית הנכונה לסוג העור ולפעולה הנדרשת, וזהו בדיוק הדבר שמרגנית שולטת ומתמצאת בו טוב כל כך.

תראו מה שצמח יכול לעשות

הסגולות המיוחדות של צמחים שונים ידועות זה מכבר. בסין תופסים צמחי המרפא מקום נכבד, לצד שיטות הריפוי האחרות ואילו לנו זכורות „התרופות של הסבתא" שכה עזרו לשיכוך כאבים ולמרפא ומוכרות גם הסבתות יוצאות תימן וארצות אחרות המוצאות בעזרת צמחים מזור לדויים ומכאובים שונים. בשנים האחרונות כולנו „חוזרים אל הטבע": בתי טבע ובריאות צצים כפטריות אחרי הגשם, ויותר ויותר אנשים פונים אל הרפואה הטבעונית. כחלק מתהליך זה הפכה גם הקוסמטיקה הטבעונית למשהו מבוקש ומצליח.

עשרים שנות הותק והנסיון של מרגנית מיושמות בטיפול המוענק ב„ביוטי סנטר", בייעוץ המקצועי שהיא נותנת, במעקב הצמוד אחר התקדמות הטיפול (באמצעות כרטיס אישי), ומה שחשוב מכל – בתוצאות הברוכות הניכרות על הפנים.

השיטה הטבעונית בה דבקה מרגנית כוללת גם התאמת מינונים של תת־צמחים מסוגים שונים, ששתייתם תורמת לבריאות העור.

בניגוד למכונים אחרים, בהם מתבססים על טיפול חיצוני בלבד, מאמינים, אפוא, ב„ביוטי סנטר" שהיופי שלנו מתחיל מתוך הגוף פנימה.

עיסוי „מפגשי אנרגיה"

תרומה חשובה לאיזון הגוף ולחיזוקו ולמתן הרגשה טובה ורעננה יש למסגי השוודי – טיפול הרמוני המבוסס על שחרור אנרגיה חסומה. טיפול זה ניתן במכון ע"י המעסח עלמה, שהשתלמה בנושא זה בארה"ב.

לבד מאלה אפשר ליהנות ב„ביוטי סנטר" מכל פינוקי הגוף האחרים שאנו כה אוהבות – ממניקור, פדיקור, איפור (וטיפול טישי בכלות) וגם מטיפולי הרזייה בעזרת מכשירים חדשניים. כל אלה נעשים בידע רב, הרחקת שיער בכל חלקי הגוף במומחיות ובאמנות מקצועית גבוהה ביותר, ואת התוצאות אפשר להרגיש ולראות. אני ממליצה מאוד לנסות. שרי חן, אנבל תמיר, לורי צנטנר, ענת בירן ויתר היפות שמגיעות הנה הן רק אחת הסיבות וההוכחות.

ביוטי סנטר, רח' ארלוזורוב 1 רמת־גן (בפסז'). טל' 719827

„שינה־נעימה"

שינה טובה ב־ עד 20 תשלומים!!!

בקרה 3 BAKARA

שינה טובה (באמת) מותנית בשקט נפשי, וזה קשור בידיעה שאתה, ילדיך וביתך מוגנים היטב בכל עת מפני פורצים.

מערכת אבטחה ואזעקה אמינה תשחרר אתכם מהחרדה ותמנע מפורצים את הרצון לבחור בביתכם למטרה. ברם – עד היום היתה רכישת מערכת אזעקה טובה קשורה בהוצאה כספית חד פעמית לא קטנה.

„בקרה 3" המומחית בתכנון והתקנת מערכות האבטחה המתאימות לביתכם באה היום לקראתכם בהצעה מהפכנית: כל מחזיקי כרטיסי ויזה יוכלו להזמין מהיום מערכת אזעקה אצל „בקרה 3" והתשלום יוכל להתבצע ב־ עד 20 תשלומים חודשיים. התקנה מיידית.

כעת אפשר לישון בשקט
בקרה 3 תגן עליך.

לפרטים: בקרה 3 מערכות אזעקה ומצוקה, טלויזיה במעגל סגור, תקשורת פנים, גילוי אש ועשן. ירושלים, מגדל העיר, רח' בן יהודה 34, טלפונים 02-233222, 02-246182 ירושלים

בית החלומות

תצוגה עשירה – מבחר ענק!!!

Sealy.

מזרוני „סילי" במידות סטנדרטיות באספקה מיידית!

מיטות במידות עד 200x160, במחיר של גודל סטנדרטי!!

רהיטי „לגור"

רהיטים לחדר השינה מעץ אורן פיני

ב־4 תשלומים!

בית החלומות
HOUSE OF DREAMS

רח' אוסישקין 28, רמת השרון
טל' 03-480761.
פתוח: מ־9.15 – 13.00
ומ־16.00 – 19.00
בימים ב', ו' סגור אחה"צ.

מלכה

שרות „מעריב"

גם כאן בילתה מרי את ימי שביה. המקום הפך עכשיו לאתר תיירות.

ראשה הכרות של מרי

מרי מלכת הסקוטים חיתה 44 שנים עתירי עניין, הרפתקאות ואהבות, עד שהוצאה להורג – השבוע, לפני 400 שנים. במשך שנה זו ניתן יהיה לעקוב אחרי חייה, תוך ביקורים בארמונות ובטירות באנגליה ובסקוטלנד.

מומחים עשויים להטיל ספק באחדות מן האגדות האופפות את סיפור חייה של מרי, מלכת סקוטלנד, ולחלוק על אופיה – האם היתה רוצחת נטולת רסן, או קורבן תמים של אנשים רשעים – אך איש אינו מטיל ספק בעובדה שחייה היו צבעוניים ומלאי הרפתקאות. קשר, קשר נגדי, מזימה, רצח, חטיפה ובריחה באישון לילה, אלה רק אחדים מן היסודות המרכיבים את סיפור חייה, אשר עלילותיו התרחשו על רקע אחדים מן המבנים ההסטוריים המרשימים ביותר של בריטניה. ברובם ניתן כיום לבקר.

ב־8 בפברואר 1587 נערף ראשה של מרי, מלכת הסקוטים, בתום 19 שנות שבי ארוכות באנגליה, והיא בת 44. אולם רישומה של המלכה הסקוטית לא נמחק בקלות. יתר על כן, היא המשיכה להוות מוקד התעניינות להיסטוריונים וסתם סקרנים והשאירה את חותמה על סקוטלנד.

הקשר האנגלי שלה הוא אולי פחות ידוע. היא שהתה למעשה זמן רב יותר דרומית לסקוטלנד, שבה חיתה 12 שנים בלבד. השנה ימלאו 400 שנה למותה ואירוע זה יצויין על ידי לשכות התיירות באנגליה ובסקוטלנד בתערוכות ובאירועים מיוחדים שיתקיימו בטירות ובארמונות השונים, שבהם שהתה במהלך שנות שביה הארוכות.

כלואה בטירה

מרי נולדה בסקוטלנד ב־1542 בארמון ליד אדינבורג הבירה. בגיל 9 חודשים הוכתרה למלכת סקוטלנד, אך גדלה בצרפת (אמה היתה צרפתיה). היא נישאה ליורש העצר הצרפתי, שהפך מאוחר יותר למלך פרנסואה ה־2. כעבור שנתיים בלבד מת המלך בגיל צעיר ומרי בת ה־18, אלמנה צעירה ויפה, שבה לסקוטלנד, שהיתה שסועה אותה עת על ידי מלחמות־דת ואצילים שנלחמו זה בזה. בהיותה מלכת סקוטלנד וצרפת כאחת, היא הפכה להיות טוענת עיקרית (והנתמכת גם על ידי הכנסיה הרומית־קתולית) לכס המלוכה האנגלי מצד אבי סבה, הנרי ה־7.

שבע שנות חייה בסקוטלנד היו דרמטיות ביותר: מזכירה האיטלקי האהוב נדקר למוות, בעלה השני האהוב, לורד דרנלי, נרצח; היא עצמה נחטפה על ידי הרוזן מבוטוול, החשוד הראשי ברצח, ולאחר מכן גם נישאה לו: כעבור זמן מה נכלאה בטירת לוך לבן, הנמצאת באמצע אגם לוך, ואולצה לוותר על השלטון לטובת בנה ג'יימס ולבסוף נמלטה לאנגליה.

אך תקוותיה לזכות לתמיכה מבת־דודה, המלכה האנגלית, אליזבת ה־1, ובנה שלה – ג'יימס, נכזבו בהדרגה במשך שנות גלותה הארוכות והקשות. ג'יימס חשש לסיכוייו לרשת את אליזבת ואילו המלכה האנגלית פחדה שמא מרי, שהיתה רומית־קתולית ברתה, תהווה מוקד מלכד עבור מורדים מבית או פולשים מחוץ.

במהלך שהותה באנגליה, היא הועברה פעמים רבות ממקום מאסר אחד לאחר, מחשש לניסיונות לשחרר אותה ולהבריח את אליזבת. רבים מן המקומות האלה פתוחים כיום לביקור לקהל הרחב.

מנסה לברוח

אכסנייתה הראשונה עם בואה לצפון־מערב אנגליה היתה טירת קרליסל, שבה שהתה 6 שבועות. אולם הטירה נחשבה קרובה מדי לגבול הסקוטי ולכן הועברה משם לטירת בולטון, אי שם עמוק בתוך אזור יורקשיר היפה אך מרוחק. היא בילתה את רוב שנות שביה ביורקשיר, 14 שנה בעיר שפילד, כשהיא נודדת בין הטירה לאחוזה.

בית הכלא השנוא עליה ביותר היה טירת טאטברי בסטאפורדשיר. היום נותרו ממנה רק שרידים מרשימים והמראה הנשקף משם מרהיב, אולם בזמנה היה המקום טחוב, (מה שהביא עליה את מחלת השגרון) והריח שנדף מבתי השימוש היה רע במיוחד.

שנותיה בשבי האנגלי מהוות מקור בלתי נדלה של סיפורי נפלאות על נסיונות בריחה אמיתיים ובדויים כאחד וגם מקום הרומנטיקה לא נפקד מהם. במיוחד ידוע סיפור אהבתה לדוכס מנורפולק. השניים תכננו להינשא, אולם משגילתה זאת המלכה אליזבת, נשלח נורפולק בזעם ל"טאואר אוף לונדון", בית כלא ידוע לשמצה בלונדון. הוא שוחרר מאוחר יותר, אולם לבסוף הוצא להורג לאחר שנמצא מעורב קשור בקשירת קשר נוסף. סיפור עלילותיו יוצג בפני הקהל הרחב בתערוכה שתתקיים בטירת ארונדל בסאסקס, ביתה של משפחתו במשך 700 שנה (1 באפריל – 30 באוקטובר).

אהבתה הגדולה של מרי היו ביקוריה בעיר המרחצאות באקסטון, בפסגת הרי מחוז דרבישר. לא נותרו שרידים רבים לעיר, אולם האזור המקיף אותה הוא אתר ביקורים שובה־לב. בשעות בדידותה הארוכות העסיקה מרי את עצמה בריקמה ומצאה בעיסוק זה מרגוע ונחמה. דוגמאות מעבודותיה אפשר לראות בטירת אוקסבורג, בנורפולק ובטירת הרדוויק בדרבישר.

לאחר גילוי קשר נוסף שיוחס לה, הובאה מרי למשפט בטירת פוטרינגיי במחוז נורטהמפטונשייר ונמצאה חייבת בדין; המלכה אליזבת חתמה במו ידיה על גזר דין מוות, שחרץ את גורלה. וכטירה זאת אומנם מצאה את מותה. היא נקברה בקתדרלת פטרבורג (והחוגגת את יום הולדתה ה־750 ב־1987). מאוחר יותר ציווה בנה ג'יימס על העברת גופתה לקבר חדש יפה ב"ווסטמינסטר אבי". רק תל נותר מטירת פוטרינגיי, אולם מעלה המדרגות והאבנים שנותרו שמשו לבניית מלון "טאלבוט" באאונדל שבקרבת מקום, והשמועה אומרת כי רוחה של מרי עדיין מרחפת במקום... ■

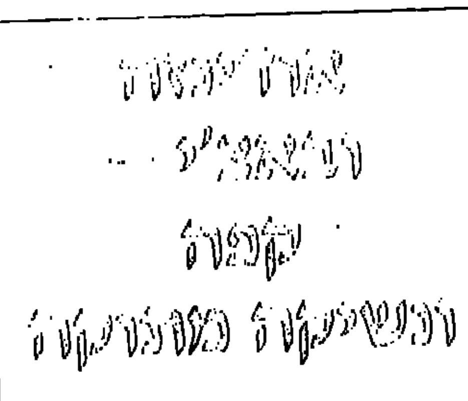

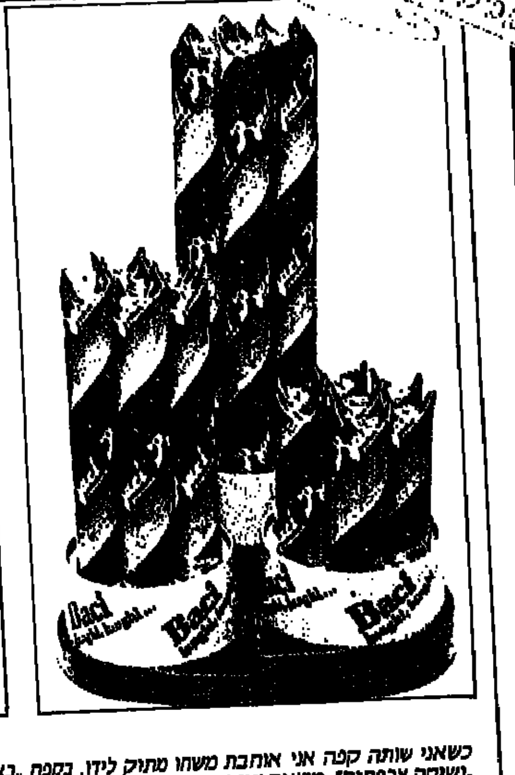

UDINESE CAFFE'

כשאני שותה קפה אני אוהבת משהו מתוק לידו. בקפה „באצ'י" בכיכר המדינה קיבלתי קפה ולהפתעתי הרבה גם נשיקה מתוקה... הנשיקה נקראת באצ'י – והיא אינה „נשיקה צרפתית". מוצאה דווקא באיטליה והיא „נשיקה" מתוקה מיין: כדור של שוקולד ממולא בפרלין עם אגוזים. כל כדור עטוף בנייר־כסף, המגלה פתק שעליו אמרה לאוהבים. „הנשיקה משקפת את האהבה" – היה כתוב בבאצ'י שלי. זה נכון. נשיקת ה„באצ'י" שיקפה מאד את אהבתי למתוקים...
את ה„באצ'י" מייבאת חברת גב בע"מ והמפיץ הבלעדי הוא משה מרום. ולצד המתוק הזה מייבא מרום את ה„אודינזה" קפה אספרסו איטלקי, חזק וארומטי מאד. תחילה הוא ייבא כמות נסיונית קטנה וכשראה שהמוצר מתקבל בהתלהבות החל להפיצו בכל רחבי הארץ.
טעמתי את האספרסו ואני מודה שהוא משהו מיוחד. אם הבאצ'י הוא אהבה, האודינזה הוא קפה לאוהבים חזק: קפה קלוי על עצי אשור. הקלייה נעשית במפעל בעל מסורת עתיקה, קליה כפולה, מותאם למכשירי אספרסו ולפרקולטורים. קפה כמו שרק קפה טוב וחזק יכול להיות קפה... הוא משווק בקופסאות ואקום בנות 250 גרם, ולקראת החג ניתן לקנות גם חבילות שי הכוללות שתי קופסאות „אודינזה" ומכשיר אספרסו קלאסי.
כשאוהבים חזק אפשר לחשוב על מתנות הדדיות מטעם משה מרום – את תביאי לו קפה, הוא ידאג לבאצ'י ושניכם תשתתפו בהנאה. מה דעתכם?
קפה אודינזה ופרליני הבאצ'י ניתן להשיג באיזור המרכז בחנויות הקפה והממתקים המיוחדות: „קולומבו" בע"מ (רח' אלנבי 107 ת"א) ו„מון קפה" בקניון אילון רמת־גן, במעדניה של קונפינו, מרכז היין והגבינה (אבן גבירול 54 ת"א), במעדניה של כל־בו שלום, בדרייבסטור ובכל־בו עזה־אביבים. בחולון אצל „רוזמרי" (סוקולוב 98). בירושלים ב„מרכז הקפה" (בן־יהודה 22) וכן במעדניות ובחנויות קפה שונות ברחבי הארץ.

השיווק לסיטונאים ולקמעונאים אצל היבואן – משה מרום, רח' פיג'וטו 3 ת"א טל' (03)612296.

„גרעיני עפולה" בע"מ – את הטעם אי אפשר לחקות

חנות לפירות יבשים ופיצוחים
בשירות עצמי – רעיון מומלץ תמיד
ובמיוחד לקראת ט"ו בשבט

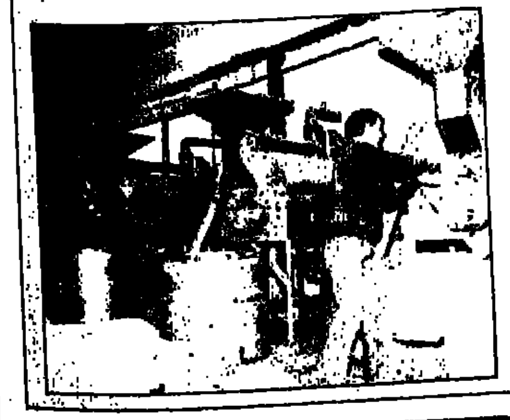

בעקבות ההצלחה צמחו חיקויים לגרעיני עפולה המקוריים, אך אף אחד מהם אינו מצליח לחקות את הטעם של המקור.
בדרך פ"ת 100 בתל־אביב פועלת חנות לפירות יבשים ופיצוחים בשירות עצמי – רעיון מומלץ תמיד, ובמיוחד לקראת ט"ו בשבט.
„פיצוחים זו מחלה", אומרת מימרתם הידועה של צבריט, וגרעיני עפולה, בע"מ הטובים, המוכרים והידועים בטעמם הם הגדולה שב„מחלות". גם אם בבוקר התחלתי בדיאטה – כאשר בעלי מביא אותם בערב לשולחן אני נשברת. פשוט לא עומדת בפיתוי. אין מה לעשות כאשר „כל גרעין בטעם גן עדן".
את סוד הקסם המיוחד של גרעיני עפולה בע"מ ניסינו להבין מפיו של ישראל חובב, הבעלים של החברה שאי אפשר לעמוד בפני מוצריה. „כמו בכל מוצר כך גם במה שאנו מייצרים – פיצוחים ופירות יבשים – יש סוגים שונים ואיכויות שונות. הצלחתם הגדולה של גרעיני עפולה בע"מ נובעת מאיכות המוצר ומטיב הקלייה" – הוא אומר. הקלייה הנכונה, מסתבר, תורה שלמה בפני עצמה. למידת החום ולמשך השהייה בתנור יש השפעה מכרעת. „אם צריך לדעת מתי להוציא עוגה מתנור האפייה – בקליית גרעינים התורה מורכבת בהרבה. שניות ספורות פחות מדי או יותר מדי והגרעינים כבר לא מה שהיו יכולים להיות".
כמו לכל הצלחה גם לגרעיני עפולה בע"מ צמחו חיקויים רבים: מחקים את השקיות הירוקות, מחקים את השם (ע"י תוספות שונות) ומנסים „לעלות על הגל". מה שלא מצליחים, כמובן, לחקות עד הסוף הוא הטעם. לכן בקנותכם גרעינים ודאו שאתם קונים את „גרעיני עפולה" בע"מ המקוריים בלי תוספות ובלי סיפורים, כי כפי שאמר לי אחד ממורי בבית הספר התיכון: לחקיין אין את הכשרון של המקור, אלא את כשרונו של קוף בלבד..."
ההצלחה מחייבת, כמובן, גם את אבותיה, ונוכח הביקוש הגובר הקימו גרעיני עפולה בע"מ מפעל חדש, עם ציוד חדש ומשוכלל, באזור התעשייה בחולון ברחוב המלאכה 20 וצמוד למפעל נפתחה חנות נוספת לשרות הקהל הרחב.
לקראת ט"ו בשבט תהיינה בוודאי חנויות הפיצוחים והפירות היבשים עמוסות בלקוחות, ולכן יש לי בשבילכם עצה טובה וכתובת בצידה. רשמו לפניכם: דרך פ"ת 100 בתל־אביב. חנות המפעל של „גרעיני עפולה" בע"מ מנוהלת בשיטת השירות העצמי. הפירות היבשים היפים והטעימים סדורים על המדפים. רק תוכלו ליהנות מכל העולמות: מבחר ענק, חסכון בזמן, והעיקר: תדעו בבטחון שאינכם קונים חיקויים, אלא את מוצרי האיכות המקוריים של „גרעיני עפולה" בע"מ – פיצוחים ופירות יבשים, שכל אחד מהם בפני עצמו בטעם גן עדן...
בתיאבון לכם, וחג שמח!

הלנה עמרם: "בארץ לא מפרגנים".

הבריטים משתגעים על הלנה. היא חביבת התקשורת. על הפתגם "אין נביא בעירו" היא חוזרת מידי כמה דקות

אימפריה של שידוכים

לפני שנים רבות היה זה טופול, בשנה שחלפה באו גולן את גלובוס, השנה זו הלנה עמרם, השרכנית. כפי שאמצעי התקשורת הבריטיים ב־86' היו עמוסים בדיווחים על הדודנים "גריגרי", שהשתלטו על מחצית מבתי הקולנוע בממלכה, הרי עתה אין כאן עתון ארצי שלא תמצאו בו את הלנה.

העתונים העממיים מפרסמים כתבות (שאינן ארסיות כפי שהיו הללו על אנשי "קנון") ובעיתוני האיכות אפשר לראות את המודעות שמפרסם "הלנה אינטרנשיונל וי.אי.פי. קלאב". תמונתה, בשחור לבן הזהה לאלו המתפרסמות בארץ (והעושה עוול לעיניה), מתנוססת עליהן.

בנובמבר 1986 פתחה הלנה את משרדה ברובע מייפאיר היוקרתי, וסיפורה נחטף כלחמניה טריה בידי התקשורת המקומית. תחילה היה זה "ג'ואיש כרוניקל", אחר כך באו "לונדון סטנדרד" ו"טודיי". השלב הבא היה על גבי המירקע – "בוקר טוב בריטניה" ו"ווגן" בבי.בי.סי. מי שיושב על הכורסא מול טרי ווגן – שהוא מעין ג'וני קארסון מקומי עם ממוצע של 10 מיליון צופים – הופך לסלבריטי. אחרי הופעתה ב"ווגן" כבר עומדים אצל הלנה בתור. שלושה עמודים בגיליון פברואר של "אל", לצד כתבה על הריסון פורד, כמעט מיותר לאזכרם. מול הצלחה כזאת קשה לעמוד ונעתרתי לבוא ולשמוע על כך.

הסניף הלונדוני הוא הראשון ברשת האירופאית שהיא מבקשת להקים. בארה"ב, שם בסיסה, יש לה כבר ארבעה סניפים. את התפנית בקריירה היא חייבת כנראה לשרי רז. הכתבה הטלוויזיונית הרחיקה את השרכנית עד לניו ג'רסי. שם ביתה ושם גם מרכז אימפריית השידוכים שלה. שני בניה, בני 16 ו־17, חושבים כבר באנגלית. לכולם דרכונים אמריקנים.

פסק הדין לזכותה, במשפט הדיבה שלה נגד הטלוויזיה, הסיר את הכתם שדבק בה והעיק עליה. "בארץ הייתי לבד, היום אני מבוקשת. אני משתדלת לשכוח" – היא אומרת ודמעות כנות בעיניה. "אלביה, עופר, לוינסון התאבדו. רק אני עשיתי תקרים שלומדים אותו באוניברסיטאות". על הפתגם "אין נביא בעירו" היא חוזרת מדי כמה דקות.

לאחר המשפט חזר אליה בטחונה העצמי. היא מציבה עצמה בשורה אחת עם הלנה מטרויה ועם הלנה רובינשטיין. "אני רוצה להוכיח לישראל ואני עושה זאת בגדול. אני סטאר בארה"ב, אני סטאר באנגליה, כל חברי הפרלמנט מכירים אותי, פגשתי את תאצ'ר, אני עושה היסטוריה" – היא אומרת לנציג התיקשורת מהעיר שאין בה נביא.

– "בארץ לא מפרגנים, (הפוגה), תראה לי את העינים שלך". בחינה קצרה ופסק הדין: "אתה לא קנאי". היא צודקת.

בתרגיל זה היא עשתה שימוש בתוכניות מסטפת בטלוויזיה האמריקנית. "אני יכולה לומר כל דבר על ידי מבט בעינים – הן החלונות של הנשמה" – אמרה באחד הראיונות וכנראה שזה עובד ומול עוכרות קשה להתווכח. בחדר ההמתנה במשרדה משרדת הטלוויזיה הקלטות של תוכניות שבהן נטלה חלק. על הקירות ממוסגרים קטעי עיתונות המוקדשים לה. על השולחן גיליונות של "אל". הלנה אינה נזקקת לאיש יחסי ציבור, היא עושה זאת טוב מאד.

לאחר הופעתה ב"ווגן" היא הזמינה את העיתונאים הישראלים לצפות בהקלטה. עמית ותיק ובעל נסיון זכה שהיא תבוא עם ההקלטה לביתו. היא מבקשת להכתיב את הנושא השיחה, יש לה תמיד מה לומר ולא תמיד מקפידים בעובדות. גם בטלוויזיה אמרה את שרצתה, גם אם האנגלית שבפיה אינה מעולה. היא קוראת לזה חוצפה ישראלית.

רק בלי איידס

התוכן דומה: "יש באנגליה שיבעה מיליון לא נשואים. החברה שלנו מנוכרת, אנשים הולכים באוקספורד סטריט מבלי לראות זה את זה. איפה אפשר להכיר היום? בבר? כולם פוחדים מאיידס". חבר הפרלמנט האולטרה שמרני, פיטר ברנסיוול, שישב לצידה נהנה להסכים עימה. "ומה עם הרומנטיקה?" שאל ווגן. "אני נותנת אותה, אני מציגה אותם איש לרעהו. אני מתעסקת רק עם מנצחים, אני דוחה מפסידים. האנשים שאני לוקחים הם מושכים ומצליחים. הם מחפשים משהו מיוחד, הם לא מעוניינים בדיסקו ובבילוי ללילה אחד. הללו יכולים כנראה לשלם 2000 ליש"ט ומובטח להם שרות שידוכים לכל החיים.

הפרסומים בבריטניה היו כתבות היכרות כך שהדרך נותרה פתוחה. במועדון "הלנה אינטרנשיונל" כ־20,000 תיקים ו־6,000 אחרים כבר נשואים במזל טוב. הלנה מתגאה בעובדה ש־60% מבין הפונים נידחו, לאחר שלא עברו את מבחני הכניסה, הכוללים אישור מהרופא המטפל (שאין איידס), מבחן גרפולוגי, פסיכולוג ותחקיר של בלשים.

– "למה לונדון?" החדרתי שאלה בין לקוח חדש לבין צפיה בסרטון וידיאו ישן וטיפשי שלה מארה"ב.

– "בתשע השנים שאני בארה"ב הגיעו אלי אנגלים, בעיקר יהודים. כאשר ראיתי שיש תיק מספיק קבוע באתי לכאן. חשבתי שאני מצילה את יהדות העולם".

ורודים ולבנים במגירה

את המודעות הראשונות היא פירסמה ב"ג'ואיש כרוניקל", שגם פירסם כתבה. "אני מאמינה שיהודים צריכים להתחתן עם יהודים. בעוד 40 שנים נהיה עשרה אחוזים מהמספר הנוכחי, ההתבוללות אינה בדיחה, כולם מודאגים בקשר לאיידס, הם צריכים לדאוג בנושאים אחרים. ששה מיליון כבר אבדו, אנו לא יכולים להתיר לעצמנו לאבד את האחרים בנשואי תערובת". היא הבטיחה ש־99% מלקוחותיה יהיו יהודים. שבועיים אחר כך התפרסמו כתבות בעיתונים אחרים.

–"אז היכן הלקוחות הפוטנציאליים שלך?" אני שואל.

–"התברר לי שזה נגד החוק בשל ההפליה. היום אני פתוחה לכולם".

–"כמה לקוחות אנגלים יש לך?" הלנה פותחת מגירה, מחצית התיקים ורודים מחציתם לבנים.

–"כמה יש כאן?" היא מחזירה בשאלה.

–"מאתיים, שלוש מאות".

–"יש לי אלף, יש עוד תיקים".

"יש לי גם רויאלטיס (בני מלוכה)", אמרה לי בטלפון. עכשיו, כאשר אנו משוחחים על ה"ווינרס", שהם לקוחותיה, עולה גם שאלת בעלי הדם הכחול.

–"יש לי sir".

–"סיר זה לא בית מלוכה".

–"אז תתקן אותי". אני מציץ בכרטיס, אכן sir של ממש. העפתי מבט על התמונות המצורפות לכרטיסים הוורודים. הנשים אינן בגיל הניוס, אך הן אינן צריכות לחשוש להתייצב בפני הצלם.

את שלוש השנים הבאות מתכננת הלנה בת ה־?? לבלות בפיתוח האימפריה. בכוונתה לפתוח סניף במנצ'סטר וגם בפאריס, כהאג, בבריסל ובהמבורג. לעת עתה, כאשר היא בלונדון, היא מתגוררת ב"הילטון". בעלה איתמר נותר מאחור, בניו־ג'רסי, לשם מועבר כל המידע. 20,000 לקוחות, שכל אחד מהם שילם בממוצע 1500 דולרים (זה היה המחיר בארה"ב) – זה עסק של ממש. במשרד הלונדוני יש ארבע מראיינות, כולן בחליפות ירוקות.

–"מה הכשרתן?"

–"יש לי בית ספר".

–"בית ספר?"

–"זהו קורס הנמשך כשלושה שבועות. יש לי קונספציה. קח, תיקרא את העלון" (המעוניינים מוזמנים לקרוא את המודעות בעיתון).

"זה יהיה מועדון בינלאומי לדור הסילון, לחברה הגבוהה, לאנשים שרוצים לא פחות מהטוב ביותר. אני מתעסקת עם אנשים שיש להם כסף, הם יטוסו לפגישות". וגם בשורה לישראל: "אני מוכנה לעזור לממשלה. אני לא רוצה לעשות ביזנס בארץ, צריך שיהיו יועצי לנשואין, שייעצו לפני החתונה, כדי שלא יהיו אחר כך גירושין". ובהזדמנות אחרת: "אתה יודע כמה עולה להתגרש? – פחות מהאלפיים שמשלמים לי". היהודים העולים לארץ מתקבלים חינם – "אני יכולה להביא יותר עולים מהסוכנות".

הלנה מבטיחה שגם היא תשוב לארץ, אבל עד אז, כנראה, הדרך ארוכה. בתשעים הדקות ששהיתי במשרדה באו ארבעה לקוחות חדשים. ■

מטמורפוזה

אירית רותם

ובסוף הספר הגר מתה

אהבה, קנאה, מוות, טירוף וגם סקס, בספר חדש, "הגר", שכתבה גבריאלה (גבי) פוגל. "על רקע תל־אביב המיוסרת של שנות השבעים מתואר סיפור אהבתם, השתנותם וצמיחתם של שלוש נשים ושלושה גברים, והתשובה והדרך בה בוחר כל אחד מהם בחיפושיו הבלתי־נלאים אחר האהבה והאמת", כך כתוב על כריכת הספר שאיננו בדיוק אוטוביוגרפיה אישית, אבל יש בו הרבה מהחוויות האישיות שצברה המחברת.

גבי פוגל, בת 32, ילדה תל־אביבית מבית טוב, סיפור חיים עם פוטנציאל לבסט־סלר. בת יחידה להורים ניצולי שואה, זוג אהוד ומקובל בחברה, אנשים שיוריים לחיות ולבלות. האב עובד חברת תעופה, המשפחה נסעה הרבה לחו"ל, היא ראתה עולם, ספגה חוויות קוסמופוליטיות מגיל צעיר. משבר שעברה, מוליד בתוכה הרבה שאלות ותהיות של חיפושי דרך ומציאת משמעות לחיים. הדרך הזאת, אחרי גיגולים רבים, מוליכה לירושלים, לרב יהודה אשכנזי, לחזרה בתשובה.

עבר חילוני סוער של חתיכה תל־אביבית, אהבות, מסיבות, בילויים. הווה דתי, שקט, רגוע. גרה בתל־אביב, בדירה צנועה ומטופחת. רהיטי קש, שטיח ירוק, תמונות, עציץ, פטיפון, תקליטים, טלוויזיה וספרים. ספרי קודש ודת לצד ספרי חול. חמש מקראות גדולות וישעיהו לייבוביץ, הרמב"ם ורות סירקיס, הרב קוק וספר על ואן גוך, סול בלו וחמישה חומשי תורה, ספרות יפה באנגלית ובעברית – ועל המדף קופת הרב מאיר בעל הנס.

גבי פוגל. "כל שלוש הגיבורות הן אני".

גבי פוגל, אשה נאה ומטופחת, מצליחה לתמרן בין שני העולמות. שומרת על קשרים טובים וקרובים עם חברי העבר החילוניים. שומרת מצוות, מתפללת, צמה ביום כיפור ובתשעה באב, בשבתות משתדלת ללכת לבית־כנסת. אוהבת סרטים, קונצרטים, באלטים וספרים. עובדת לפרנסתה כמורה לאנגלית בבית־ספר תיכון ברמת־גן, מנחה חוגים ומפגשים ביהדות, משלימה לימודים באוניברסיטת בר־אילן לקראת דוקטורט בתנ"ך.

את הספר "הגר" הקדישה "להורי שאוהבת; וישראל, שכמו ארצנו, כלבי ספון". ישראל הספון כלבה – אהבת נעורים גדולה, נהרג במלחמת יום הכיפורים. היא היתה אז בת 19, "זה מאד השפיע עלי והרגשתי צורך אחרי הצבא לצאת מהארץ, להתאוורר". נסעה למונטריאול שבקנדה, יש לה שם משפחה. גמרה תואר ראשון, תוך שנה וחצי, בספרות אנגלית ותולדות האמנות. חזרה לארץ. למדה באוניברסיטת תל־אביב, סיימה תואר שני בספרות אנגלית. עוד בקנדה התחילה לכתוב "מין יומן אישי של תחושות ורגשות, דברים שעברתי".

לפני חמש שנים עלתה לירושלים, למדה אצל הרב אשכנזי, חזרה בתשובה. תהליך איטי. "להורים החילוניים שלה היה קשה בהתחלה עם השינוי הזה שחל בבתם. "אולי פחדו שאהפוך לקיצונית, לא ידעו איך לאכול את זה. הקשר שלנו היום לעין ערוך טוב יותר, עמוק ואמיתי מאשר בזמנים בהם הייתי קרובה פחות לתורה. הגענו לאיזושהי פשרה. הם מכבדים אותי ובבית יש מספר סירים וכלים שמיועדים לי".

לפני שלוש שנים, בירושלים, הכירה בעל־תשובה קנדי, התחתנה ונסעה איתו לטורונטו. למדה תסריטאות וקולנוע, אחרי פחות משנה התגרשה וחזרה לארץ. הפסיקה לשמור שבת, חזרה להיות חילונית לתקופה קצרה, ושוב חזרה בתשובה. נראה שגבי פוגל אשר החיפושים והשאלות הובילו אותה גם לבדוק כל מיני דברים, כמו למשל, פאראפסיכולוגיה, נצרות ויוגה, מצאה את השלווה היחסית במסגרת היהדות.

את הרומן "הגר" כתבה כבר לפני שבע שנים, קצת לפני הסוף הפסיקה. "בסוף הספר הגיבורה, הגר, מתה. לא יכולתי להרוג אותה, לא הייתי מסוגלת". רק לאחרונה היא הצליחה לעשות את זה – "להרוג" את הגר בתאונת דרכים – והספר יצא לאור בהוצאת "תמוז". הספר הזה, היא אומרת, אינו אוטוביוגראפיה, "אבל כל שלוש הגיבורות הן במידה מסוימת אני. הדמויות מייצגות אפשרויות שונות בחיפוש אחר האמת, צירופים שבין אהבה, אמת ומוות". גיבורת הספר, הגר, גדלה בבית חרדי בבני־ברק ונישאה לאיטלקי־קתולי. גבי פוגל שגדלה בבית חילוני בתל־אביב תנשא אולי לגבר דתי. סביר להניח שיהיה זה חוזר בתשובה כמוה, סביר להניח שזה יקרה בשידוך. ■

כמילי

חלפים לתנורים

שרות לכל תנורי הבישול והאפיה בגז ובחשמל ולמוצרי חשמל ביתיים

כתובת: רחוב ירושלים 57, בני־ברק 51447

מזכירה אלקטרונית 24 שעות בטל. 03-786838

מילי שירות לתנורים

למה לרכוש תנור חדש כשאפשר לתקן ולשפץ את הישן? תנור משופץ יכול לפעול שנים רבות ולספק את כל צרכי הבית, כמו חדש!

"מילי" מתמחים בשיפוץ ותיקון כל סוגי התנורים – גז, חשמל, בישול ואפיה של כל החברות. ל"מילי" גם חלפים מקוריים לכל התנורים הקיימים.

מלבד תיקון התנורים בבתי הלקוחות, מתקינים "מילי" נקודות גז בכל מקום בדירה, נותנים שרותים למסעדות ולשגרירויות בעלות תנורים מתוצרת חוץ.

ל"מילי" נסיון ומוניטין של שש־עשרה שנים בתחום. השרות מהיר ואדיב, והדגש על טיב אמינות ואחריות על כל תיקון.

☆ ★ שרות תיקונים לכל סוגי
☆ תנורי בישול ואפיה
☆ בגז וחשמל
☆ ★ שיפוץ ★ החלפה ★ מכירה
☆ התקנת נקודות גז
☆ ★ מזכירה אלקטרונית
☆ 24 שעות
☆ ★ שרות מיוחד גם בערב.

אה א גה, אוניברסל, אמישראגז, בר אפולו, בלדס, בוש, ווֹפּז, חן, מאוטר, סופרגז, פאר, פולדיס, פגז, פאר, פולדיס, פגז, קריסטל, רויאל־גז, רם אלקטרוניק, רנר, רוקו, שביט, חלם

AEG, MARTIN, ARTHUR, BBC, BOSCH, CALORIC, CANNON, GAZFIRE, KING, MAGIC CHEF, MIELE, NEF, NEW WORLD, ROSIERES, SAUTER, SCHAULTES, SIEMENS, ZANUSSI, ZOPPAS

מילי שרות תיקונים לתנורי בישול ואפיה

בני־ברק, רחוב ירושלים 57 – 03-786838

סדנה לעיטור וציור אמנותי על עץ

מתאים לאביזרי נוי שימושיים: ארונות מטבח, רהיטי עץ ישנים וחדשים וכיו"ב.

טלפון 03-729372

לפנויים ופנויות!

דרך אמינה מכובדת ומרעית להכיר בני זוג רציניים לנישואין

פנה/י לאלי שלוש, שדכן משפחתי, פרטי ובעל קשרים ומאגר פנויים/ות. רציניים!!

בבית גם בשבת – 03-991949, 03-990507

דוקטי 87 350 650 סמ"ק

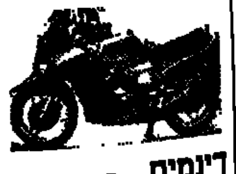

האופנוע הטוב ביותר בעולם!!

במחיר הכרות שלא יחזור!!

– אפשרות בתשלומים –

דינמית – פינסקר 11, תל־אביב, טל' 280004, 280429.

(פתוח גם במוצ"ש)

הווי

יורם וולמן

בן הארץ, בן נון

צאצאו הרחוק מאוד של כובש הארץ האגדי יהושע בן נון נסע באוטובוס תל אביבי בבוקר אפור של חורף מהסס. קו 12 מגיע תמיד דחוס בנוסעים לתחנה שלי. גם אני נדחקתי ועליתי לאוטובוס הזה. לא נותר מקום ישיבה פנוי, רק בעמידה. הרדיו השמיע את ספיחי חדשות הבוקר, והנהג הושיט ידו למקלט מעל לראשו לחפש תחנה אחרת.

פיניתי לעצמי מקום עמידה, וכל תזוזה של כתפי פגעה בשכנים לידי. התקשיתי לוותר על ההנאה להתבונן בפניהם של האנשים, אך יותר מזה הייתי מרותק למשמע קולות. קול נמוך או סמכותי אינו תמיד בוקע מתוך פנים רציניות, למשל. יש בהקשבה לקולות קסם רב. כיצד נראו הרטוריקנים סוחפי הקהל הגדולים מן העבר? תמיד עולה אצלי זכרון ילדות: כיצד נראים קרייני הרדיו? מה הקשר בין קולם לאישיותם?

וכך, בהמולת הבוקר באוטובוס, כשאני מרותק למקום עומדי ויכול, לכל היותר, להניע מעט את ראשי, שמעתי קול צברי. בשבילי אין זה דבר של מה בכך. המשפט שהקול בקע מספסל סמוך עליו ישב גבר כבן חמישים. שערו היה כמעט כולו לבן, מסורק ומפוסק כדבעי ושפם לבן עוטר את שפתו העליונה. הוא רכן מעט קדימה כדי שייטיב לשוחח עם פלוני שישב מולו.

היה לו מבטא צברי כזה שהעיד על שורשיות. הוא לבש חולצה נטולת עניבה ותיק ג'יימס בונד שחור היה מונח על ברכיו. מקטרת כבויה קצרת קנה היתה תקועה בפיו. נראה היה כאיש עסקים בלתי יומרני.

הרמתי מעט את ראשי ונעצתי מבטי בנקודה ריקה בחלל. הקשבתי. האותיות הגרוניות שלו לא נהגו בחיתוך מזרחי בולט, והמלים והמשפטים היו ישירים, קצרים, בטוחים במעט הרמת קול. האם לכך נתכוון יונתן רטוש כשכתב על והטיל למען נס? הארץ והמרחב, הילידים, הכנענים? רק מאוחר יותר הבינותי שהם מדברים על חוליה של החברה הישראלית, שיחה שטחית, כמובן: על הכלכלה, על מצוקת החינוך הגבוה, על הירידה מן הארץ.

מכונית פרטית שחצתה את הצומת באיטיות רבה מדי אילצה את נהג האוטובוס לעצור בבת אחת. העומדים במעבר הפנימי מעדו מעט. למשך שניה אבדתי את שיווי משקלי ואת נקודת האחיזה הנוחה שלי. תחנה אחת מאוחרי ורת התפנו, הפלא ופלא, כמה מקומות ישיבה. הצבר שלי, צאצאו של יהושע בן נון, היה שם עדיין. מיהרתי לשבת מאחריו.

שותפו לשיחה אמר שהוא יורד בעוד שלוש תחנות. זו הסיבה שרצה לדעת אם הצבר כסוף השער היה בכנס הנ"ל לדורותיו. כן, כמובן שהיה, ענה לו והוסיף שהיתה פגישה מאוד מרגשת עם בוגרי המסלול שלהם, אשר יחד עשו את ההכשרה והגיבוש בקיבוץ ד' בראשית שנות החמישים.

משום מה נתקע לי בראש קטע מביקורת מאוחרת על ספרו של משה שמיר „פרקי אליק". אליק נולד מן הים, קבע שמיר. גזע חדש, דור חדש, סנדלים, שמש לוהטת, ים כחול וחול. מה לנו גולה? מי לנו יהודי הגולה? אבל היום, בימי הירידה הגדולה מן הארץ, תודעת השואה המתחרשת, אלי ויזל, האמנם אליק נולד מן הים?

עוד שתי תחנות. כסוף השער עוד לא הספיק לסיים את תאור רשמיו מכנס הנח"ל, כאשר באה השאלה הבאה מפיו של השכן: ומה שלום יגאל, בנך? שמו יגאל, לא? גם הוא מבוגרי הנח"ל?

היתה שתיקה קלה. כסוף השער הפנה ראשו לעבר החלון והיסס מעט. כן, יגאל שמו. נסע קצת לחו"ל, אתה יודע, לנסות את מזלו כמו הרבה אחרים. השכן רכן קדימה ושאל בנמיכות קול: לוס אנג'לס, מה? כן, היתה התשובה. ניסינו למנוע זאת ממנו, אך הוא הבטיח שיחזור. הוא בוודאי יחזור בקרוב. גם סבא שלו מחכה לו. אני אופטימי.

השכן התרומם ומשך במצילה. הם נפרדו לשלום. העפתי מבט אחרון באביו של יגאל ומהרתי לרדת בדלת האחורית לפני שנטרקה. ■

ארטל פירסומים

למען...
אותם קשישים ומשפחות שהחליטו
„אל תשליכנו לעת זקנה"

מאת ש. כרמלי

אפרת היא בתו של קשיש הסובל ממחלת **אלצהיימר** (דמנטיה), וסיפורה הוא סיפורם של משפחות לא מעטות למרבה הצער, אך מסתבר שגם לקשישים אלו יש אפשרות לחיות עם מחלתם, ולמרות הקשיים הפיזיים והנפשיים יש מי שיכול לעזור להם בהתמודדות עם מצבם.

מספרת אפרת: „אבי סובל מזה כשנה מהתדרדרות תיפקודית המאופיינית בשיכחה, קשיי חשיבה, בלבול וקשיי התמצאות עם תקופות של צלילות דעת מירבית, הכרה והתמצאות לסירוגין. הרופא הגדיר את מצבו כחולה **אלצהיימר** (דמנטיה). התלבטתי מאוד בנושא קביעת עתידו של אבי, האם להשאירו בביתו או אולי להפנותו למוסד? בביקורי במוסדות הבנתי את ההשלכות לצעד כזה. הויתור על עצמאות ופרטיות, חסתגלות (או אולי אי הסתגלות) לסדר חיים „קולקטיבי", ניתוק מחברים ומשפחה, וסיכוי רב להחמרה במצבו. בסופו של דבר מצאתי את הפתרון הטוב ביותר לאבא ולמשפחה.

פניתי ל„**למען**" לשם ברור והתייעצות (וזאת בהמלצת קרובים), התקבלתי באדיבות רבה ע"י צוות מקצועי המורכב מעובד סוציאלי ופסיכולוגים. הצוות ואני גיבשנו תוכנית מסגרת המשלבת בתוכה השגחה, סיעוד וקשר בין־אישי המותאם לאבא. מזה 4 חודשים יש לאבא מטפל הדואג לשמירת השיגרה, ומפעיל את אבא בתעסוקות אפשריות בבית.

על מנת, ללמוד ולהבין טוב יותר את מחלתו של אבי ואת דרכי ההתמודדות שלנו, כמשפחה, הצטרפתי לקבוצת הדרכה ויעוץ במסגרת „**למען**". הקבוצה נפגשת פעמיים בחודש בשעות הערב".

מסתבר, כי ניתן לפתור את בעייתם של הקשישים ושל קשישים הסובלים ממחלות שונות, וסוד ההצלחה תלוי בשילוב הנכון ובהתאמה המלאה בין כל הגורמים השותפים: הקשיש, המשפחה והמוסד המטפל.

ב„למען" מודעים לחשיבות הגורמים שהזכרנו, והצלחה בטיפול באביה של אפרת ובעוד עשרות מקרים דומים ש„למען" מטפל היא ההוכחה הטובה ביותר.

הכתובת של „למען", רחוב ביאליק 54 (כניסה ג') רמת גן. והטלפונים: 03-736671, 03-725194, 03-357710, 052-86376.

למען • LEMA'AN

★ לקשישים חולים ונכים בבתיהם
ללווי, השגחה, טיפול אישי ותחזוקת בית. מטפלים/ות, אחים/ות מטפלים מנוסים לדמנטיה ואלצהיימר

★ למשפחות ייעוץ והדרכה ע"י אנשי מקצוע – בקבוצות ולפרטים

משרד ראשי:
רח' ביאליק 54 רמת־גן, כניסה ג',
טל: 03-736671, 03-725194

למען: 03-357710 052-86376

מיוחדת ויפה!
עם שמלת כלה בעיצובה של
מיס בטי
להשכרה ומכירה
דיזנגוף 101
תל-אביב
פסג' הוד,
קומה ב'
טיפול
יופי
מושלם
Miss Beti
שמלות ערב לפי הזמנה.
20 שנה נסיון.

אוב,
לכאבי הגב שלך
פתרון והדרו
מלחים ובריאות
„ים-המלח"
באמבטיה שלך
בבית.
רק „ערד" המיוצר
במפעלי „ים המלח",
בלעדית עבור „ערד",
מביא לך את בריאות
„ים־המלח" בביתך.
להשיג: בבתי המרקחת וחנויות השירות העצמי.
איך ברידה – „ערד" בלבד!
לכאבי גב, ידיים ורגליים!

זוגות

שירות „מעריב"

בחנו את הידע המיני שלכם

זוגות נשואים נוטים לחשוב שהם יודעים כל מה שצריך לדעת בנושא המין, אך עובדה היא, שידע רב יותר מוסיף לתחושת האינטימיות ולהנאה. המומחים תמימי־דעים, כי זוגות המגיעים ליחסי־המין הקרובים והמספקים ביותר הם אלה המצויידים בידע הרב ביותר על איברי־המין שלהם. אך לעתים קרובות מדי, חששות, ביישנות וידע מוטעה על העובדות הבסיסיות של החיים, ניצבים בדרכו של הסיפוק המיני. „לייידיס הום ג'ורנאל", שנעזר במומחים שרווין קאופמן ושילה גיקמן, חיבר שאלון לבדיקת ההשכלה המינית שלכם – מיועד לשני בני הזוג. „סגנון" מביא חלק מן השאלות העשויות לעניין את קוראיו:

אורגזמה

* האורגאזמה הנשית היא:
(א) קליטוריאלית בלבד (בגירוי הדגדגן).
(ב) קליטוריאלית וגם ואגינאלית (בגירוי הפות).
(ג) תלוי באשה.

התשובה הנכונה היא (ב). לדברי קאופמן, „אורגאזמה היא אורגאזמה". שני הסוגים כרוכים באותו סוג של תגובות גופניות – התכווצות שרירי הפות ופורקן כלתי ניתן לשליטה בהגיע הגירוי לשיאו. יש נשים האומרות, שאורגאזמה המושגת באמצעות גירוי הדגדגן היא חזקה יותר. נשים אחרות מעדיפות את הרגשת המלאות של המשגל, גם אם האורגאזמה פחות אינטנסיבית.

דגדגן

* מקום הדגדגן הוא:
(א) מעל פתח הפות, ולכן הוא מקבל גירוי עקיף בזמן המשגל.
(ב) בקצה פתח הפות, ולכן הוא מקבל גירוי ישיר של הפין בזמן המשגל.
(ג) עמוק בתוך הפות.

התשובה הנכונה היא (א). הדגדגן הוא איבר קטן ורגיש, הבנוי מרקמה בעלת יכולת הזדקפות. ממש כמו הפין, הדגדגן גדל כתוצאה מגירוי. משום שהוא אינו נמצא ממש במסלול החדירה בעת התנוחה המיסיונרית (הגבר למעלה), גירוי ישיר יותר של הדגדגן, באופן ידני או בתנוחה המאפשרת יותר חיכוך, יניב אורגאזמות מהירות ומספקות יותר לאשה.

ריגושים

* לדברי החוקרים מאסטרס וג'ונסון, האור־גאזמה הנשית מורכבת מ־:
(א) גירוי ופורקן.
(ב) דרגות שונות של ריגוש.
(ג) ארבעה שלבים נפרדים.

התשובה הנכונה היא (ג). שלב הריגוש קורה כשהאשה מתחילה להתגרות, והדם מתמקד באזור האגן שלה. הפות מתלחלחת, ושפתי הפות, הדגדגן, הפטמות והשדיים מתנפחים קמעה. בשלב השני, הנקרא „שלב המישור", מתנפח השליש העליון של הפות, ועל־ידי כך הפתח נעשה צר יותר ולופת את הפין. הדגדגן, הרגיש ביותר בנקודה זאת, נסוג אל מתחת לכיפה זעירה. מתח השרירים גדל וקצב הדופק והנשימה מואצים. השלב האורגאזמי בא על־ידי גירוי ישיר או עקיף של הדגדגן. קצב הדופק והנשימה גוברים. נשים אחרות מדווחות על תחושת חמימות: אחרות אומרות שאצבעות רגליהן וידיהן מתכופפות פנימה. לאחר מכן באה שורת התכווצויות הדוהרות בצורה מהנה לאורך הגוף. זוהי האורגאזמה, שלעתים נדירות נמשכת יותר מעשר עד חמש־עשרה שניות. אחריה בא השלב הסופי. התכווצויות הרחם נפסקות, הדם נסוג מאזור האגן, איברי המין חוזרים למצב נינוח, וקצב הדופק והנשימה נעשה שוב סדיר.

נרתיק

* יובש בנרתיק הוא:
(א) שכיח יותר אצל נשים שאינן מקיימות יחסי מין סדירים.
(ב) עובדה שהנשים פשוט צריכות להשלים איתה אחרי גיל המעבר.
(ג) ניתן לטיפול בצורה הטובה ביותר על־ידי משיחת מעט וזלין.

התשובה הנכונה היא (א). ככל שיחסי המין סדירים יותר, כן מושגת התלחלחות טובה יותר של הפות. עם זאת, הפסקת הווסת גורמת ירידה ברמת האסטרוגן, ובכך מונעת את הסיכה הטבעית של הפות. אפשר להשיג משחות המכילות אסטרוגן כדי להקל על הבעיה, אך הוואזלין אינו מומלץ, משום שהוא אינו חומר סיכה טבעי. גם קשה להסירו, הואיל ואינו מתמוסס במים.

התאוששות

* לאחר המשגל, הגבר זקוק לתקופת התאוששות לפני שהוא יכול להגיע לאורגאזמה נוספת. זמן ההתאוששות הממוצע לגבר בן 35 הוא:
(א) עשר דקות.
(ב) שלושים דקות.
(ג) שעתיים.
(ד) תלוי.

התשובה הנכונה היא (ד). זמן ההתאוששות משתנה מגבר לגבר, ותלוי בגיל, בתכיפות האורגאזמה, במצב העייפות, בסוג הגירוי המיני ובחרדה לגבי סיכויי ההתאוששות המהירה. אצל בן 17 יכולה ההפסקה בין אורגאזמה לאורגאזמה להיות שניות ספורות בלבד, בעוד שאצל בן 24־35 היא יכולה להימשך חצי שעה. בסביבות גיל 50 נע זמן ההתאוששות בין שמונה שעות ליממה.

אוננות

* אשה נשואה שמאוננת:
(א) היא נורמאלית לחלוטין.
(ב) היא ניפמומאנית.
(ג) אינה יודעת שחיי המין שלה, ואולי אפילו חיי הנישואין, נמצאים בסכנה.

התשובה הנכונה היא (א). לדברי קאופמן, „האוננות אינה צריכה להתחרות עם המשגל". לפעמים רמת התשוקה של בני הזוג אינה זהה, ואוננות מדי פעם לפעם מתקנת את האיזון. יתר על כן, אוננות המבוצעת בחברת בן הזוג, היא דרך מצויינת ללמדו מה גורם לכם ליהנות. דבר נוסף – אוננות היא הבחירה המועדפת כאשר בן הזוג נמצא מחוץ לעיר, או חולה.

אימפוטנציה

* אינאונות (אימפוטנציה) נגרמת בגלל:
(א) בעיות רגשיות.
(ב) פחד.
(ג) עייפות.
(ד) סוכרת.
(ה) תרופות ארגעה.
(ו) כל התשובות נכונות.

התשובה הנכונה היא (ו). כל הגורמים האלה עלולים לגרום אינאונות. קאופמן מציין, כי רוב בעיות הזיקפה הן רגשיות, או נגרמות בגלל מתח, והבעיה המרכזית היא חשש מפני כשלון בביצוע. גורמים אחרים הם התנזרות ממושכת ממין, תשישות, דכאון, ציפיית־יתר, יחסים גרועים עם בן הזוג ובעיות בריאותיות. גם תרופות מסויימות, כמו סמי ארגעה ותרופות ללחץ דם עלולים לדכא את התשוקה המינית. תרופות וסמים המשפיעים על מערכת העצבים המרכזית עלולים אף הם לגרום אינאונות. סיבות גופניות הן מחלות של מערכת העצבים המרכזית, טרשת נפוצה ומחלות כרוניות. גם סוכרת היא סיבה שכיחה לאינאונות.

קצב

* הקצב הנורמאלי לקיום יחסי מין הוא:
(א) שלוש פעמים בלילה.
(ב) שלוש פעמים בשבוע.
(ג) שלוש פעמים בחודש.
(ד) שלוש פעמים בשנה.
(ה) כל התשובות נכונות.

התשובה הנכונה היא (ה). כל קצב שמתאים לכם הוא הנכון. הבעיות מתגלעות כאשר אין התאמה בין רצונם של בני הזוג.

רחם

* ניתוח כריתת רחם:
(א) אינו יכול להשפיע על החשק של האשה ועל תיפקודה המיני.
(ב) יכול בקלות להשפיע על החשק ועל התיפקוד המיני.

התשובה הנכונה היא (ב). ניתוח זה עלול לגרור תופעות־לוואי שונות, אם האשה לא הוכנה כראוי לשינויים הגופניים והנפשיים. ■

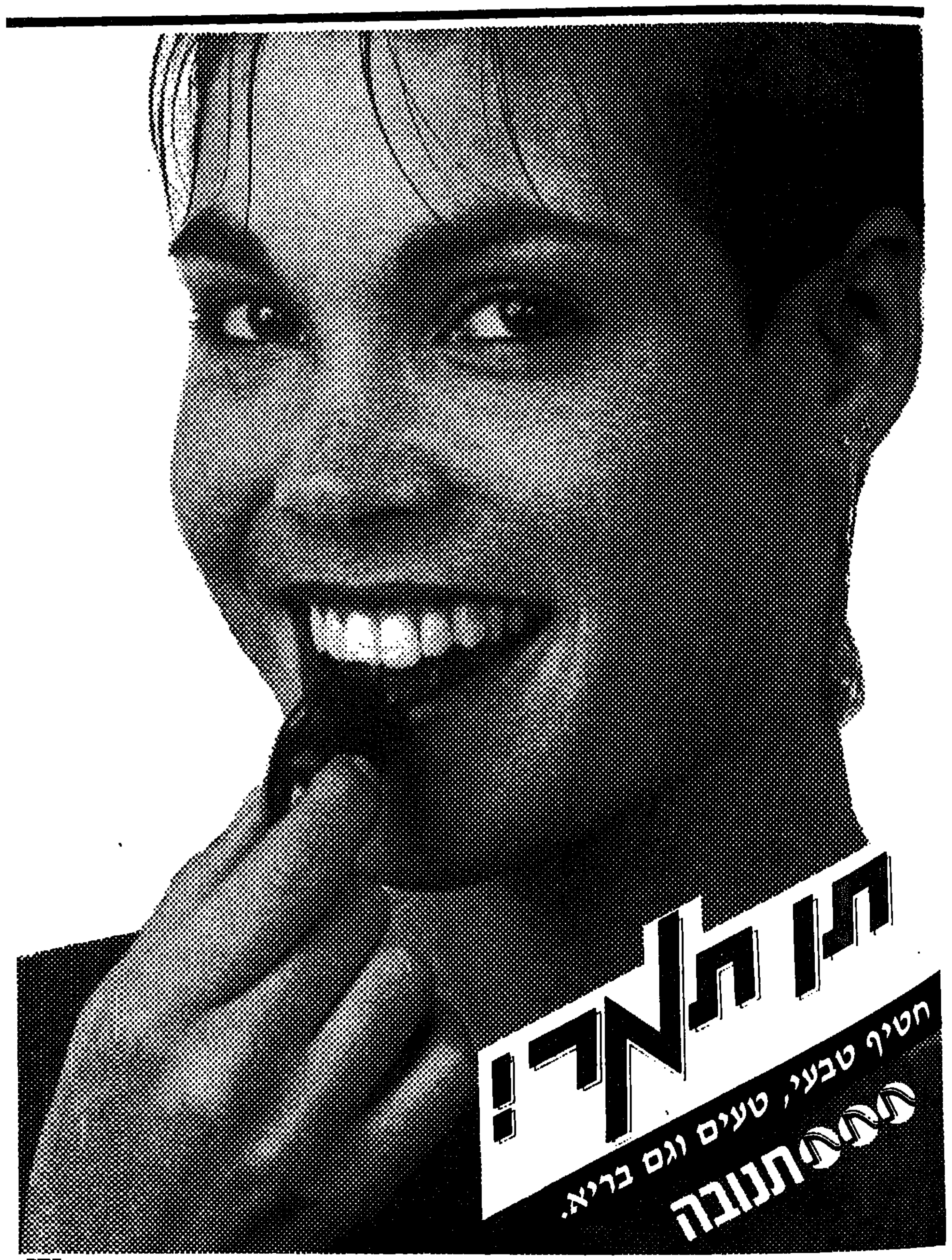

פנויים פנויות

רפי יעקובי
פסיכולוג

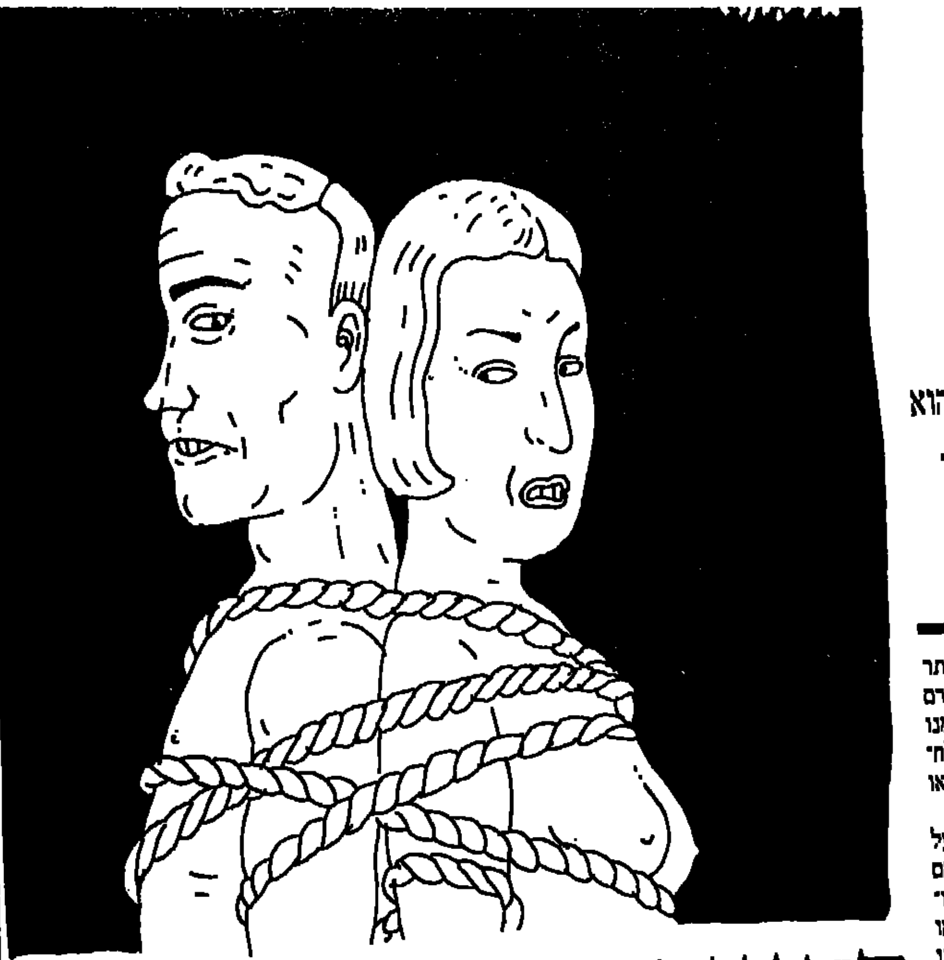

החיזור היה טוב יותר...

אין לנו בעיה להמשיך לחיות את חיינו הקשים. מה שקשה לנו יותר הוא לשאת שינויים והתפתחויות לטובה. הרוב מבצעים „תיקון" מהיר במצב העניינים ומחזירים במידה רבה את תנאי המצב הקודם.

ברגע שאנו חשים איזושהי מצוקה, כל מה שנותר לנו, הוא לפנות ולהצביע על מה שכביכול גורם לנו לחוש כך. לרוב זה דבר נגיש, המצוי מול חוטמנו ימים רבים, כאילו כדי לחסוך מעצמנו את הטורח לחפש סיבות. זה בפעם המי-יודע-כמה, הבעל המאחר. או האשה שלא קנתה מצרך כלשהו.

יש עצלים שלא רוצים לטרוח בכל פעם מחדש על וכל טרי ונזכרים מעת לעת באסון כלשהו, שארע להם פעם, והמתוייק בזכרונם במגרה קלה לגישה. בכל אופן, זה תמיד משהו לא טוב, משהו שחסר לנו, כסף או זמן. ואנו מאמינים בתום לב, שלוא רק ניזכה ויהיה לנו כל מה שאנו חשים שחסר לנו – אז ללא ספק, יהיה לנו טוב. ואולי אף למעלה מזה: נהיה למאושרים.

כל כך הרבה פעמים מרדש המוח בפסיעות החוזרות על עצמן, עד כי קשה לפצח את כוח ההרגל המתעתע הזה. אך אם תבדקו בקפדנות מיוחדת, יתברר לכם כי קשה לנו רק כשאנו נחשפים להזדמנות העולה בהרבה על מה שהורגלנו אליו.

אין לנו בעיה להמשיך ולחיות את חיינו הקשים, מחורבנים ככל שיהיו. אנו מתרגלים לכל דבר. מעטים יודעים, כי מה שקשה לנו באמת זה לשאת שינויים והתפתחויות לטובה. וכי עלינו ללמוד לשאת באורך רוח את נטל הלמידה, עד כי נצליח לעכל את נטל השינוי שנפל עלינו לטובה ולהתרגל אליו.

נעשה הכל מבלי משים, על מנת לעמעם את אורו המסנוור של השינוי, ואפילו נשתדל לחסל אותו.

אנו מאמינים בתום לב, כי העבודה מאוסה עלינו וכל עצמותינו מייחלות לחופש. אך מה נעשה בזמן הפנוי? כמובן, נלך למוסך, לבנק. מבעוד יום נמצא לנו עבודה. ומה היא עושה בשבת אחרי שבוע מפרך של עבודה מאומצת? נכון, עוד עבודה. אפשר היה לחשוב, שהיא ממתינה כל השבוע לרגע שתוכל ליהנות מחברת בעלה וילדיה.

מכרו לנו, את הסיפור, כי „אדם לעמל יולד", ורבים מאתנו אכן מאמינים, כי טעם החיים היא במילוי חובות העמל. וכך רבים מאתנו הפכו למומחים מאין כמותם, לטרוח כמו נמלים, ללא לאות. אבל, נראה אתכם נהנים מן החיים. מה זה בכלל?

מותר לבזבז כסף

אנחנו מאמינים בתום לב, כי מיד לאחר שנגמור לשלם את המשכנתא נעשה חיים ויהיה לנו טוב. עכשיו לא כל כך טוב. כי אין לנו כסף. כי יש לנו חובות. אחר כך אין לנו חובות ויש לנו כסף. וזוהי צרה צרורה. מהר מאוד אנו רוכשים דברים נחוצים, כאלו שקשה לרוכשם בבת אחת. יש תשלומים יש חובות. איזה יופי, עם חובות אנו יודעים לחיות. איזה מזל שהאשה מתעקשת להחליף כל כמה זמן את רהיטי הסלון. בלי חובות אנו שרויים במין מתיחות מעיקה. מה לעזאזל לעשות עם הכסף הפנוי? ואז אנו מפתחים תאוריות: גם לחסוך זה טוב וחשוב... נשאיר לנכדים שיהיה להם מה שלא היה לנו... שהכסף יילך לתשלום חובות, שילך לחסכונות, העיקר להיפטר ממנו מי צריך אותו?

לבזבז כסף, ליהנות מכסף, ולהשתמש בו, זו אמנות. אלא שמעטים מקדישים לצורך זה, אימון ראוי לשמו, על מנת לרכוש את המיומנות החשובה הזו.

להיות במצוקה כל אחד יכול. זו לא חוכמה. אנו באים מתרבות של מצוקה. מרבית המשברים בחיי זוג צצים בעיתוי שיש בו התרחשות לא שגורה עליהם. כשיש תוספת על הקיים ובמיוחד אם התוספת הזו נוחתת עליהם בבת אחת. היה להם טוב בפגישות הגנובות, כשהוא והיא נשואים כל אחת לחור לבני-זוג אחרים. הם התגרשו ונפטרו כל אחד מן הספחת הפרטית שלו. והנה הם על סף מימושו של חלום. יש להם זה את זה בשפע. ואז, שניהם, או אפילו אחד מהם, מתרוקנים מתחושותיהם הנלהבות. נוכחו לדעת כי עשו מקח טעות. שוקעים לביצה של אומללות.

הרוב מבצעים, מבלי דעת, „תיקון" מהיר במצב העניינים ומחזירים במידה רבה את תנאי המצב הקודם. הם טרודים בגידול הילדים. ובבעיות שצצות מבלי הרף עם בני הזוג הקודמים, הגרושים, בעיות שלעולם אינן מסתיימות. התיקון הזה מבטיח שישאר ביניהם אותו מינון של יחסים שהיה להם קודם לכן.

מין בתנאים קרביים

לאלו היה טוב בתקופת החיזור. היו להם התלקחויות מיניות עזות ומהירות במכונית, בין השדות, לעתים אף בתנאים „קרביים" של חול ויתושים. חודש-אחרי הם כבר גרים בדירה משותפת, היא שוכבת כבדה ולאה במיטה. חשה שהיא מאוד לא רוצה לשכב עימו עכשיו. הוא מאוד רוצה. והיא כופה על עצמה פעילות מינית. כמעט עושה לו טובה. שניהם מתגעגעים לימים „הסורבים" שהיה להם מעט. המעבר מן החפוז הלא נוח במכונית אל המיטה המרווחת ושפע של זמן פנוי קטע להם, לכל הפחות, לפי שעה, את המין.

אחרים יגעו וטרחו ובנו בית גדול לתפארת, אך לא נכנסו כמשפחה לדור בו. משהו אירע להם. הם התגרשו. והבית הגדול והמפואר, ארמון ממש, נמכר. ובכסף? כן, ניחשתם, קנו לבני המשפחה מספר דירות קטנות רגילות, כמקודם. זה מקרה לא שכיח. כמובן, לרוב תוך כדי קשיים, מחלות, מריבות, בכל זאת נוצרת הסתגלות לחדש. מתרגלים להזדמנות שנוספה לחייהם. בכל מקרה יש בכך המון בזבוז של משאבים, כי לרוב זה לא מובחן ולא מזוהה. מוחנו נע במסלול המורגל עליו - שאם אנו חשים רע, משמע שמתרחש משהו רע. מאחר שכל מצב מורכב מהרבה פריטים, וביניהם כמה אחרים שליליים, אנו בונים את הגירסאות על פי אותם מרכיבים. אנו הודפים את ההזדמנות שצצה ונקרית על דרכנו. לעתים יוצאים לפגוש אותה ואחר כך הורסים. אף פילו אם אנו לא מצליחים להרוס, יש בזבוז עצום בהשקעה להשגת דבר מה. אילו רק חשדנו שכדאי להערך כהלכה לקראת הדבר החדש, ההשקעה שלנו היתה סבירה ונושאת פרי בהתאם.

מכל מקום, אנו לא רגילים לזהות קושי עם תוספת הנחשבת בעינינו לחיובית. ואנו מקלקלים לעצמנו מבלי משים. אנו עלולים לפסול בית, בגלל ברז מטפטף בו. או בגלל הטירדה הקשורה במעבר מדירה לדירה. זו אכן טירחה. אך לעתים כדאי לטרוח באופן מיידי לזמן מה, ובמקרה כזה, קצר, בין שעות אחרות לימים אחרים, לעונת פירות המתקיימים זמן רב.

וכשנוצרת חסימה בין בין בני הזוג במיטה, הוא עלול להיות משוכנע, כי זה בגלל שאשתו העלתה על עצמה כמה קילוגרמים. אלא שלאמיתו של דבר שקלה הרבה יותר בעבר, ואז הדבר לא הפריע לו. להיפך, הוא חשק בה. ועתה, כשהם מרבים להיות יחד, הוא סבור כי הבעיה היא משקלה. זה לא כך. הבעיה היא בעצם נוכחותה הנוספת והמסיבית. אך הוא לא מזהה את העניין: הוא משוכנע שהוא רוצה ויכול לחיות עימה – אם רק תסלק את משמניה, ואז הכל יהיה כשורה. וזה תעתוע ותו לא. הכל יהיה כשורה רק אם היא תנפנף אותו מעל פניה ותחזיר את יחסיהם למימדים של פגישות קצרות ונדירות. ואז היא יכולה להראות גם פילה נפילה.

ושוב, מאחר שהסיבה האמיתית לקושי איננה מזוהה על ידי שניהם, כלומר: הם אינם חושדים בכלל שתוספת „היש" שנחתה עליהם חושפת אותם ליותר ממה שהם יכולים – או הם מבצעים הריסה מגושמת. לא רק שלא משקיעים בכלי הידידות שלהם, על מנת שיהיה להם קל ונעים ביחד, אלא שהם עוד מחסלים את מה שהם כן יכולים, ומשאירים אחריהם אדמה חרוכה. ■

אילנה שדה
צילום: דפנה קצור

„הייתי קרייריסטית אדירה"...

שחקו הפרסומאים לפנינו", זו הכותרת שמדביקה ורדה רודה למערכת היחסים בין משרדי הפרסום ללקוחותיהם המפרסמים, והיא טובה בכותרות. עד לפני זמן מה היתה נַסחת (קופירייטר) מקצועית: „חוצפה ישראלית", „פינוק", „בריאות לאכול טבעולי", „טעם של מחלבה קטנה" ו„מה שאני רואה באירופה אני קונה בפולגת" – זהו אפס קצהו של יבול פרסומות וג'ינגלים, שלכיתוב שלהם היא אחראית.

תשע שנים בעולם אפוף הילה של זוהר, משאת נפש לרבים. אך „בשנים האחרונות הוא על גבול גועל הנ־פש" לטעמה של ורדה רודה: „פשוט אין לך הרגשה שמכבדים אותך ואת עבודתך. במכרזים, למשל, מזמין

„כשהמצאתי שם למוצר חדש ואחר־כך ראיתי אותו בסלים בסופרמרקט – הרגשתי שאני מצליחה להפעיל בני־אדם, להניע אותם. לעשות משהו שכסף הוא אחד מהם.

המפרסם תשעה משרדי פרסום להתמודד על תקציב שהוא מיעד למסע פרסום. לאחר שעובדיהם משקיעים את המיץ במחקרי־שוק, סקרים וסקיצות להצעה – מו־כה אותה הלקוח ברבע שעה מנומסת וממשיך הלאה שווה־נפש. מה אכפת לו? במדינות אחרות מקובל לפ־חות לשלם למשתתפים דמי מכרז וכאן אין המפרסם משקיע ולוא פרוטה אחת. גם הזכייה במכרז' איננה מבטיחה את הפרסומאי מתחושת החרב המהתפכת על ראשו". מסרים שמשמעותם „התנהג יפה, אחרת אלך למשרד אחר" הידרבו לנסר בישיבות הרבות במהלכן השתתפה רודה.

מראשית שנות ה־70, כשהחליטה ללמוד פרסום בארצות־הברית הורמו הגבות, כאילו התכוונה להיות אסטרונאוטית. ההורים, שציפו כי תהיה עורכת־דין, התאכזבו מרה, אך לא לאורך זמן. שמונה שנים עבדה ב„קבוצת אריאלי לתקשורת" והגיעה לפיסגה. כשהת־חבטה אם לקבל על עצמה את ניהול המחלקה הקריא־טיבית ידעה כי שעות העבודה יגלשו אל תוך הלילה, בעל ארכיטקט טרוד בעיסוקיו, שני ילדים קטנים ובכל זאת היתה התשובה חד־משמעית, אפילו קריאטיבית: מה שיותר גבוה ומה שיותר חזר.

ילד שלישי

„הייתי קרייריסטית אדירה ויחסתי חשיבות עצומה למעמדי במשרד", מעידה ורדה על עצמה ומפרטת ממה נהנתה בתמורה לעבודה הקשה ולאחריות שרבצה על כתפיה: חברות בהנהלה, שכר גבוה מאוד + רווחים ומכונית. אבל רודה, אדמונית, נאה ומטופחת רצתה להגיע עוד יותר. אתנחתא קלה ללידת הילד השלישי ומיד היא מגביהה את הקף, הפעם מנקודת מבטו של הלקוח: „בעל הכוח בעיניו הוא מי שמחזיק בכסף וזה איננו מנהל המחלקה הקריאטיבית". מחיר הכוח אליו התאוותה נכרך בוויתור מוחלט על יצירתיות 'והתמס־רות לניהול־נטו, שפירושו התפלשות במקח וממכר. כדי להבין שטעתה די היה לה בשלושה שבועות בתפ־קיר הבכיר: סמנכ"ל לענייני לקוחות בפרסום „בינג ליניאל". „כמנהלת לא עמדתי בקריטריונים שהצבתי לעצמי, נוכחתי לדעת כי התחרות בין משרדי הפרסום קשה ומלוכלכת ותמיד ימצא משרד מתחרה שיפתה את הלקוח שלי תמורת מחיר יותר נוח ועבודה, כיכ־כול, טובה יותר. לכאורה צריכה התחרות לגרות יציר־תיות, אבל את ההחלטות מקבלים מפרסמים, שהמעוף איננו בראש דאגותיהם. במקום פרסום נועז ומרגש – יעדיפו משרדים שיציעו פרסום טריוויאלי שבעיניהם יראה בטוח ומכירתי: להכריז על מוצר שהוא זול, למ־של, או לטפח תרמית תוך שימוש חוזר ונשנה בבלונ־דית יפה שצפורניה עשויות והסוודר זרוק ברישול על צווארה".

לדסון את עצמה

משתדלת להימנע מביקורת – נוקטת ורדה רודה נימה עניינית. בהתחשב בכיס ממנו נשלפים עשרות ומאות אלפי דולרים למימון מבצעי הפרסום, לגיטימי בעיניה שהלקוח ירצה למכור מבלי להסתכן. אבל לה אבדו הכיף והתענוג בעבודה. אבדה לה גם תחושה נעימה של כוח אדיר: „כשהמצאתי שם למוצר חדש ואחר ראיתי אותו בסלים בסופרמרקט הרגשתי, שאני מצליחה להפעיל בני אדם. להניע אותם לעושת משהו

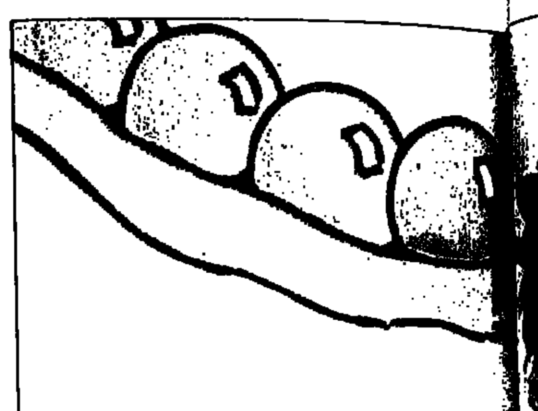

ורדה רודה, סופר פרסומאית, מי שהפרסומות והג'ינגלים שלה הביאו אותה עד לצמרת עולם הפרסום – פרשה ופתחה חנות לבגדי הריון. „סופר־אמא", אלא מה. אצלה הכל „סופר", הכי־הכי. „למה עשיתי זאת, למרות שהצלחתי? מלחמת הפרסום אינה בשבילי. ושם זו מלחמה. לפעמים, לא נקיה".

תוך התגברות על מחסומים שכסף הוא אחד מהם. לכן ההחלטה לפרוש היתה קשה ואמיצה".

מומחים לארגון וניהול יעידו, כי אנ־שים יצירתיים לוקים בתחושת מחנק ותסכול במסגרת הניהולית של משרדי פרסום, וזו ממריצה רבים מביניהם לעזוב ולפתוח משרד משלהם. אבל לא רודה. היא מפוכחת מדי מכדי להתפתות אחר נהיית־לב תמימה ולהאמין כי „אני אע־שה את זה אחרת". דווקא משהעפילה לעמדה הגבוהה ביותר אליה יכלה להי־גיע, הבינה כי מלחמת הפרסום אינה בשבילה.

„איך יכולת?"

היום, כשהיא רוכנת על ברכיה, מסמ־נת בסיכות מכפלת שמלה של לקוחה, אומרת אמא שלה: „איך יכולת, איך יכו־לת?" חברה טובה מסרבת לבקרה ב„סופר־אמא": „אני לא מסוגלת לראות אותך שם". „סופר־אמא" הוא כלבו לאי־שה בהריון ברמת גן, בשותפות עם אנזי נתן, אף היא בוגרת „אריאלי". אבל ור־דה רודה צופה קדימה ובגדול. חנות שניה תיפתח בקרוב ברעננה ובתוכנית – שלוש נוספות: „בעוד חצי שנה כבר לא אזיז כפתורים ובעוד שלוש שנים אשמח להציג את עצמי כמנכ"ל של רשת 'סופר־אמא'". היא מבטיחה בארשת פנים רכה שאיננה מסגירה כהוא־זה מנ־חישות הברזל שמאחוריה: „תמיד רציתי להתחרות ולהצליח כמו גבר, ועד היום גם התמודדתי וגם הצלחתי ביתר קלות מהם". ללא יוהרה, ללא פרובוקציה, ככה פשוט, בנינוחות עניינית. בחלל בית הקי־פה מוזמר „את נראית מקט" – זה שלי – היא מציינת כלאחר יד, אבל בעיניה נדלקים ניצוצות. רגילה להרוויח הרבה כסף, מתפתה הקופירייטר לשעבר לשר־בט מפעם לפעם פרסומת קטנה ומקבלת תמורתה סכום השווה לחצי שנת עבודה בחנות. אז איך אפשר שלא?

„קרו לי דברים טובים", היא אומרת. היא עושה קופירייטינג למצב כלכלי טוב ובעל תומך, ואלה מאפשרים לה ללכת בכל הכוח על החדרת המוצר שלה וקידומו בשוק. המוטו: „תשעה חודשים של פינוק". לצורך העניין היא מגייסת אסטרטגיות וטקטיקות של שיווק ופר־סום: מאתרת גישה, עורכת בדיקות שוק, עושה יחסי ציבור, ומכוונת תמהיל מוצ־רים לקהל מטרה: נשים דתיות. „שילוב אלגנטיות, כסף וילודה גבוהה." קהל יעד אחר: השוק הערבי. גם אליו היא תגיע.

ומה קורה עם פרסום?

„כשאעמוד בראש רשת חנויות ואח־זיק בתקציב פרסום של חמישה מיליון דולר, אז אני אעשה מכרז". ■

„תמיד רציתי להתחרות ולהצליח כמו גבר. עד היום גם הצלחתי ביתר קלות".

למעלה: ורדה רודה ואנזי נתן שותפות.

מימין: ורדה רודה. מה שהיא רואה באירופה היא מוכרת ברמת־גן.

פטנט

שחלבים על הגג

חבורה של קצינים במיל., החליטו ללכת נגד הזרם, ובניגוד לחבריהם לנשק העוסקים באור היום ובמחשך בסחר אמל"ח, החליטו על "כיתתו חרבותם למזמרות" ברצינות. החבר'ה הללו מייצרים ומשווקים חממות אישיות להרכבה עצמית פשוטה, (מכמה שעות ועד לסוף שבוע – תלוי כמה זכוכיות תשבור בהרכבה...) חממה שניתן להתקינה בחצר הבית הפרטי או על דירת הפנטהאוז. למי שאוהב לגדל שחלבים, או כל פרחי נוי וצמחים רגישים אשר החורף הישראלי עלול להזיק לפריחתם, אם אתם אוהבים את העציצים שלכם ומוכנים לעשות עוד משהו למענם לבד ממים: מציעים לכם אנשי חברת אגרידע חממה אישית המאפשרת להגן על הצמחים וליצור עבורם תנאי סביבה מיטביים – אור, חום ולחות.

יעקב דאובה מחברת אגרידע מספר, כי בין הלקוחות שהגיעו אליהם לאחרונה אפשר למצוא זוג פנסיונרים שחיפשו תחביב חדש, טבעונים המעוניינים לגדל את מזונם בעצמם, אנשים מדירות גג בירושלים שהחורף עשה שמות בצמחיית ביתם. אנשים הרוצים התעסקות בשעות הפנאי שמניבה פירות ותגובה בזמן אמיתי.

בחורף, כאשר מחירי העגבניות מתחילים להרקיע אפשר גם להשתמש בחממה האישית לגיוון הסלט ולחסכון אישי. ■

אבי דר

שרות גאמא

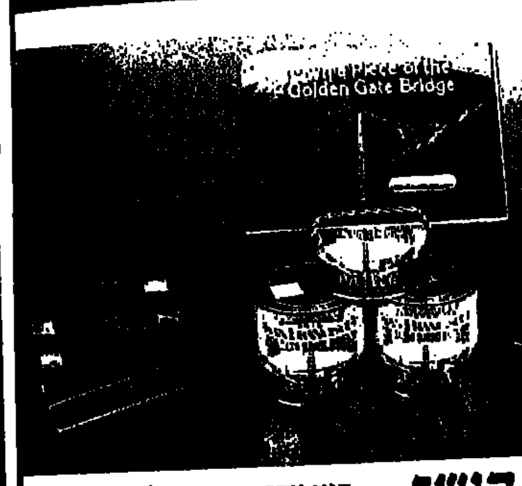

מזכרת מן הגשר

חנות מתנות בסאן פרנציסקו מציעה לאספנים "מזכרות" מן ה"גולדן גייט" המפורסם של העיר. החלקיקים המוצעים למכירה נלקחו מן הגשר, כאשר הוא עבר שיפוצים לקראת חגיגות ה־50 להקמתו, שייערכו בחודש מאי השנה. המחיר – מ־2 דולאר ועד 69 דולאר לחתיכה. אומרים שזה הפך ללהיט. ■

ליה קרן

מושלם.
הבית שלך עם הרהיטים שלנו

רהיטי
טומי את הרשקוביץ
מפעל וחנות המפעל: רח' בר כוכבא 8, בני ברק, טל: 03-786756

לאילת
*הטיסה הזולה ביותר
109
ש"ח בלבד. הלוך ושוב.

טיסות יום יומיות	109 ש"ח		139 ש"ח	
	תמראה משדה דב	נחיתה באילת	תמראה משדה דב	נחיתה באילת
	14:00	14:55	08:00	08:55
			11:00	11:55
			17:00	17:55

כל הטיסות יוצאות וחוזרות לת"א (שדה דב)
חופשה במחיר מציאה
החל מ 179 ש"ח
טיסה + מלון + רכב + תלושי הנחה
למסעדות, שייט באכטה ומועדון לילה
(הרכב לא כולל ביטוח, קילומטרז' חלק, מספר המכוניות מוגבל)
מבצעים מיוחדים ותוכניות נופש מוזלות
לרוב בתי המלון באילת
פרטים והזמנות: ת"א – בן יהודה 228, טל. 03-452735, 03-442297
ירושלים – יפו 210, טל: 02-383554, 02-380668
נתניה – טל. 053-43969 רחובות – 453517, 08-451155
ואצל סוכן הנסיעות שלך.
*כפוף לתקנות טיסות השכר, המארגן: שחף תעופה צ'רטר (1984) בע"מ, המוביל: שחף שירותי תעופה בע"מ, ר.ס.ת.א. 109.
שחף

ט"ו בשבט

אפשר גם קקטוס

לא מוכרחים שקדיה. אם אין לכם גינה ובכל זאת בא לכם לחגוג את ט"ו בשבט – נסו לשתול בעציץ במרפסת אכינוציראוס ביילי. או אסקוסנדה. או אולי ארוחדה פניצילטה. בגוניה קיסרית כבר בטוח יש לכם, גם אם לא ידעתם עד היום שכך קוראים לה.

עכשיו, לשתול זאת לא חכמה גדולה, העיקר זה איך לטפל בצמחים, כדי שימשיכו לגדול לכם לתפארת. אברהם שטיינמן, חתן פרס נמיר על עבודתו בגידול צמחים ומי שהוציא כבר ספרים אחדים בנושא, הוציא בימים אלה לקסיקון חדש לצמחי בית ולקקטוסים (הוצאת "עם עובד"), ובו כל מה שרציתם לדעת על תנאי גידול וריבוי בבית, פגעים והדברתם, המיקום בדירה וכו'.

חג שמח. ■

ליה קרן

אסקוסנדה פורחת.

מתנה

עטים

גם עכשיו, כשמעבד התמלילים דוחק את רגלי העטים, העפרונות, המחקים והמחדדים, קשה לי לעבור ליד חנות למכשירי כתיבה מבלי להיכנס. וקשה עוד יותר לצאת מהחנות בידיים ריקות. קסמם של מכשירי הכתיבה למיניהם לא פג ותמיד מוצאים משהו ישן או חדש שמוכרחים, או חושבים שמוכרחים, לקנות. לעצמי או לאחרים. למשל, צבעי ציור פלסטיים חדשים, סט של 21 קריונים (או סט קטן של 6 קריונים) ושמם בישראל "ג'וקר קולור".

את הצבעים האלה אפשר למחוק בעזרת מחק סטנדרטי, הם אינם נשברים בקלות, אינם מכתימים את הידיים ואינם רעילים ולכן, מתאימים גם לילדים קטנים. היצרן, עטר ובניו, תל־אביב.

ואם נמצאה מתנה לצעירי המשפחה, צריך למצוא גם משהו למתבגרים, שלא מכבר ניגמלו מהעפרון והחלו לכתוב בעט ובמקום מחק אימצו אל חיקם את בקבוק הטיפקס עם המכחול. חברת "אוני" מיפן יצאה לשוק עם "עפרון" טיפקס שבעזרתו ניתן למחוק בדייקנות מירבית גם את האותיות הקטנות. קל מאד לעבוד איתו, מלכלך פחות מהטיפקס בבקבוק, כמעט חסר ריח.

נורית ברצקי

צוות קשת לנקוי בביתך

יותר מקצועי!
יותר זול!
נקוי שטיחים
מקיר לקיר (בלבד)
ומערכות מרופדות
הזמיני עוד היום!
צוות קשת לנקוי בביתך!
נקוי מקצועי ומיומן עם ציוד מודרני ומשוכלל, במיטב המסורת של ה"מרבדיה של קשת"
פרטים במפעלנו החדש בפתח־תקוה:
טלפון: 03-92 335 66
או באחד מסניפי "קשת"

Coline
מהפכה
מבית איכופלן
בתחום הקוסמטיקה הטבעית
סדרת מוצרי קוסמטיקה טבעיים על בסיס חלב – 40%–60% חלב טבעי בכל מוצר, לשיפור מיידי של עור הפנים, הגוף, הידיים, העיניים והצוואר.
מוצרים בלעדיים בעולם ואין דומה להם
הזמנות, ייעוץ והדרכה טל. 03-729506, 03-731092
להשיג בבתי־טבע, בתי־מרקחת, סופרפארם ודיוטי־פרי אזוריות

בוא ללמוד
מקצוע מבוקש ומעניין!
ההרשמה מסתיימת
מספר המקומות מוגבל
קורס ליחסי ציבור ופרסום
(בימי רביעי)
קורס לעתונאות
(בימי שני)
הפתיחה: 4.3.87
פרטים מלאים והרשמה:
בית הספר לעתונאות
בית ציוני אמריקה
אבן גבירול 26, תל אביב טל. 265870
כל יום בין השעות 9-1 לפנה"צ
בימים שני, שלישי, רביעי בין 5-7 בערב

אילת על המפה של „העסק המובחר"

1986 התואר התיירותי המובחר

במלון „עציון" באילת נערך טקס חלוקת התעודות ל„בית העסק המצטיין" בעיר אילת. מבצע החצדעה לכל בעלי העסקים ונותני השירותים אשר מעניקים שירות ויחס הוגן ועושים לשיפור השירות לתייר בישראל.

משאל העסק המובחר נערך זו השנה העשירית ע"י חברת מילן המארגנת את מבצעי העסק התיירותי הנבחר בכל הארץ. השנה נערך המבצע לראשונה גם במרכז התיירות הדרומי — אילת.

בטקס קראו רפי הוכמן ראש העיר אילת וד"ר יהודה פרת, לתושבי אילת לשמור על נכסי התיירות של העיר ולהמשיך ולפעול לשיפור רמת השירות הניתנת לתייר הזר והישראלי ויחד נביא לפריחת העיר בעתיד.

בגלל אופיה וריחוקה של העיר נשא העסק אופי מקומי באווירה משפחתית מיוחדת.

כבר עתה מצביעים אנשי העסקים בעיר על תרומת המבצע – התחרות לקבלת התואר מעודדת כל אחד בתחומו לתת שירות טוב לשמור על סדר וניקיון ולהעניק יחס אדיב ואמין יותר.

למלון אביה־סונסטה, מלון דליה ומלון עציון
מיטב הברכות ואיחולי הצלחה
לרגל זכייתכם בתואר העסק התיירותי הנבחר – אילת
גבי סוכנויות
אזור תעשיה חדש אילת, טל. 4–3–2–059-78141
טלקס DAMIT IL 35317, פקסמיליה 972-3-245194

לבוטיק בלי שם אילת
Glowie fashion
יצרני חולצות לגברים מבדי יבוא איכותיים
תל־אביב, רחוב השוק 11, טלפון 839833

לנעלי סימונה
שפע ברכות
ואיחולי הצלחה
נעלי שחף
יצרני הנעלה הידועים באיכותם
רח' מסילת ישרים 70 תל־אביב
טלפון 03-380953

חברת תכשיטי מאדאם
מברכת את
„כדורית"
גלריה לתכשיטים
לרגל הזכיה
בתואר העסק התיירותי
הנבחר באילת
המשך מכירה פוריה
של תכשיטינו

למלון אביה־סונסטה
זר ברכות לתואר העסק התיירותי הנבחר – אילת
מגבות ערד
ספקי מגבות איכות לבתי מלון הנבחרים

לנידה ויורם אופנת אריסטו שמט
ברכות עלו והצליחו
מאחלים: ריקי ומוטי אופנת סוויטי
רח' אבן גבירול 149, ת"א, טל. 03-5461760

לורד תמרוקים ופרחים
ברכות לזכייתכם בתואר העסק התיירותי הנבחר – אילת
אשכר בע"מ
יבוא והפצה של כלי בית פורצלן ומתנות
דרך פ"ת 33, תל־אביב, טל. 421180, 614912

למלון אביה־סונסטה
זר ברכות
מולטיגון בע"מ
הדפסות צבעוניות ואריזות קרטון

לאופנת אריסטו שמט – אילת
זר ברכות בזכייתכם
בתואר העסק התיירותי הנבחר
נעלי רועי
ייצור נעלי גברות ומגפיים אקסקלוסיביות
תל־אביב, רח' עקיבא איגר 7, טלפון 370284

למלון אביה־סונסטה
זר ברכות בזכייתכם בתואר
העסק התיירותי הנבחר – אילת
ה. שטרן (ישראל) תכשיטי אבני חן בע"מ

למלון אביה־סונסטה
לרגל זכייתכם בתואר העסק התיירותי
הנבחר – אילת מיטב הברכות והאיחולים
אגיש — הובלה בינלאומית בע"מ טל' 03-371282

למלון אביה־סונסטה
ברכות מקרב לב
שורותי ארגל
שטח נמל ת"א, טל. 03-5464433 (10 קווים)

למלון אביה־סונסטה
מיטב הברכות לרגל זכייתכם בתואר העסק התיירותי הנבחר – אילת
קלאס רהיט
רח' האורגים 5, אזור תעשיה חולון 58855, טל. 5564955, 5564960

למלון אביה־סונסטה
מיטב איחולינו
לבחירתכם בתואר העסק התיירותי הנבחר – אילת.
ספקים: חברת ליטוקל בע"מ, נחמיה הרטוב

לאריסטו שמט – אילת
שחקי אותה חזקה
aristo shmat
אתי וכל בית אריסטו שמט

למלון אביה־סונסטה
ברמיזור הלבבות לרגל זכייתכם בתואר
העסק התיירותי הנבחר – אילת.
איציק אילון ובית קדם [illegible] בע"מ

חי חי חברה לבניין
הוותיקה ביותר באילת
מברכת את „טבה סטור" – חנות הנעליים והתיקים על זכייתה בתואר העסק התיירותי הנבחר של אילת לשנת 1986
מברכים: יחזקאל חי
יורם חי
וצוות העובדים

לנעלי טבה סטור, לשרה ולמשפחה
עלו והצליחו
נעלי רוזי
ההנהלה והעובדים
כתובת: בית אלפא 15, ת"א
Rosi

הקבקב לטבה סטור
ברכות
חמות ולבביות
הקבקב
כתובת: יסוד המעלה 49, ת"א

למשפחת בר דרור
מיטב הברכות והאיחולים
לרגל זכייתכם בתואר העסק
התיירותי הנבחר באילת
בידידות רבה
עדנה ורמי כהן
יבואני פנינים ואבני חן
רח' אלנבי 63 ת"א, טל. 03-290951

לבני ונצר מביתן הצילום
שפע ברכות ואיחולים
לרגל הזכיה בתואר
תיקון ומכירה של מוצרי אלקטרוניקה
רח' עברונה 11 אילת, טל. 059-74852

לתכשיטי אוורית
שפע ברכות ואיחולים
קופסאות אריזה ואביזרי תצוגה לתכשיטים בסיטונות
תל־אביב 68173 רח' רמב"ם 24
טלפון (03) 664324

מברכים את אקווה ספורט שבא־ים,
ייצור ושיווק ציוד צלילה בע"מ
יצרני חליפות צלילה וגלישה
נציגים בלעדיים
U.S. Divers–Technisub–Reef Marine–Venuka
דרך פ"ת 23 ת"א, טל: 613978, 03-614210

למלון אביה־סונסטה
ברכותינו
להמשך הצלחה ושגשוג
יונידרס
החברה המובילה
בענף המדים בישראל

לנעלי סימונה
לרגל זכייתכם בתואר העסק
התיירותי הנבחר באילת
שאו ברכה
נעלי קסנדרה
טלפון 03-824221

לבני ונצר מביתן הצילום
שפע ברכות לרגל הזכיה בתואר
יוסי שלטים
10 שנות מוניטין
אזור תעשיה אילת, טל. 059-78173

לבני ונצר מביתן הצילום
מיטב הברכות לרגל הזכיה בתואר
מאחלים בת שבע ואלי אריאל
„ארגול" שווק והפצה של
מוצרי צילום בע"מ
רח' לבונטין 1, ת"א טל. 623978, 03-621648

לאריסטו שמט-אילת
זר ברכות ואיחולים לרגל זכייתכם
בתואר העסק התיירותי הנבחר – אילת.
בוטיק נוולה — NUVOLA יהודה המכבי 85, ת"א

למשפחת לב, ידידינו ממלון עציון,
ברכות לזכייתכם
בתואר העסק התיירותי הנבחר באילת
שיווק: מלון טקסטיל,
רח' מכבי 1 פנת טשרניחובסקי 10 ת"א, טל. 03-285389
ביח"ר: אזור התעשיה יהוד 56400, טל. 03-363693
ארליקטקס מפעלי אריגה בע"מ

לאלי לב וצוות העובדים ממלון עציון
שפע ברכות לרגל הזכייה
בתואר העסק התיירותי הנבחר באילת
אליטון כלי נגינה
החב' המובילה בשטח ההגברה והתאורה במה חדשנית
שד' ירושלים 20 יפו, טל. 827918

לבני ונצר מביתן הצילום
מיטב הברכות והאיחולים
לרגל הזכיה בתואר (זה היה צפוי)
מברכים אביטל ואורי קרביץ אילת
מכשירי כתיבה, ציוד משרדי וצעצועים בית עבודה אילת, טל. 059-76779

לנעלי סימונה
שפע ברכות ואיחולי הצלחה לרגל הזכיה
בתואר העסק התיירותי הנבחר באילת
נעלי טמגוס יצרני נעלי פרוג'יה
רחוב צ'לנוב 42 תל־אביב, טל. 03-382802

לבני ונצר הגזעיים
ברכות עם זכיית „ביתן הצילום"
בתואר „העסק התיירותי הנבחר 87"
אבינועם וצוות „דפי [illegible]

לנעלי סימונה
מיטב הברכות והאיחולים
והמשך הצלחה בעסק
נעלי ג'וני
רח' עולי ציון 17 ת"א, טל. 03-827481

לבני ו[illegible]
[illegible] הפנים"

[illegible] **מביתן הצילום**
שפע ברכות לזכייה בתואר
[illegible]כים דוד/דני וצוות העובדים אקסא בע"מ
יבוא ושיווק ציוד צילום • שרות „קיס" 03-615341
שד' רוטשילד 86 ת"א, טל. 625918, 03-625916
[illegible]יס" צרפת, מעבדות פיתוח צבע, שיכפול מפתחות, הדפסה בחום

לנעלי סימונה
שפע ברכות ואיחולי הצלחה לרגל הזכיה
בתואר העסק התיירותי הנבחר באילת
המשך שיתוף פעולה פורה
נעלי מטרו בע"מ

שכנים

שפי גבאי

קבורים בדירה

מצוקת דיור במצרים: כנופיות קברנים בקהיר מציעות לזוגות צעירים דירות מרוהטות ב„עיר המתים" – בית קברות ענק בשולי העיר. בכל דירה כזאת יש כשלושה חדרים, אך בכל חדר יש קבר אחד או שניים.

בתמונה למעלה: נג'לא'א פתחי עם שכן בדירת הקברים.

בתמונה משמאל: (מימין לשמאל) מחמוד יאסין (האב), נג'לא'א פתחי (האם) והבן, עם חסן אל אימאם, גדול במאי מצרים – בסרט ראש כנופית הקברנים.

כותבי תסריטי קולנוע זריזים במצרים מיהרו באחרונה לנצל את מצוקתם של חסרי הדיור במדינה בת 51 מיליון התושבים, כדי להציג על המסך הגדול את התופעה המכאיבה המקיפה כיום אלפי משפחות, בעיקר של זוגות צעירים, הנאלצות להתגורר בחלקות קבורה משפחתיות, הבנויות כדירות ב„עיר המתים" הענקית בקהיר. חשיפת בעיה זו בכל חומרתה כבר מוצגת בסרט „חלקות קבורה מרווחות להשכרה", שמעורר ויכוחים לוהטים, לא רק במצרים אלא ברחבי העולם הערבי, על איכות חייו של רור שלם במדינה הערבית הגדולה ביותר.

המחזאי איבראהים מסעוד חושף כפני עולם אמת המנקרת את העיניים על כנופיות קברנים באותה „עיר", המשתרעת למרגלות ג'בל אל־מוקטם, לאורך של 40 ק"מ ולרוחב 8 ק"מ, המציעות לזוגות צעירים דירות מרוהטות זמנית, של שלושה וארבעה חדרים, אך בכל חדר יש קבר אחד או שניים. הוא מביא סיפור אמיתי של משפחה צעירה ועניה, אחת מיני רבות, שנזקקה לשירותי כנופיות הקברנים. המשפחה, זוג, בת שהגיעה לפרקה ופעוט, התגוררה תחילה בחדר צר בדירה ישנה בעיר העתיקה של קהיר, עד שבעל הבית החליט למכור את הבית לקבלן המבקש להקים באזור בנין מגורים ענקי. הוא שיגר למשפחה צו פינוי של בית־משפט.

המשפחה עברה להתגורר בבית מלון ולא היתה מסוגלת לעמוד בתנאי התשלום היומיים של החדר. אנשים שהתגוררו באותה אכסניה שיכנעו את המשפחה להתגורר, כמו משפחות רבות אחרות, באוויר הצח ובדירה מרווחת תמורת תשלום חודשי פעוט ב„עיר המתים". אותם אנשים קישרו את המשפחה עם כנופיות הקברנים. הללו הציעו לה דירת קברים די מרווחת.

המשפחה בילתה את שבועותיה הראשונים באותה דירה בפחד מפני המתים הטמונים בה, אך השכנים, משפחות צעירות, עודדו אותה, שהמתים לא אוכלים בני אדם.

בעל המשפחה, שדמותו מגולמת על־ידי שחקן האופי מחמוד יאסין, ניהל את חייו כרגיל כפקיד זוטר במוסד ממשלתי. האשה, הכוכבת היפהפיה נג'לאא פתחי, תיפקדה כעקרת בית מצויינת. הנערה המשיכה בלימודיה באוניברסיטת קהיר והבן הפעוט הלך יום יום לבית הספר. הכל התנהל כשורה, חרף המראות היומיים של הלוויות וזעקות השבר על מתים המובאים לקבורה. היו גם ימים יפים, כאשר שכנים הקימו בלילות שמחות של טקסי אירוסין ונישואין.

אך לא לעולם אפשר להתגורר גם בחלקת קבורה. כך קרה, שאורחים שבאו לעלות לרגל על קברי אבותיהם גילו את המשפחה הצעירה ואילצו אותה לנטוש את דירת הקברים. אולם כנופיות הקברנים מציעות מיד דירה חלופית; חלקת קברים אחרת, עד הגירוש הבא. במהלך הסרט מסכימה הנערה, המבויישת ממגוריה, להתחתן עם צעיר משוכני בית הקברות.

ההנהגה המצרית המודאגת מהריבוי הטבעי, מיליון ו־200 אלף ילודים חדשים לשנה, אין לה לפי שעה האמצעים לפתרון מצוקת הדיור. אמנם מוקמים ללא הפסק פרוייקטים ענקיים של אלפי דירות מגורים ואף מוקמות ערים חדשות, אך המחירים מרקיעים שחקים. רוב הפרוייקטים למגורים מוקמים בהשקעות של חברות בניה אמידות ואינטרסנטיות מסעודיה ומכווית, קרוב מאוד לערים הגדולות, דווקא על קרקעות יקרות מאוד, שמחירו של מטר רבוע מגיע מ־500 ועד 2000 דולר. לדעת המשרד לתכנון ולבניה במצריים, חייבת המדינה כבר כיום להקים מפעלי בניה למגורים במדבריות הרחוקים כמו המדבר המערבי וחצי האי סיני ובהשקעה ממשלתית כדי להשיג שני יעדים, יישוב המדבר ופתרון מצוקתם של הצעירים.

מתברר, כי גם המשקיעים המצריים אינם ששים לבנות בניני מגורים המרוחקים ממקורות הפרנסה בערים הגדולות. באחרונה מבליטה העתונות המצרית אשה צעירה, המכונה בפרסומים „אשת הברזל של מצרים", המנהלת חברת בניה פרטית משלה, בהשקעה עצמית של קרוב למיליארד דולר. האשה, הודה עבד אל־מונעים, אומרת, כי אפשר לפתור את בעית הדיור במצריים אם הממשלה תוריד לפרוטות, ולאלתר, את מחירי הקרקעות. היא מאמינה, כי הפשרת קרקעות לקבלנים במחירים סמליים, תפתח בפניה את האפשרות למכור דירה ממוצעת לזוג צעיר ב־10 אלפים עד 20 אלף דולר, וכמובן בתשלומים חודשיים קלים. הודה בונה עתה בכמה מקומות באזור קהיר עשרות בניני מגורים ובהם 3500 יחידות דיור. כבר החודש היא התחילה לבנות מחוץ לקהיר עוד 17 אלף דירות.

הודה הצעירה היא בת יחידה לקבלן בניה מצרי אמיד, שבנה דירות עוד בשנות הארבעים, לא רק במצרים אלא בעולם הערבי כולו. טרם מותו לפני שנים אחדות היה ערך ההשקעות שלו מחוץ למצרים יותר מ־500 מיליון דולר.

מגלה „אשת הברזל" של מצרים, המעסיקה בחברה שלה רבבות עובדים: „אני ליויתי את אבי בעבודה הזאת מגיל הילדות ועכשיו אני בונה בהתאם למחקר פרטי, שהזמנתי אצל חוקרים אקדמים על עתיד מצוקת הדיור במדינה. מתברר, כי בשנת 2000 תצטרך מצרים להתמודד בבעייתם של 20 מיליון זוגות צעירים חסרי דיור, ועוד 4 מיליון מצרים העובדים כיום בחו"ל ואשר ישובו למולדתם ביום מן הימים. אני מוכנה לתת את חלקי בפתרון המצוקה הנוראית הצפויה, אבל גם הממשלה צריכה לתת את חלקה על־ידי הוזלת הקרקע לבניה".

עד אז נבנות רבבות הדירות במדינה, אך נחטפות בעיקר על־ידי בני השכבות הבינוניות והעשירות. פקיד במשכורת רעב נאלץ לפנות למשרדיהם של כנופיות קברנים, שהקימו אימפריה של דירות להשכרה ב„עיר המתים". ■

לבני ונצר מביתן הצילום
שפע ברכות לרגל הזכיה בתואר
מוסך אלעד
אזור תעשיה אילת, טל. 059-78205

הקמפינג של יגאל
מברך את **אקווה ספורט**
לרגל הזכיה בתואר

לצביקה
לרגל הזכיה בתואר העסק התיירותי הנבחר,
לך מחיל אל חיל
מאחלים „**תכשיטל**" וצוות העובדים
רח' יפו 31 ירושלים, טל. 02-22967

למלון דליה
מיטב הברכות והאיחולים
לרגל זכייתכם בתואר העסק התיירותי הנבחר – אילת.
אורה, שרותי מחשב בת־ים, טל' 03-580880

לאריה ויגאל, ידידינו ממלון דליה ברכות לזכייתכם בתואר העסק התיירותי הנבחר – אילת.
ארליקטקס מפעלי אריגה בע"מ
שיווק: מלון מקסטיל רח' מכבי 1, פינת טשרניחובסקי 10 ת"א. טל' 03-285189
בייצור: אזור התעשיה יהוד 56400. טלפון 03-363693

לורד תמרוקים ופרחים
לרגל זכייתכם בתואר העסק התיירותי הנבחר – אילת שאו ברכותינו הנאמנה
מ.י. עיצוב בע"מ (יודקביץ)

לורד תמרוקים ופרחים
ברכות ואיחולים עם זכייתכם בתואר העסק התיירותי הנבחר – אילת
אריב אסושיאטס בנין פנורמה דרך בן־צבי 84, ת"א, טל' 03-812170

לורד תמרוקים ופרחים
עם זכייתכם בתואר העסק התיירותי [illegible] אילת מיטב הברכות והאיחולים
[illegible] רועל, סער רותי טל' 03-903791

[illegible]קים ופרחים
[illegible] זכייתכם בתואר
[illegible]נבחר – אילת

לאקווה ספורט
מיטב הברכות והאיחולים לרגל
הזכיה בתואר העסק התיירותי הנבחר באילת
[illegible]
איזור התעשיה תלפיות ירושלים טל. 02-718181

לאקווה ספורט
שפע ברכות ואיחולי הצלחה לרגל
הזכיה בתואר העסק התיירותי הנבחר
אבי דנה ואריה סילם
גרניט סוכנות לביטוח
מרכז חנויות הדקל – אילת, טל. 059-72829

לאקווה ספורט
שפע ברכות לרגל הזכיה
בתואר העסק התיירותי הנבחר באילת
[illegible] אחים גרבי
[illegible] טל. 78561, 059-79708
[illegible] מרכז אופיר 6, טל. 75063

לאקווה ספורט
שפע ברכות לרגל הזכיה
בתואר העסק התיירותי הנבחר
אילשר סוכנויות מזון בע"מ – שטראוס
ת.ד. 168 אזור תעשיה אילת. טל. 059-78128

רשימת הזוכים בתואר העסק התיירותי הנבחר – אילת

שם העסק	ענף	כתובת	טלפון
מלון עציון	אולמות שמחה	שד' התמרים	74131
מלון אביה-סונסטה	מלון 5 כוכבים		79222
מצפה תת ימי	אתרי תיירות	חוף אלמוג	76666
קולנוע אילת	קולנוע	מרכז צוער	73178
ורד	חנות פרחים	אלמוגים 17	76203
תחנת דלק פז	תחנות דלק	דרך הערבה	72732
פונדק כושי	פונדקים	כביש הערבה	
אלדן	השכרת רכב מקומית	מרכז שלום 143	73164
אקווה ספורט	מועדוני צלילה	חוף אלמוג	72788
איזורית	תכשיטים – חנות	מרכז קניות ככר שלום	72027
כדורית	תכשיטים – ייצור	אזור תע"ש	78551
מירנה	סלון תמרוקות	מרכז מור	71485
טבה סטור	[illegible]	שד' התמרים 112	74636
נעלי סימונה	נעלי נשים	מרכז שלום	74007
הבית של לימור	סריגה	אלמוגים 17	72849
בילי היימן	בגדי עור	אזור תע"ש ת.ד. 763	76443
קרנבל	חנות אופנה בבית מלון	מלון המלך שלמה	79111
בית אמנה בלי שם	אופנת גברים	מרכז שלום חנות 214	76343
אריסטו-שמט	אופנת נשים	מרכז צוער	73176
יתוש בראש	פאבים	מול ים סוף חוף צפוני	74223
קיסר	מועדוני לילה ודיסקו	מלון קיסר	76161
שיפודי אילת	סטקיות	אזור תע"ש	78290
בית הפנקייק	מסעדה אמריקאית	מרכז שלום	73692
קרני	קונדיטוריות	אילת 9	79111
מנדיס	מסעדה סינית	חוף אלמוג	72238
הכרם	מסעדה מזרחית	איילות פינת התמרים	74577
המפלט האחרון	מסעדות דגים	חוף אלמוג	72437
הקונכיה	מסעדה צרפתית	ת.ד. 692	73461
הללויה	מסעדה כללי (כשר)	מרכז תיירות אילת	75752
מגדל מלוני	מלון דירות	מרכז מור	75136
מלון דליה	מלון 2 כוכבים	חוף הצפוני	75127
מלון אדומית	מלון 3 כוכבים	מרכז תיירות 72812	79514/2
ביתן הצילום	חנויות צילום	שד' תמרים 13	74787

הסל של מיכל

חטיפי שוקולד

חטיפי שוקולד בצורת פולי קפה הם המוצר החדש של ממתקי מוטי. בימים אלה הם מגיעים לחנויות באריזת קופסת מתכת, המזכירה שימורים, או אריזת קפה. לחטיפי השוקולד טעם קפה, והם מצויינים עם משקה הקפה. 200 גרם – 2.5 ש"ח

גלגל רועש

חברת "צעצועי גיל" מקיבוץ תל־יצחק הכינה מיגוון חדש של צעצועי פלסטיק לילדים המשחקים ב"להיות גדולים". אחד מהם, "הגלגל הרועש" משמיע קול דומה לזה של מנוע מכונית ובקצהו מורכבת גם צפצפה. למי שמוכרח להחזיק ביד מוט הילוכים כמו של אבא. 6.30 ש"ח, בחנויות צעצועים.

פרי הדר עם דמיון

כשאנו חושבים על פרי הדר מרביתנו יודעים לספור עד 4. תפוז, אשכולית, קלמנטינה, לימון. אבל בארץ משווקים כ־25 זנים שונים של פירות הדר. למשל ה"פומלית" שהוא שילוב של פומלו עם אשכולית. ומתי אכלתם אשכולית ורודה? מועצת פרי ההדר יצאה למבצע טעימות בשווקים הפתוחים וברשתות השיווק וזכתה לענין רב. מרבית פירות ההדר נמכרים כיום בסלסלות פלסטיק השומרות על טריותם, חלקם מצויינים לאכילה, אחרים מועדפים למיץ. כך או כך, יש בהם הרבה ויטמין סי ועם קצת דמיון ניתן לעשות מהם מטעמים בכל ארוחה.

זיבולים

אם יש לכם עציצים בבית, והגיע רגע זיבול ודישון האדמה – חברת "כלגן (כלן)" מציעה לכם שיטה מהפכנית. אין צורך לקנות דשן בחבילות ולהפוך את האדמה. השיטה החדשה יעילה, חסכונית ונקיה – היא מציעה לכם מקלוני דישון, אותם יש להחדיר לעציץ על פי ההוראות שעל האריזה. עציץ גדול דורש יותר מקלונים, עציץ רגיל – מקלון אחד. הדישון החדיש מתפורר, במידה, עם ההשקיה הרגילה ויעילותו נובעת מהמידה המדוייקת של דשן שהוא מפריש. המקלונים משווקים בשתי אריזות – אחת מיועדת לצמחים ירוקים, והשניה לצמחים פורחים. טוב ל־60 עד 90 יום, נמכר במשתלות, חנויות פרחים, רשת קו־אופ', ב־2 ש"ח לאריזה.

בלי כאב ראש

מכשיר ה"יוניזציה" של חברת "אמקור" אמור לשפר את איכות האויר שאנו נושמים, בעיקר בחדרים סגורים, ולשפר את התחושה הכללית. "זהו מכשיר מתוחכם" אומרים היצרנים "המיצר יונים שליליים המעודדים את שקיעת הליכלוך באויר והחזרת איזון נכון של המטען החשמלי באויר". אם אתם סובלים מכאב ראש במקום סגור – מכשיר היוניזציה אמור להקל עליו. בחנויות אמקור.

קרם גוף

"מג'יק טאץ'" הוא קרם גוף שויצרי המשווק לאחרונה בשתי צורות. בנוסף לבקבוק הפלסטיק (190 מ"ל - 12.90 ש"ח) אפשר למוצאו גם במיכל מוס, כלומר בצורת קצף. (150 מ"ל - 14.90 ש"ח) . נעים למגע, ופחות קר, בימי החורף. מיובא על ידי חברת שסטוביץ, ונמכר בפרפומריות ורשתות השיווק.

מגדל פיזה

ממש כמו בענפי הטקסטיל, הסיפרות או הבילוי – גם בצעצועים ובמשחקים יש אופנה. כשמודל אחד מצליח, הוא כובש עולמות. זוכרים את הקוביה ההונגרית? מי לא ניסה כוחו בה – יפאנים, אנגלים, רוסים ואמריקאים. וזה מה שקרה למגדל פיזה. חברה הולנדית רכשה את זכויות היצור למשחק מחברה ישראלית, המייצגת בעלי המצאות. את היצור מסרו לחברה ישראלית העוסקת ביציקת תבניות פלסטיק – וביחד יצרו משחק המיועד לגילאי 5 עד 125, ויכולים לשחק בו 2 עד 4 משתתפים.

העקרון פשוט – מקבלים מגדל ועליו מירפסות צבעוניות. כל משתתף מקבל מספר בובות או "תיירים", עליו להעמיד את התיירים, על פי צבעם, על המרפסת באותו צבע. אך אז כמובן נוטה המגדל הצידה, בשל משקלו. זהירות! – אסור לאפשר לתיירים ליפול, מי שנופל נאסף על ידי מעמידו והמטרה היא כמובן להיפטר מהר ככל שאפשר מהתיירים שהוקצבו לכל משחק. הראשון מנצח, אלא מה.

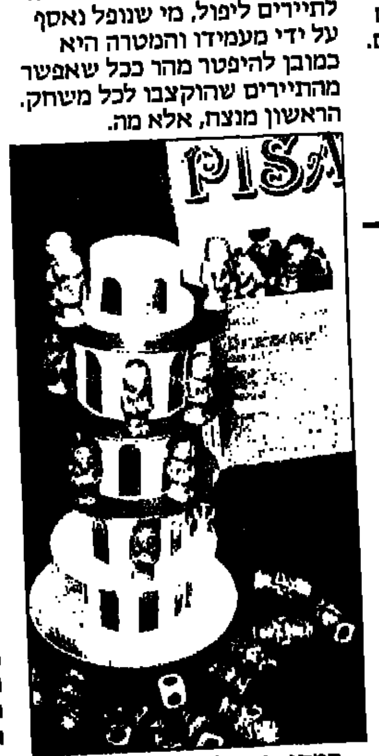

המחיר 24 ש"ח, משחק משפחתי שאפשר לשתף בו את הצעירים מאוד. אגב, המשחק זכה להצלחה גדולה בעולם - נבחר למשחק השנה בהולנד, וכמות גדולה במיוחד נשלחה לאחרונה ליפן. בחנויות המשחקים, המפצה – "חלילית".

למכור ירדן

כדי למכור את יינות ירדן, צריך להיות ירדן. לזרום עם היין, לנשום את אוירת הרי הגולן, לחשוב, לישון ולחיות עם היין. וזה בדיוק מה שעושה אורי שקד, המפיץ הבלעדי של יינות ירדן בארץ. אורי הקים את "מרכז האחים השקד" באזור התעשיה של גבעתיים. הוא בנה חדר תצוגה וחדר טעימה ליינות ועכשיו הוא מזמין את אוהבי היינות ואלה הרוצים ללמוד את אומנות שתית יינות, לבוא ולהתרשם.

"פתחנו מרכז טעימה, המיועד לקהל", הוא מסביר, "כאן אנחנו לא רק מוכרים אלא גם מלמדים, מסבירים, טועמים, ומדברים על היין. אנחנו מבקשים להיות הקשר שבין הקהל ובין היקב,

המצוי הרחק במרום הגולן". כמו שמשון ולנר, מנהל היקב הצפוני, מאמין גם אורי שקד, ש"אפשר ללמד את הציבור להבחין בין סוגי היינות וידע של הקונים יהיה הבסיס לפיתוח תעשית היין".

התחילו בימי הסבר למלצרים בבתי מלון, ממשיכים בהזמנת בעלי חנויות ובשיחות איתם על כוס יין, בחדר הטעימות, עם לחם כפרי טרי וגבינות עיזים מעולה. "יש המעדיפים יין יבש, אחרים רוצים אותו מתוק יותר. לא קשה להסביר לאנשים מה זה מה, אחרי הכל הם יודעים מה הם מעדיפים. צריך רק ללמד אותם איך קוראים למה שהם אוהבים, כדי שידעו בפעם הבאה לבקש את היין בשמו. מה שאני לא יכול לסבול זה שלקוח מתיישב במסעדה מפוארת, בוחר בקפידה את רצונו מתוך התפריט אבל כשמגיעים ליין הוא מפליט 'את הירדן הלבן' ולא מפרט. יש לנו הרבה יינות לבנים".

צריך היה לשבת עם אורי כדי ללמוד שהיין שנמכר בשנה שעברה בשם "ירדן, הר חרמון" החליף שם ונמכר היום כ"גולן, הר חרמון". בחדר הטעימות שלו התאהבנו ב"אמרלד ריזלינג" וגילינו שאת ה"ריזלינג" של 86' התחייב היקב למכור רק לבתי מלון מסויימים, בשל הכמות הקטנה הקיימת ממנו. לקראת מרץ יהיה מוכן יין ה"שרדונה", שהוא נסיון חדש בארץ. והאם ידעתם שליינות חדשים, משנת 1986, צריך לתת ל"הירגע" לפני פתיחת הבקבוק? "שישבו קצת. לא לנער לפני השימוש".

יינות ירדן זכו להצלחה ניכרת בארץ, למרות שהם יקב צעיר, יחסית. הצלחתם מתחילה בענבי הגולן הגדלים בגובה רב, באויר קריר, בתנאי קרקע שאינם מאפשרים ניצול רב מדי ועל כן נותנים פרי משובח. אך ההצלחה היא גם במאמצי השיווק ובהתבססות שם היקב והמוניטין שרכש בתקופת פעילותו. על דוגמא לחוסר ידענותו של הצרכן הישראלי מצביע אורי שקד בתופעה הקשורה ליין מתחרה, הנמכר תחת השם "שאטו גולן".

הציבור, המקשר את הגולן והירדן ליינות של יקבי ירדן, לא מבחין תמיד כי "שאטו גולן" מיוצר על ידי יקב מבנימינה.

חדר הטעימות והתצוגה ברח' תפוצות ישראל 5, גבעתיים. ■

מיכל חולצמן

דיאטה

רות קרייצרדביב
ריאטנית קלינית

תנו להם ברזל

ב ישראל, כל תינוק שני מתחת לגיל שנה סובל מחוסר־דם־אנמיה – כתוצאה מחוסר ברזל. אנמיה זו היא פיסיולוגית (להבדיל מפתולוגית), כלומר נגרמת מחוסר ברזל והמוגלובין בדם ולא כתוצאה מפגם גופני או ממחלה.

מסתבר, שבדרך כלל, בשישה החודשים הראשונים לחייהם מנצלים תינוקות את רמת ההמוגלובין הגבוהה ברם עמה נולדו. מ־16.5 גרם עם הלידה, יורדת רמת ההמוגלובין ל־12 גרם בגיל שישה חודשים. ההמוגלובין המתמעט הזה מתפרק והברזל שבו מאוחסן בגוף. מאחר שחלב־אם ומוצרי החלב הסינטתיים לתינוקות דלים בברזל, מנצל גוף התינוק את הברזל שבאחסנה. בגיל שישה חודשים מתעוררת הבעיה – מחסור בברזל, ואז יש לתת לתינוק תוספת מלאכותית של ברזל שכן אם לא – הוא ילקה באנמיה.

מה חשיבותו של הברזל בגוף?

כדוריות הדם האדומות מכילות המוגלובין, שהוא חלבון הקושר את החמצן הנכנס לגוף ומסיעו אל תאי הגוף כדי שיוכלו לפעול, לנצל מזון וליצור אנרגיה. אבן־היסוד בפרודת הברזל היא הברזל. ללא ברזל לא ייווצר המוגלובין והחמצן לא יגיע לתאי הגוף.

המחסור בברזל הוא היוצר את האנמיה, ששכיחותה גבוהה אצל נשים בהריון ואצל זקנים. וכאמור, אצל תינוקות בגיל 6־12 חודשים. גם ילדים בגיל ההתבגרות זקוקים למנה גדולה יותר של ברזל. אצל מבוגרים, המחסור בברזל גורם להאטה בפעילות ולהחשת ההזדקנות. האנמיה מתבטאת בחוסר תיאבון, בעייפות, בחולשה, בהפרעות במערכת העיכול והנשימה ועוד. קיים קשר בין חוסר ברזל לבין תיפקודם של השרירים וכן של תאי הדם הלבנים האחראים למערכת החיסונית של הגוף. לכן, תינוקות הלוקים באנמיה נוטים לקבל זיהומים חוזרים. אצל תינוקות בני 6־12 חודשים מוגדרת אנמיה כאשר רמת ההמוגלובין בדם יורדת מתחת ל־11 מילגרם לדציליטר דם.

כדי למנוע אנמיה, ממליצים הרופאים לתת לתינוקות מתחת לגיל 6 חודשים תוספת מלאכותית של 10 מ"ג ברזל ליום ולתינוקות בגיל 6־12 חודשים תוספת של 15 מיליגרם ליום. לכאורה, המזון שאנו אוכלים אמור לספק לגוף האדם את התצרוכת היומית בברזל הדרושה לו – שהיא 10 מ"ג. אולם הבעיה היא שקיים קושי בספיגת הברזל לגוף. מקורות הברזל העיקריים הם ביצים, כבד בקר, בשר־הודו, עוף ובקר, שמן דגים, תאנים, סויה, קיטניות, שומנים, נבט חיטה, גרעיני ... עת ועוד. ספיגת הברזל ממקורות צמחיים נמוכה ... כדי שליש ממקורות מן החי.

ריאטה עשירה במזונות שהזכרתי עשויה להגיע אז־50 מ"ג ליום פי חמישה מהקצובה הדרושה. אך בגלל בעיות ספיגה נוצר לפעמים חוסר בברזל, אצל אנשים מסויימים. קיים הפתרון התרופתי: קיימות גלולות המכילות עד 1000 מ"ג ברזל, אך במקרים מסוימים הן גורמות לתופעות לוואי ובגלל הקושי בספיגה הברזל אינו נוספג בכמות הדרושה לגוף.

למשתמשים במוצרים טבעיים, מוצע בחנויות הטבע סירופ בשם „פירודאייט". יצרניו טוענים שאין בו חומרים משמרים או אלכוהול. בבקבוק בן 250 מ"ל יש ... מ"ג ברזל אורגני והוא ממותק בתמצית פירות, דבש ושמריום כשהתערובת מועשרת בברזל. ה„פירודאייט" אינו מתאים לתינוקות מתחת לגיל שנה. המינון הוא כפית x 3 ליום למבוגרים וחצי כפית x 3 ליום לילדים מגיל שנה ומעלה.

התכשיר החדש השני הנקרא „פירופל" 15 מ"ג, של חברת נצ"ט. עד כה היה קיים „פירופל" 10 מ"ג שמתאים לתינוקות מתחת לגיל שישה חודשים במינון של כפית ליום. ה„פירופל" 15 מ"ג מתאים לתינוקות בגיל 6־12 חודשים אם הוא במינון של כפית ליום. סירופ זה מכיל ברזל ומשמש לטיפול מניעתי נגד אנמיה. יצרניו טוענים ש„הפירופל" אינו גורם לתופעות לוואי והוא בעל כושר ספיגה גבוהה בגוף.

חשוב מאוד שאמהות תהיינה מודעות לנושא זה של תוספת ברזל לתינוקות. לגבי גילים מבוגרים יותר, במקרה של אנמיה, יש לנהוג ע"פ יעוץ של רופא או ריאטן קליני. ■

רופא משפחה

ד"ר פנחס ירדן

העצמות היבשות

„ה עיקר הבריאות" היא סיסמה נדושה, שכולנו מצטרפים אליה. כל זמן שמדובר רק במס שפתיים. מספר המצטרפים מתחיל לשאוף לאפס כאשר לסיסמה מתווספת דרישה לעשייה. תזונה ומשקל־גוף נכונים, הרגלי סבב עבודה־מנוחה סבירים, הקפדה על פעילות גופנית סדירה, המנעות מעישון, קיום יחסים בין אישיים וחברתיים תקינים הם רק כמה דוגמאות של נושאי־בריאות, שכולם מסכימים להם, אבל לעשות – זה בשביל מישהו אחר.

עם זאת, ענין בריאותי כזה או אחר מעורר, מפעם לפעם, את נכונותנו לא רק לשמוע ולהשמיע, אלא גם לעשות משהו. בשבוע האחרון, למשל, התרבו פניות למרפאה להדרכה ויעוץ בענין מניעת „בריחת סידן מהעצמות".

„האם לקחת כדורי קלציום וכמה?", „האם לקחת גם ויטמין D?", „האם קלציום וויטמין D יכולים להזיק?" הם כמה דוגמאות לשאלות שנשאלו. תכנית טלוויזיה ותשדירי פרסומת בנושא, ששודרו בשבועות האחרונים, תרמו, כנראה, לא במעט להתעוררות זו של רצון לעשות לשמירת הבריאות.

אז במה, בעצם מדובר? ובכן, מסתבר שעצמות גופנו עוברות עיצוב מחדש לא רק בגילים בהם הן גדלות, אלא במהלך כל שנות חיינו. בתהליך זה של עיצוב מחדש של העצמות, חלק־עצם קיים נספג ואחר, חדש, מיוצר במקומו.

בתקופת הילדות וההתבגרות, כמות העצם החדשה הנוצרת עולה על זו הנספגת, ובכך גדלה כמות העצם (המסה) וגם מידתה. במבוגרים בריאים, לתקופה של שנים, קיים איזון בתהליך עיצוב העצמות. כמויות העצמות הנספגות זהות לאלה הנוצרות מחדש. אחרי גיל 40־50 שנה, כמות העצם מתחילה לקטון. בתחילה, קצב הקטנת כמות העצם בעצמות גילאי 40+ מהיר יותר בנשים מאשר בגברים. עם הזמן, פוחתים ההבדלים בין המינים בתהליך זה. יש לדעת שהעצם הנשארת שומרת על הרכבה הנכון, למרות שכמותה פחותה. כלומר, נשמר היחס בין כמות המלחים בעצם (שהעיקרי שבהם הוא הסידן, זה הקרוי קלציום בלעז) לבין כמות החומרים האחרים שבה. יש פחות עצם, אבל העצם הנשארת היא ב„איכות" רגילה.

התופעה של הפחתת כמות בעצמות קרויה בשפה המקצועית חלחלת העצמות, ובלעז osteoporosis. במצב זה של ירידה בכמות העצם בעצמות, יכולתן לשאת משקל ולחץ פוחתים. במצב עניינים כזה, של הפרעה בכל עצמות השלד, תופענה הפרעות עם סימני מחלה בעיקר במקומות נושאי משקל: חוליות עמוד השידרה ועצמות הירך.

סימן המחלה השכיח ביותר לחלחלת העצמות הם כאבי־גב המלווים, עם הזמן, בשנויים בצורת הגב. מקור הכאב הוא בחוליה הנמעכת ומתמוטטת עקב אי יכולתה לשאת משקל. חוליות פגיעות במיוחד הן אלה באיזור המותני ובאיזור הגבי התחתון. כאבים כאלה מתפתחים, לעתים קרובות, אחרי התכופפות מהירה, הרמת סל מזון/ חבילה או קפיצה קלה. קורה גם שכאבים מופיעים ללא כל מאמץ מיוחד על השלד. כאבים כאלה, לאחר הופעתם, יכולים להחמיר בתנועות קלות כגון הסתובבות מצד לצד במיטה ושיעול.

תהליך העיצוב מחדש של העצמות הוא פעולה מורכבת המשתתפים בו מספר גורמים. אחדים מהם הגוף יודע להכין בעצמו. למשל, הורמונים (הורמון יותרת בלוטת המגן). את האחרים אנו חייבים להשיג מבחוץ עם המזון. למשל, ויטמין D וסידן.

כיוון שמדובר בתהליך מורכב, פגיעותו יכולה להיגרם ע"י שיבוש ישיר ועקיף של מרכיביו. למשל, יש מקרים של חסר פשוט בסידן ובויטמין D במזון היומי. אבל, גם מצב של מחלת מעיים יכול ליצור חסר דומה במניעת ספיגת חומרים אלה מהמעי אל גופנו, למרות שהכמות שהגיעה למעי מספקת או אפילו מעל לנדרש.

תהליך חלחלת עצמות של גילאי 40+ ניתן להאטה וייתכן גם למניעה. זאת בהבטחת אספקת סידן וויטמין D בכמות יומית מספקת. הדרך הפשוטה היא תפריט מאוזן המבטיח תזונה מלאה. ■

שאלה של יופי

עליזה עולש

עיגולים מתחת לעיניים

ש: מאז שאני זוכרת את עצמי היו לי עיגולים כהים מסביב לעיניים. כשהייתי יותר צעירה, נהגו לשאול אותי: „מה לא ישנת מספיק הלילה?" זה היה אפילו פיקנטי. עכשיו העיגולים הכהים מתחילים להפריע לי. תוכלי לעזור לי מה לעשות?

ת: נכון, שכשאנחנו צעירות מאד שום דבר לא נראה רע, פרט לפצעי אקנה. כשאנחנו מתבגרות, מתחילים כל מיני דברים להפריע לנו.

קני תכשיר איפור שנקרא eye erase (מחק עיניים). זהו תכשיר דמוי שפתון בצבע בז' בהיר, או ורדרד שמנוני במידה הנכונה. תוכלי להשתמש גם בעפרון־איפור עבה בצבע בז' או ורדרד, אם לא תשיגי תכשירים אלו השתמשי בצבע make-up בעל טקסטורה עבה בצבע בז' או ורדרד, הבהיר מצבע עורך.

משחי על פניך קרם לחות התואם את סוג עורך, לאחר הספגו בעור משחי על העגולים הכהים מתחת לעינים אחד משלושה התכשירים שהצעתי לך. טשטשי את הצבע באצבע, כך שישקע לתוך עיגול העין. מעליהם מרחי make-up יותר כהה התואם את צבע עורך ופודרי בעדינות. התכשירים הללו יבהירו את כהות העיגולים – כך שהם יראו מורגשים פחות.

צער גידול

עדנה כצנלסון,
פסיכולוגית קלינית חינוכית

משכמו ומטה

ע ל הילד הנמוך כתב יהונתן גפן את שירו „הייתי הילד הכי קטן בכתה":

הייתי הילד הכי קטן בכתה
הכי קטן בשעור
והכי קטן בהספקה"

נמוך "עם תעודות" נחשב כל מי שקומתו חורגת בשלוש סטיות תקן מן הממוצע (155 ס"מ ומטה – לגבר; 145 ומטה – לאשה). הגורמים לגובה נמוך הם בעיקרם גנטיים, או קשורים למצבי מחלה (בעיות עיכול; כליות; שלד) או חסר הורמונלי, וכן גם מימדים קטנים מאד בלידה.

לא כל ילד נמוך יהיה מבוגר נמוך. יש ילדים שקצב הגדילה שלהם אומנם איטי, אך הם ימשיכו לגבוה הרבה זמן לאחר שהאחרים יעצרו. „הערכת המצב תעשה על ידי בדיקה אנדוקרינולוגית כללית, בדיקה גאנדוקרינולוגית כללית, בדיקת „גיל עצמות", וקצב בשלות מינית, והן בהסתמך על "ספור משפחתי" של הורה שהיה ילד נמוך אך הדביק לאחר מכן את הפער.

הילד הנמוך נתקל בקשיים רבים בחיי יום יום, בקשר עם אחיו, בחברת הילדים ובהתמודדות עם עולם הבנוי לבעלי גובה ממוצע.

★ לעתים קרובות מזהים גיל עם גובה ונוטים לראות בילד הנמוך ילד קטן. מדברים אליו, תובעים ממנו, כאילו היה הרבה יותר צעיר, פחות נבון: עושים למענו דברים, מוותרים לו על מאמץ: משתדלים לא להבליטו – בבית, בבית הספר. במקרים אלה עלול הילד ל"התאים" את התנהגותו לגובהו ולתפקד כאילו היה קטן בהרבה. הילד תופש עצמו מוגבל בבית־הספר ונוצר מעגל קסמים של כשלון.

★ ילדים נמוכים עלולים לחוש שגופם בוגד בהם, הם מפתחים דימוי גופני נמוך וכתוצאה מכך נפגם הדימוי העצמי שלהם.

★ ילדים נמוכים עלולים להיתקל בקשים חברתיים – הם צריכים להאבק על מעמדם, לעתים הופכים אותם לשעיר לעזאזל, מטרה לחיצי לעג, נוהגים להתייחס אליהם כאל תינוק צעצוע. יש ילדים המסתגרים בבית, ואחרים הופכים „לליצני החצר" ובלבד שלא ידחו על ידי חבריהם.

בעיקר קשה ההתמודדות עם אחים צעירים וגבוהים בהרבה. לבנים נמוכים קשה להתמודד עם בנות גבוהות, בגלל הסטיגמה החברתית המזהה גבריות עם גובה.

★ הילד הנמוך נתקל גם בקשיים מעשיים – הכסא והשולחן אינם לפי מידותיו; הילקוט גדול עליו, מסתירים לו בכל מקום; קשה לו להתאים לבוש אופנתי ההולם את גילו, חושדים בו שהוא צעיר ואינו יכול להכנס לסרטים "למבוגרים בלבד".

★ לעתים קומה נמוכה מתקשרת לבעיות בדימוי מיני – מתבגר נמוך מאד, שסימני המין שלו כבר הופיעו, עלול להיות חריג בהופעתו (תינוק עם זקן...)

כיצד להתמודד עם הבעיה?

חשוב להתייעץ עם איש מקצוע שיבדוק את הגורמים לעיכוב הגדולה; לברר האם יש טעם בטפול הורמונלי (ככל שהברור יעשה מוקדם – כן גדלה האפשרות לעזור). חשוב שהרופא ישוחח עם הילד ויענה על שאלותיו. הסבר מפי איש מקצוע אובייקטיבי עשוי להתקבל יותר על ידי הילד מאשר הסברים מנחמים של ההורים.

חשוב לעזור לילד לחזק את הדימוי הגופני שלו.

עיסוק בספורט; שיפור הכושר הגופני; לבוש מחמיא – יתרמו להשגת המטרה.

★ אין ל„רחם" על ילד נמוך ולראות בו בעל מום. הדרישות ממנו צריכות להיות מותאמות לגילו ולא לגובהו. יש לאפשר לו להיות עצמאי; גם המורים צריכים להיות מודרכים לא לוותר לילד ולהעריך את כושרו ללמוד. חשוב לא להשאיר ילד בגן אך ורק בגלל גובהו. זה יכול להיות אחד הנימוקים, אך לא הבלעדי. ■

חבר מאותו כוכב

מילכה למדן

מחפש כותרת לחיין

אבי. „אולי עוד לא התאמצתי מספיק..."

ה שבוע כוודאי תוצף פינת הממליצים של „חבר מאותו כוכב" בשפע שיחות של אמהות מסורות, אשר ירצו להפוך את אבי, אורח הערב בתוכנית ההכרויות, לחתנן: בחור כל־כך טוב, נחמד, חרוץ, שאפתן, מנומס, צועד כל הזמן קדימה בשקט, בלי שום תופים וחצוצרות, ולא כל־כך מתפנה לענין הזה של נשים – ממש כאילו יצא מתוך ספר הציפיות של אם יהודיה אוהבת.

אבי עובד ככתב בעתון מקומי בצפון. „יום אחד, כמו באגדות, ערך אחד הכתבים מסיבת פרידה לפני נסיעה לחו"ל. בלי לחשוב הרבה שאל אותי העורך אם אני מוכן לנסות ולכתוב ידיעות חדשותיות. אמרתי שאני מוכן לנסות. באותו ערב היתה הופעה של אישיות פוליטית ונשלחתי לסקר אותה – והתגובות היו נלהבות ומאז לא עבר כמעט שבוע ללא חתימת שמי בעתון".

בסיום „תולדות החיים" ששלח לנו אבי, הוא כתב משפט אחד שנראה ראוי במיוחד לציטוט: „אם שמתם לב, לא הזכרתי בנות וקשרים איתן. פשוט לא נתקלתי עוד במתאימה ואולי לא התאמצתי מספיק..."

ובאמת, הלימודים, העבודה, הגיוס, הקורסים השונים שעבר – כל אלה מצויינים בפרוט רב. בנושא נשים – אין סיפורים. יתכן שזה דווקא בגלל האידיאליזם שלו. אבי מייחס חשיבות רבה לענין בחירת בת־זוג מתאימה, מתוך הנחה שנושא זה הוא אחד מהנושאים היותר חשובים שעליהם יש לתת את הדעת. על הסיבות לדעותיו אלה, על תולדות חייו ואמונותיו, על הנושאים המעניינים אותו במיוחד, וכמובן – על מידת התאמתו לציפיותיכן – אתן מוזמנות ללמוד הערב, קוראות „סגנון", בשיחת טלפון ישירה לאולפן „חבר מאותו כוכב", אחרי חדשות השעה 22.00 ברשת א' של קול־ישראל. מספר הטלפון שלנו: 03/210111. להשתמעו ■

אם ברצונך להצליח למצוא חבר לחיים,
הירשמי בעוד מועד
לקורס
טיפוח החן
המקנה לך:
יציבה טובה, שיפור חיצוני, חן, גינוני חברה ובטחון עצמי.
לפרטים נא לטלפן בשעות 16.30–19.30 לטלפון 03־267682 כדי לקבוע ראיון אישי לא מחייב.
אולפן לאה פלטשר, אבן גבירול 50, ת"א.

בעל רכב פטור מעמלת תיווך בשיטת קאופמן יעקב
ביקוש לדירות מרוהטות
+ טלפון ברמת־גן, גבעתיים בסביבה שקטה
1½ חדרים במחיר עד 170
2 חדרים במחיר עד 210
2½ חדרים במחיר עד 250
3 חדרים במחיר עד 290
★ דרושים שותפים מנוסים במכירות נדל"ן או שמאי נדל"ן בעלי רשיון.
בפרטים לפנות אחה"צ בין 16.00–19.00, טלפון 03/778824

הכרויות בלי סוף
5500 פנויים/יות מכל רחבי הארץ כבר הצטרפו וזה... משהו!!!
1175 פנויים/יות מציגים עצמם החודש בעלוני "קשר" וזה... משהו!!!
צוות מקצועי ומיומן, 10 שנות נסיון ושני משרדים זה... משהו!!!
עלוני "קשר" עושים את החיים קלים וזה משהו... משהו... גדול !!!
לקבלתם: חייגו עכשיו!! 03-733994, 04-446023
9:00 – 21:00 (+ שבת)
העלונים נשלחים במעטפות סגורות ללא תו זיהוי השולח.
עלי־קשר
עלון הפנויים/יות מס' 1 בישראל

בולים
אליעזר בן

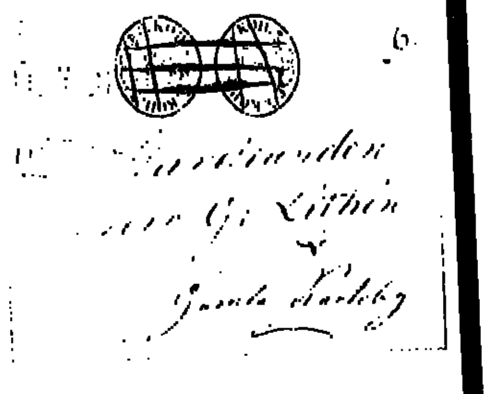

מכתב מ־1638 ובולים מ־1856 בפינלנד

בתערוכת בולים בינלאומית שתיערך בהלסינקי בין 1־12 ביוני 1988 בשם „פינלנדיה 88" יוצג בביתן הפיני, כמוצג ראשון המכתב ששלח מייסד הדואר הפי־ני ב־1638 (לפני 350) שנה המושל פר ברהא, ומעטפה עם הבולים הפיניים הראשונים, שראו אור ב־1856 בע־רך של 5 קופיקות.

ממשלת פינלנד החליטה להפוך את האירוע הבולאי לאירוע תיירותי, וכל אספן יכול לקבל פרטים על התערוכה מהדואר בהלסינקי.

נוף ימי ויבשתי בפורמוזה

ארבעה בולים בערך של 2, 5, 8, 10, ד. המונפקים החודש (כראשונים ב־1987) מוקדשים לנוף הנפלא בפורמוזה והם מראים פארקים, טיילת ונוף ימי.

50 שנות נישואין של הנסיכה יוליאנה

בול הולנדי המונפק החודש בערך של 75 סנט מציין את הנסיכה יוליאנה והנסיך ברנהרד במלאת 50 שנה לנישואיהם. תמונת הזהב נחגגת בהולנד ברוב עם ופאר, והבול מראה את תמונת הזוג מימי התחתנה.■

שחמט
שאול הון

פרס יופי

מנצחה של תחרות לא תמיד הוא גם הזוכה בפרס בשל המשחק היפה ביותר. כך אירע הפעם גם בתחרות הייסטינגס. הרוסי גופלד לא היה בין המנצ־חים, אך הוא זכה בפרס יופי.

מסטל

גופלד

1. ג4 ז6, 2. ה4 ר־ו7, 3. ד4 ד6, 4. פ־ג3 פ־ו6, 5. ו3 0־0, 6. ר־ז5 פ־ג6, 7. פ־ה2 א6, 8. מה־ד2 צ־ב8, 9. ח4 ח5, 10. 0־0־0 ב5, 11. ר־ח6? (וכוכו זמן, מוטב מה־ה3) ה5, 12. ה:ר מ:ר, 13. ד:ה ד:ה, 14. מה־ז5 מה־ה7, 15. פ־ד5 פ:פ, 16. ה:ד ו6, 17. מה־ד2 צ־ד8, 18. ז4 ב:ג, 19. פ־ג3 (או 19. ז:ח פ־ב4), 20. פ־ג3 ר־ו5, 21. ר:ג4 מה־ג5, 22. מה־ה2 ר־ד3!, 23. ר:ר פ:א2+, 24. מ־ג2 צ:ב2+!, 25. מ:צ מה:פ+, 26. מ:פ צ־ב8, 27. מה־ד2 מה־ב3+, 28. מ־א1 מה־א3+, 29. מה־א2 מה־ג3+ (וזוכה) ח:ז, 20. ר:ג4 (על 20. ח5 בא ז5, 21. מה־ג2 פ־ד4, 22. מה־ז6+ מ־ז8, 23. ד6 ג:ד, 24. ח6 ר־ו5, 25. ח7 ר:מה, 26. ח8־מה+ מ־ו7, 27. ר:ג4+ ד5, 28. ר:ד5+ צ:ר, 29. מה:ב8 פ־ה2+, 30. פ:פ מה־ג5+, 31. פ־ג3 מה־ה3+ וכופה מט) פ־ד4, 21. ה:ו4 ה:ז4, 22. צד־ו1 ר:ז4, 23. צד־ו1 צ־כ4, 24. ח5 צ:ר, 25. מה:צ! פ־ה2+, 26. מ־ג2 פ:מה, 27. צ־ח7 מ־ז6 לבן נכנע, אין למנוע פ־ה3+ וגם צ־ה7 מותקף.

★ כפר סבא: בתחרות החמישית לזכר ד"ר א. מר־קין ניצחה כפר סבא, שצברה 24 מ־30 נקודות. אחריה ראל"צ 18, הוד השרון 13 ועמק חפר 13.

★ בסיבוב החמישי בליגה הלאומית ניצחה הוד השרון את חדרה 1.5:3.5, וכן ביכורי העתים את „פל־דקליין", והטכניון את רחובות. אס"א ת"א – כל"ל 1:4.

★ ראל"צ: בפעילות נרחבת לטיפוח השחמט בקרב התלמידים תיערך אליפות יחידים, בהשתתפות 35 בתי ספר. התחרות תיערך במסגרת יום לימודים רגיל, באי־שור המחלקה העירונית לנוער וספורט, והכוונה היא להפוך אירוע תרבותי־חינוכי זה למסורת. יומי המפ־על – אריה חמסי, מנהל מח' הנוער והספורט, ושמואל („רוגר") פרידמן, יו"ר המועדון העירוני.

★ חולון: ביום א' הקרוב תתחיל במועדון „הפועל" (רח' סוקולוב 68) תחרות לשיפור הדרגה. המשחקים ייערכו כל יום א' משעה 18.30.

★ „שחמט": הופיעה חוברת מס' 1 לשנת 1987 ובה סיכומי תחרויות ומשחקים מהארץ ומחו"ל, מלמדות בפתיחות ותחבולות, בעיות וסיומים.

★ באר שבע: תחרות בינלאומית תתחיל כאן ב־24.3.

★ שמו של ז. ציכקוב, שהיה השופט הראשי בתחרות חולון, נשמט בטעות במדורנו בסיכום התחרות.

★ רב אמן יהודה גרינפלד ניצח בתחרות האוורית במינכן, צבר 10.5 מ־14 נקודות ועלה לשלב הבא של התחרויות לאליפות העולם.

סיום מס' 75

באליפות הנשים בהונגריה ניצחה צ'ומיקס (לבן) את פורובסקי בתחבולה, שלא היתה מביישת את קספרוב. איך?

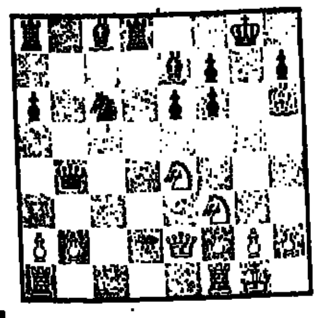

ברידג'
אדריאן שוורץ

ניצול מירבי של מה שיש

ביום האחרון של ינואר נסתיימה בגני התערוכה בתל־אביב תחרות הברידג' הגדולה שמטרתה היתה לקבוע את הזוכים בתמיכת ההתאחדות, כדי לאפשר את השתתפותם בתחרות גביע ע"ש פיליפ מוריס, שתיערך בחודש הבא בפאריס. בזמן הכנת מדור זה עדיין לא היו תוצאות סופיות בידי, אך השמועה אמרה כי לא היו צפויות הפתעות וכי הקבוצות הבינלאומיות שלנו יהיו בראש, כרגיל. המשחק שלהלן, הלקוח ממשחקי הגמר בארץ, מצביע על רמה טובה תוך ניצול מירבי של הקלפים.

צפון
♠ — —
♥ A J 2
♦ A 8 7
♣ A K Q 10 7 6 5

מערב
♠ K J 5 4 3
♥ — —
♦ Q J 10 9 2
♣ 8 4 3

מזרח
♠ A Q 2
♥ 10 9 4 3
♦ K 4 3
♣ J 9 2

דרום
♠ 10 9 8 7 6
♥ K Q 8 7 6 5
♦ 6 5
♣ — —

צפון – דרום פגיעים, מחלק צפון.

דרום	מערב	צפון	מזרח
		1 קלאב	פאס
1 הארט	פאס	2 דיאמונד	פאס
2 הארט	פאס	5 ללא שליט	פאס
6 הארט	פאס	7 הארט	פאס
פאס	פאס		

ההכרזה טובה ופשוטה למדי. על־ידי ההכרזה השניה 2 דיאמונד הכריז צפון רוורס וגילה יד חזקה. לאחר שדרום חזר על הכרזת הארט – דבר המצביע בדרך כלל על ששיה ביד – „שאל" צפון על־ידי הכרזת 5 ללא־שליט למצב ההארטים בידי דרום. ואמנם, זה ענה כי יש לו שני נכבדים בצבע ואז הכריז צפון על הסלם הגדול בבטחון לא פחות ממנו.

מערב יצא במלכה דיאמונד והכרוז לקח באלוף. נראה בעליל, שביצוע החוזה תלוי בחלוקה סבירה של השליטים ושל הקלאבים. למשל, קלאב נטרף ביד הכרוז (במטרה להגביה קלאבים, אם הם מחולקים ארבעה – שניים בין היריבים) והמשחק הוא של שליטים אל הדומם (חובה לסיים בדומם כדי לנצל את הקלאבים הנמצאים שם).

הכרוז ניסה להבטיח את ביצוע החוזה גם בגלל חלוקת השליטים הגרועה. הוא שיחק את הנסיך הארט מהדומם ו„ראה" את החלוקה. תקוותו היחידה היא איפוא שהקלאבים מחולקים לטובתו והוא שיחק בהתאם. על אלוף, מלך ומלכה קלאב ענו כולם לצבע. את הקלאב הבא טרף מזרח בתשיעית אך הכרוז עלה מעליו במלכה ושיחק את המלך הארט והארט נוסף אל האלוף. על־ידי כך הוציא את כל השליטים מידי מזרח.

בסופו של דבר לקח הכרוז שש לקיחות בהארטים, שש בקלאבים ואת האלוף דיאמונד, כך שעלה בידיו לבצע את הסלם הגדול כשבידיו ובידי שותפו 22 נקודות בלבד ושליטים לא במצב הכי מזהיר.■

עסקיה בשרון

כרטיס טיסה ל-PARIS כל שבוע

פרטים נוספים בבתי העסק המתפרסמים במדור זה.

מגוש ע"י גרין קארד

בחסות כל-בו קונגו

מתנה על כל קניה:
כרטיס קולנוע – על קניה מעל 50 ש"ח
עט כלונדי – על קניה מעל 100 ש"ח
ארוחה – על קניה מעל 200 ש"ח
מחשב כיס – על קניה מעל 500 ש"ח
תלושי קניה – על קניה מעל 1000 ש"ח
מצלמה – על קניה מעל 2000 ש"ח

הרצל 15, נתניה, טל. 053-24865
* מבחר מצלמות מהטובות בעולם
ב"3 השלוחות שלנו

במחירי תחרות
וגזירה במקום
הרברט סמואל 66 (החוף)

מוצרי טבע, תזונאים, דיאטות,
מאכלים צמחוניים, לפי הזמנה

בגרות
כל המקצועות
למועד קיץ תשמ"ז
* הנהלת חשבונות סוגים 2,1

במזומן תהנו מהנחה של 10%
2.4.87

מן הטבע
מוצרי מזון טבעי ואורגני
בית העסק המובחר לשנת 1987
צמחי מרפא מיוחדים
ויטמינים טבעיים
הדרכה ויעוץ בצמחונות וטבעונות
ספרות עשירה
מוצרי קוסמטיקה טבעיים
רח' שמואל הנציב 13,
טל. 053-34377

סגנון יד שניה
אם ברשותכם דברים מעניינים,
שאחרים עשויים להנות מהם,
אנו נמכור אותם עבורכם.

(בלו ג'ינס לשעבר) בהנהלת
כל הסוודרים 29 ש"ח
כולל חברת דינמו, רפל
חיסול מחלקת נשים – עד 60%

צחוס
תמרי גיקוי ותמרוקים
מבחר עשיר, קניה באשראי, מבצעים.
שרות הובלה לבית הלקוח
שער הגיא 10 (פסג') נתניה – טל. 39797

האמבט נתניה בע"מ
שמואל הנציב 9 ר-28
טל. 053-31651, 33566
המרכז לציוד סניטרי

בית טבע
מדי יום ד' – יועץ לתזונה נכונה וריפוי טבעי
(פסג' מזרחי), טל. 053-31473

בסקוויטים וממתקים
קניות מרוכזות – לימי חולדת

שרות אדיב ומהיר
בהנהלת משה חסון
התחנה פתוחה עד 10 בלילה

כל בו קונגו
קניה מעל 100 ש"ח: אשראי ל-30 יום.
קניה מעל 200 ש"ח: אשראי ל-60 יום.
מבצעים, איכות מעולה, שירות אדיב
רח' ויצמן 14 נתניה, טל. 053-35242

מסעדת שביל הזהב
* מיטב התבשילים הצרפתים והרוסים
* אפשרות לארועים וארוחות עסקים
* לווי תזמורת וזמרים ברוב ימות השבוע
ככר העצמאות 7
נתניה, טל. 053-28148

מכשירי כתיבה, ציוד לגרפיקה.
צילום מסמכים במחירי תחרות
ראזה 6 נתניה, טל. 052-24505

מרכז הנייר נתניה
חנות: שדרות בנימין 14, טל. 053-27163
מחסן לקניה סיטונאית בלבד לפנה"צ
רח' גבע 20 נתניה, טל. 053-39961
מוצרי נייר, מכשירי כתיבה, כלים
חד פעמיים, חומרי ניקוי
(מוצרי יעקובי ובניו בע"מ)

גרפיט
שמואל הנציב 13 נתניה
טל. 053-38703
* מכשירי כתיבה ומתנות
* צרכי אמנות וציור במחירים סבירים

כל בו מאור
שמואל הנציב 18 נתניה

מרכז הטבע
מבחר מוצרי טבע, תכשיטים מגנטים
ומוצרים מגנטים אחרים לכאבים. ועוד...
הרצל 12 נתניה, טל. 053-27785
(מאחורי פרחי שרון)

חיפה והצפון
עם סגנון

חנות חדשה בצ'ק פוסט
של רשת ספיד

רשת ספיד
בהנהלת
אחים דהאן

ספידישוק
פרי וירק מן החקלאי אל הצרכן
מכבדים כרטיסי אשראי – ויזה

אני תמיד קונה בספיד

ספידישוק: צ'ק פוסט, פינת כביש יגור,
אחורי הבנק הבינלאומי
ק. מוצקין – רח' קדיש לוז 3, טל. 732163
רח' אוסישקין 6, טל. 713172

החצר האחורית
פאב-מסעדה במדרחוב.
רח' נורדאו 5, חיפה
טל. 04-660988

רדיו טייפ
(3 תש"-אחריות לשנתיים)
רמקולים מערכות
אזעקה, כיסויים
למושבים.
השומרים 2, ק. מוצקין
טל. 713681

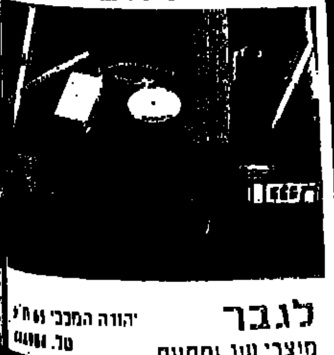

לגבר
מוצרי עור וחגורות

מועדון צרכנים לקוראי מעריב. יצחק שדה 34, ת"א, טל. 337129/5

ירושלים של סגנון

מוגש ע"י "גרין קארד"

פרטים נוספים ותקנון חלוקת הפרסים ניתן להשיג במשרדי החברה ובעסקים המופיעים במדור זה

כרטיס טיסה ל- – בהגרלה חודשית

מתנה על כל קניה:
כרטיס קולנוע – על קניה מעל 50 ש"ח
עט בלונדי – על קניה מעל 100 ש"ח
ארוחה – על קניה מעל 200 ש"ח
מחשב כיס – על קניה מעל 500 ש"ח
תלושי קניה – על קניה מעל 1000 ש"ח
מצלמה – על קניה מעל 2000 ש"ח

סניף ירושלים:
ההסתדרות 10, טל. 02-226614

ש. גולדשמיד
כל-בו לבית ולגן
רח' פייר קניג 37 טל' 710606
במחירים הנמוכים ביותר בירושלים

מצא לילדך שעשועים בחנויות
הצעצוע
סודרי ודבי בע"מ
רח' יד-חרוצים 16 תלפיות טל' 715050
רח' דוגמאס 6 (ליד ככר ציון) טל' 232876

מסעדת הדגים אצל מרציאנו האילתי
Kosher
מסעדת דגים מיוחדת
להזמנות: טל. 02-713076
רח' דרך חברון 15 — ירושלים

סלון ירושלים
טל. 02-242535

של כל מוצרי החשמל
של מיטב היצרנים

אורי ספיר
* תקליטים
* קסטות
* קומפקט דיסק
* כלי נגינה
* תווים
* אורגנים
ירושלים, בן יהודה 2
טל. 02-226881

כיפה אדומה
מבחר נעלי ספורט ואלגנט
במחירי מבצע
אגריפס 4 – מול קולנוע עדן
טל. 02-222860
פרסים על כל קניה

ביח"ר ליאו שטופר לבגדי גברים
LEO STOPPER
מעילי גשם וחורף
חליפות ארוכות וקצרות
ז'קטים ומכנסים
מכירה בסיטונות
ליחידים ולפי מידה,
אין חשש לשעטנז.
החבצלת 9 ירושלים,
טל. 02-222858

סלון Salon
כשר בהשגחת הרבנות
פתוח מ-10.00
גריל צרפתי ומבחר דגים
ארוחות עסקיות בין השעות 12–16.00 ב-15 ש"ח
מבחר סלטים + מרק ומנה עיקרית
לפי הזמנה — תאים פרטיים
שד' בן מימון, פינת עזה, ירושלים,
טל. 02-632813

מסעדת תאג'
מאכלים מזרחיים
ובשרים על האש.
ארוחות עסקיות במחירים מפתיעים!
כשר
פתוח: א'-ה';
11.30 — 24.00
פתוח גם במוצ"ש
רח' יפו 31 בחצר, ירושלים, טל: 02-241615

כינור
YAMAHA
ירושלים, טל. 02-272802

יחזקאל שיר
מבצע
מיטב מוצרי חשמל ביתיים
טל. 02-248408

רמי לוי "שווק השקמה"
שווק מוצרי מזון וחמרי ניקוי
חנות 1:
השקמה 5, מחנה יהודה ירושלים, טל. 232041
חנות 2:
חורש דמות בנה ביתך, החורש 90, טל. 861932

קורן
אופנת הדיון
מבחר עשיר ואקסקלוסיבי
ממיטב בתי האופנה להריון
ירושלים – בן יהודה 18, טל. 02-223093

מרפדיה
מבחר
גדול של בדים
אפשרות
לתשלומים בכרטיס אשראי
ירושלים, רח' יד חרוצים 14 תלפיות
טל. 02-720002

בוטיק לב המדרחוב
מבחר דגמים יחודיים
זהבה רוגלית
בן יהודה 19,
קומה א', ירושלים.
טל. 02-241349
הכניסה מרח' ההסתדרות
ע"י מוניות ישראל.

בית בורדה burda house of Jerusalem
רח' יוסף דואנס 4, קומה ב'
טל. 226547
מבחר גדול של בדים אופנתיים ביבוא עצמי
שרות מיוחד
גזירת הבד לפי גזרת בורדה מוכנה-חינם

הפנר מעדנים
כריכים בסגנון אמריקאי
כשר
ארוחות מלאות
בישול ביתי
מחירים סבירים
רח' לונץ 4 – מדרחוב ירושלים,
המבורגר אצל הפנר

מוסרי שלמה ובניו
סיטונאי לממתקים וסיגריות
אגריפס 105, 02-234703

ירושלים הקטנה
קפה-באר
ארוחות בסגנון צרפתי-איטלקי
(אפשרות לארועים משפחתיים)
פתוח מ-11.00 עד אחר חצות
ירושלים – רח' הנביאים 59

מסעדת מטר
מאכלים מזרחיים ואירופאים

רח' יונה 5 חיפה
04-668150

בגדי חן
יוסי זיו אופנה במחירי מפעל
הרצל 62 חיפה, טל. 04-641321

מבחר וילונות תוצרת חוץ והארץ
יעוץ, תפירה והרכבה
מבחר טפטים פי.וי.סי.

פליקס
בדים תוצרת הארץ וחו"ל
חיפה – החלוץ 9, טל. 04-640879

מוניקין
יוספטל 55, מרכז שביט
קרית אתא
החנות האקסקלוסיבית לאפנת
נשים וגברים המציגים את המילה
האחרונה באופנה